I-15
MR.C.GRINCEVICIUS
7136 S.MOZART
CHICAGO,ILL.60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 33 (1124) 1971 RUGPJŪČIO — AUGUST 19 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Kultūrinė politika

PLB statute sakoma, kad PLB seimas, šalia kitų darbų, nustato išeivijos lietuvių kultūrinio gyvenimo politiką. Nors pats politikos terminas dabar vartojamas įvairiausiomis ir kartais net prieštaraujančiomis prasmėmis, tačiau PLB statuto mintis atrodo aiški. Ji liečia pasaulio lietuvių kultūrinės veiklos tikslus ir artimiausius uždavinius. Juk mums reikia žinoti, kur toje veikloje einame. Deja, iki šiol nebuvo aiškiai formuluota. Ji buvo svarstyta trijuose PLB seimuose, trijuose kultūros kongresuose, keliais atvejais ji buvo pavesta išryškinti PLB kultūros tarybai, bet aiškumo dar vis mažai. Keliamas netgi klausimas, kas turėtų tą mūsų kultūrinę politiką nustatyti? (Pvz. J. Dambriūnas, "Reikalingas kultūrinės politikos sprendėjas", "Draugas", 131 nr.). Todėl pozityviu reiškiniu reikia laikyti dar vieną bandymą mūsų kultūrinei politikai ryškinti, būtent, lituanistinį seminarą, svarsčiusį "Išeivijos kultūrinės politikos problemas ir kryptis" Lituanistikos Instituto suvažiavimo proga Čikagoje. Iki šiol tik vieno kito kalbėtojo pranešimai išspausdinti ištisai. Kitų mintys yra tik korespondentų perteiktos. Paskelbtos medžiagos visdėlto pakanka bent pradiniam pasisakymui. "Dirva" rašo: "Popierius šiais laikais yra per brangus bet ką spausdinti", (51 nr.). Gal dėlto, kad seminaras buvo susietas su mokslininkų suvažiavimu, kuriame pagrindinis dėmesys nukrypo į mokslininko — individo lituanistinį darbą. Kolektyvinės lituanistinės apraiškos susilaukė žymiai mažiau dėmesio, nors jos taip pat neabejotinai yra mūsų kultūrinės politikos sritis.

Kalbėdami apie asmenį mūsų kultūrinės politikos persepktyvoje, susiduriame su dviem pagrindiniais klausimais: a. kiek daug lietuviškoji visuomenė turi teisės laukti iš tautiečio ir b. kokiom konkrečiom formom turėtų toji auka reikštis?

Aukos didumo pagrindinis sprendėjas yra, žinoma, pats aukotojas. Bene geriausiai būtų ją pasverti skaičiuojant įdėtas darbo valandas. Kiek pvz. darbo valandų savaitėje norime aukoti lietuviškam reikalui ir kokioje proporcijoje, lyginant su darbo valandomis, skiriamomis su lietuvybe nieko bendro neturintiems darbams? Gerą pagrindą šiam reikalui svarstyti sudarė minimame suvažiavime skaityta St. Barzduko, PLB pirmininko ir lituanisto, paskaita, kurioje buvo mestas žvilgsnis į didžiuosius mūsų praeities patriotus — Basanavičių, Kudirką ir P. Vileišį. Kiek gi jie darbo valandų skyrė lietuviškam reikalui? O galėjo, viską pamiršę, verstis vien sočia ir garbinga profesine praktika, pasitenkindami tik deklaravimu, kad esą lietuviai. Tą pačią temą gvildena ir dr. V. Maciūnas, Lituanistikos Instituto pirmininkas, atidaromojoj kalboj ("Draugas", 131 nr.). Tarp kitko, jis pareiškė: "Daugumas jų (jaunųjų akademikų) savo disertacijoms buvo pasirinkę lituanistines temas ir dabar, kad ir dėstydami anaiptol nelituanistinius dalykus, neatsisako nuo savo lituanistinių interesų ir skiria jiems laiko šalia savo tiesioginių mokslo darbo pareigų". Seminaro dalyvis prof. R. Šilbajoris lyg ir bando teisinti mažiau lietuviškąjį darbą dirbančius (ar visai nedirbančius) akademikus laiko stoka. Mums atrodo, kad laiko klausimas yra tik vertybių pirmumo klausimas: kas tebegirdi savosios tautos balsą, tas visad atras laiko jos tarnybai. Šioje vietoje gal geriausiai tinka seminaro dalyvio dr. J. Girniaus teigimas: "Svarbu ne ką mes veikiame, bet ką visai tautai sukuriame" ("Draugas", 131 nr.). Tai sava prasme paremia šio straipsnio autoriaus teigimą trečiojo PLB seimo paskaitoje: vien garsaus vardo neužtenka; ir garsus mokslininkas turi duoti ką nors konkretaus lietuviškam reikalui.

Sekantis individą liečiantis kultūrinės politikos klausimas būtų: kokia kūryba laikoma lietuviška? Ar pvz. lietuvis rašytojas, rašantis angliškai tema, nieko bendro su lietuviais neturinčia, duoda įnašą lietuvybei? Šis klausimas buvo iškeltas minėtoje III-jo seimo paskaitoje. Dėl laiko stokos, jis ten nebuvo diskutuotas. Iš spaudos aprašymų nematyti, kad jis būtų kilęs čikagiškiame seminare. Vietoje to dr. Rekašius iškėlė kitą opų klausimą: kokį vaidmenį atlieka Lietuva šioje kultūrinėje politikoje? Iš spaudos atrodo, kad konkretesnio atsakymo apie kūrėjus, gyvenančius Lietuvoje, nebuvo. Užtat buvo gana aiškiai nusakytos kūrėjo, gyvenančio užsieniuose, pareigos Lietuvai. Trumpą, bet labai aiškų atsakymą davė kun. V. Bagdanavičius: "Eiti į tas sritis, kurių šiandieninėj veikloj trūksta. Kurti tai, ko Lietuvoje negalima".

Rengėjai, atrodo, norėjo leisti pasisakyti ir radikalams, arba "heretikams", kaip jie save pavadino. Kaip matyti iš spaudos, tai sukėlė kontraversiją, įgalinusią "Dirvą" (51 nr.) visą suvažiavimą apibūdinti nemažiau radikaliu stiliumi: "Suvažiavimas praėjo gerokai paraudusioje nuotaikoje". Galutinio tos kontraversijos įvertinimo reikia palaukti, kol bus paskelbta daugiau tekstų. Tuo tarpu tenka tik susirūpinti, skaitant kad ir tokias seminaro dalyvio dr. V. Kavolio mintis, paskelbtas "Draugo" korespondento: vietoje priešistorinių studijų verčiau remti absurdo teatrą, sustiprinti radikalų lietuviškos kultūros variantą ir pan. Kitas seminaro dalyvis dr. R. Šilbajoris savo paskaitoje priekaištavo, kad visuomenė neparodo jauniesiems lietuviams mokslininkams supratimo bei pripažinimo. Bet didžioji visuomenės dalis galėtų pasakyti tą patį: dalis jaunųjų akademikų taip pat neparodo jokio didelės visuomenės dalies supratimo, be reikalo juokdamasi iš to, kas tai visuomenės daliai yra brangu. **A. Rinkūnas**

Linksmai nusiteikusi Toronto gintariečių grupė Paryžiuje prie garsiosios Triumfo Arkos LSS Kanados rajono suorganizuotoj ekskursijoj po Europą Nuotr. Mariaus Rusino

"Neišdaviau tėvynės Lietuvos..."

Simas Kudirka drąsiai gynėsi ir neprisipažįno kaltu Vilniaus augščiausiajame teisme

Simo Kudirkos teismo užkulisius atskleidė "The Washington Post" užsienio žinių agentūros atstovo Anatole Shub pranešimas iš Paryžiaus, paskelbtas šio dienraščio rugpjūčio 7 d. laidoje. Amerikietis žurnalistas savo rašiniui panaudojo S. Kudirkos draugų paruoštą teismo santrauką, kuri buvo slapta išsiųsta iš Sovietų Sąjungos ir laimingai pasiekė Vakarų pasaulį.

Primindamas skaitytojams nesėkmingą S. Kudirkos bandymą pabėgti į JAV, A. Shub pastebi, kad jis nepripažino sovietinio teismo autoriteto ir netgi kėlė Lietuvos nepriklausomybės klausimą. S. Kudirką teisė sovietų okupuotos Lietuvos augščiausiasis teismas, pirmininkaujamas Nisiūno, jo kaltintoju buvo Petrauskas, gynėju — Gavronskis. Šių pavardžių, priklausančių augščiausiajam teismui, nėra "Mažojoje lietuviškoje tarybinėje enciklopedijoje". Atrodo, teismo pirmininku greičiausiai buvo ne Nisiūnas, bet Misiūnas.

Atsisakė advokato

Amerikiečio žurnalisto A. Shub teigimu, teismo pradžioje S. Kudirka atsisakė gynėjo Gavronskio paslaugų: "Jeigu Gavronskis yra garbingas žmogus ir mane gins pagal savo sąžinę, jis pats susilauks nemalonumų. Iš kitos pusės, jeigu jis yra nesąžiningas ir atliks tik antrojo kaltintojo vaidmenį, kaip dažnai būna politiniuose teismuose Lietuvoje, tai man ir mano komplikuotai bylai tada pilnai užtenka vieno kaltintojo..." Paklaustas, ar prisipažįsta kaltu, S. Kudirka drąsiai atsakė: "Nelaikau savęs kaltu, nes aš neišdaviau savo tėvynės Lietuvos, o Rusija, kuri šiandien yra vadinama Sovietų Sąjunga, nėra mano tėvynė..." Toliau jis priminė teisėjams, kad yra kilęs iš labai neturtingos šeimos ir todėl žino socialines nuoskaudas. Kai 1940 m. sovietų raudonoji armija okupavo Lietuvą, socialinis neteisingumas buvo sustiprintas, nes prie jo prisidėjo ir tautinė skriauda. Jūrininku S. Kudirka nutarė tapti, baigęs aštuonias klases vienoje Vilniaus vidurinėje mokykloje: "Mano senelis buvo jūrininkas, ir mane viliojo tolimieji kraštai — norėjau pamatyti pasaulį. Be to, man atrodė, kad jūroje lengviau galėsiu užmiršti savo tautos tragediją..."

Suluošintas kalėjime

Teismo pirm. Misiūnas provokaciniu klausimu bylos eigą bandė nukreipti kita linkme: "Pakartotiniu teigimu, jūs norėjote JAV rasti laisvę, kuri, jūsų nuomone, neegzistuoja Sovietų Sąjungoje. Kaip tokiu atveju išaiškinsite grąžinimo faktą?" Atsiųsta santrauka pateikia S. Kudirkos atsakymą: "Eiliniai amerikiečiai mane labai gražiai sutiko. Matydami, kad man šalta, jie parūpino šiltų drabužių, o rusų jūrininkai vėliau mane sumušė iki sąmonės netekimo. Kai buvau keletą mėnesių kalėjime, man sužalojo kojos kelį..."

Apklausinėjant liudininkus, jūrininkai prisipažino mušę S. Kudirką. Teismo pirm. Misiūnas vieną liudininką, gerai pažįstantį teisiamąjį, bandė klausti, kodėl S. Kudirka bėgo į JAV, bet turėjo nutilti, kai pastarasis atsakė, kad jis beveik buvo priverstas pabėgti. Kaltintojas Petrauskas, juodžiausiomis spalvomis nupiešęs tariamąjį S. Kudirkos nusikaltimą, pareikalavo 15 metų griežto režimo darbo stovykloje. S. Kudirka drąsiai gynėsi, Markso ir Lenino citatomis atskleisdamas socialistinės teorijos ir praktikos skirtumą Lietuvoje. Savo teisėjams jis pareiškė: "Pagal tarptautinę teisę aš nesu nusikaltėlis. Mano nutarimas išvykti užsienin neprieštarauja nei Jungtinių Tautų žmogaus teisių deklaracijai, nei pagaliau Sovietų Sąjungos konstitucijai. Todėl save aš laikau visiškai nekaltu, tačiau man gerai žinoma, kad saugumo organai jau yra padarę sprendimą dėl mano likimo..."

Nepasidavė vilionėms

Atsiųstoji bylos santrauka pasakoja, kaip vyr. ltn. Urbonas, tardymo skyriaus vadovas Kismanas, KGB gen. mjr. Petkevičius bei kiti saugumiečiai reikalavo, kad S. Kudirka kaltę dėl pabėgimo suverstų "buržuaziniam nacionalizmui" Lietuvoje ir užsienyje, žadėdami lengvesnę bausmę. "Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" duomenimis, tas KGB gen. mjr. Petkevičius yra 1924 m. Eiviliuose, Kėdainių apskr., gimęs Juozas Petkevičius, komjaunimo ir kompartijos veikėjas, 1967 m. paskirtas saugumo komiteto pirmininku. S. Kudirka nepasidavė vilionėms: "Kai atsisakiau patenkinti jų reikalavimus, jie man ėmė grasinti mirties bausme. Manau, kad šis jų pažadas ir bus ištesėtas. Kadangi esu praktikuojantis katalikas, prašyčiau atsiųsti kunigą Katalikų Bendrijos paskutinei paslaugai atlikti, jeigu augščiausiasis teismas man paskirtų mirties bausmę..." Čia staiga įsikišo teisėjas naiviu pareiškimu, kad jam neaišku apie ką kaltinamasis šneka. S. Kudirka nė nebandė pasiaiškinti: "Prašau augščiausiąjį teismą nepersekioti mano motinos, žmonos ir vaikų. Neskriauskite jų..." Teismo pirm. Misiūnas atsikirto: "Jūsų paties elgesys atneša sunkumus šeimai..."

Tada teisėjai griebėsi užsienio laikraščių ištraukų. Vienoje jų buvo pranešta, kad JAV yra sudarytas komitetas padėti S. Kudirkos šeimai, kitoje buvo teigiama, kad JAV nori ištiesti pagalbos ranką S. Kudirkos šeimai, nors daug amerikiečių šeimų yra palikta likimo valiai, nes jų duondaviai žuvo Vietnamo kare. S. Kudirka šyptelėjo: "Atrodo, tą komitetą sudarė žmonės, kurie nori taikos..." Po trumpo pasitarimo teisėjai paskelbė bausmę — asmeninio turto nusavinimas ir 10 metų griežto režimo darbo stovykloje. S. Kudirkos veide buvo matyti nustebimas. Jis tikėjosi sušaudymo.

Išvengta beprotnamio

Teismui pasibaigus, saugumiečiai tuojau pat iš S. Kudirkos buto išsivežė baldų komplektą, kilimą ir radijo aparatą. Jų vertė — apie 700 rublių. Vakarų pasaulin atsiųstos santraukos autoriai prideda reikšmingą pastabą: S. Kudirka ir šiandien nežino, kad jam grėsė uždarymas psichiatrinėje ligoninėje. Tačiau jo giminės ir pažįstami nepakluso čekistų grasinimams ir nepasirašė rašto, kad jis yra nenormalus psichiniu požiūriu. Vilniaus gydytojai, vadovaujami vyr. psichiatro Gutmano, taip pat atlaikė čekistų spaudimą ir liudijo, kad S. Kudirka yra visiškai sveikas .Taip buvo išvengta sovietų praktikuojamos bausmės, kuri S. Kudirkai būtų buvusi skaudesnė už dešimtį metų darbo stovykloje.

Galimas dalykas, amerikietis žurnalistas A. Shub dėl vietos stokos atpasakojo ir pacitavo tik dalį į Vakarus atsiųstos S. Kudirkos teismo santraukos. Jos pilna kopija turėtų pasiekti ir mūsų spaudą. **V. Kst.**

KANADOS ĮVYKIAI

DU MINISTERIAI IŠ TORONTO

Premjeras P. E. Trudeau jau ruošiasi federacinio parlamento rinkimams, kurie numatomi sekančių metų pavasarį ar rudenį. Rinkiminį vajų primena jo ilgokai trukusi kelionė Atlanto provincijose ir ministerių kabineto pertvarkymas. Kelionė turėjo aiškų tikslą — atstatyti susilpnėjusį paties premjero ir jo liberalų vyriausybės populiarumą. Viename Naujosios Škotijos žvejų miestelyje jo laukė nemaloni staigmena, kai žvejų atstovai jį paprašė neaiškinti savo politikos, nes sekančiuose rinkimuose jis vistiek negaus jų balsų. Toks atviras pareiškimas, matyt, buvo nemažas smūgis premjerui P. E. Trudeau, nes dabar jis, atsisakęs kelionių po Kanadą, išvyko atostogų Britanijon ir Jugoslavijon, sulaužydamas anksčiau duota žodį iki rinkimų nevažiuoti į užsienį. Rinkiminių vajumi dvelkia ir ministerių kabineto papildymas dviem nariais iš Toronto. Ministerį be portfelio R. Stanbury paskyręs ryšių ministeriu, jo tvarkytus informacijos ir pilietybės reikalus premjeras P. E. Trudeau pavedė torontiečiui M. O'Conell, o torontiečiui A. Gillespie netgi įsteigė naują mokslo ir technologijos ministeriją. Iskaitant patį premjerą, lig šiol kabinete buvo šeši ministeriai iš Montrealio ir tik trys iš Toronto. Jų skaičiaus padidinimas iki penkių nutildys Toronto dienraščiuose dažnai girdimą skundą, kad P. E. Trudeau vyriausybė proteguoja Montrealį ir ignoruoja Torontą, nors Torontas į federacinį parlamentą yra išrinkęs daugiau liberalų.

Senatvės pensijos papildas nuo sekančių metų balandžio bus padidintas 2% ryšium su pragyvenimo pabrangimu. Pavieniai pensininkai tada gaus į mėnesį 137,70, vyras su žmona — $260.10. I šią sumą įeina ir reguliari $80 mėnesinė pensija, kuri nebus padidinta. Tai, žinoma, yra didelis smūgis tiem pensininkam, kurie, turėdami nuosavybę ar pinigų banke, negauna pensijos papildo. Nuo 1972 m. sausio bus visiems padidintos imokos į pensijų fondą. Lig šiol darbdaviai ir darbininkai bei tarnautojai kas mėnesį mokėdavo po $86,40, o tada jau reikės mokėti po $88,20.

Iš viešnagės komunistinėje Kinijoje grįžęs Kanados opozicijos vadas R. Stanfieldas buvo pakviestas į Vašingtoną, kur jis susitiko su valstybės sekretoriumi W. Rogers ir prez. R. Niksono patarėju H. Kissingeriu. R. Stanfieldas juos painformavo apie kiniečių staiga užimtą kietą liniją santykių su JAV klau-

(Nukelta į 7-tą)

Turkija teis Brazinskus?

Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" liepos 27 d. laidoje paskelbė žinią iš Istanbulo, kad vyriausiojo Turkijos teismo patvarkymu buvo suimti ir bus teisiami lietuviai pabėgėliai Pranas ir Algirdas Brazinskai. Abu lietuviai, rašo Vatikano dienraštis, praeitų metų spalio mėnesį iš Batumo skridusio sovietų vidaus linijos lėktuvo "Antonov 24" pilotus privertė pakeisti skridimo kryptį ir nusileisti Trabazon mieste, Turkijoje prie Juodosios jūros. Įvykusiame susišaudyme žuvo viena keleivių palydovė.

Paskutiniais mėnesiais, rašo toliau Vatikano dienraštis, vyko išsamūs tyrinėjimai nustatyti šio įvykio politiniam ar kriminaliniam pobūdžiui. Sovietų Sąjunga šį įvykį laikė kriminaliniu faktu ir daug kartų reikalavo išduoti jiems pabėgusius lietuvius Praną ir Algirdą Brazinskus. Iš kitos pusės, abu pabėgėliai, padedami lietuvių visuomeninių organizacijų, griežtai paneigė įvykio kriminalinį pobūdį ir reikalavo suteikti jiems politinių pabėgėlių teises ir globą.

Turkijos augščiausiojo konstitucinio teismo galutiniu sprendimu, abu pabėgėliai lietuviai turi būti suimti ir perduoti vietiniam teismui, kaltinant juos ginklais privertus sovietų lėktuvą nusileisti Turkijoje, keleivių palydovės nužudymu ir piloto sužeidimu bei nesilaikymu atitinkamų paso ir vizų taisyklių.

Vatikano dienraštis neduoda platesnių informacijų ir nepareiškia savo nuomonės, tik pastebi, kad, dviem savaitėm praslinkus po lietuvių pabėgimo, du sovietų studentai panašiai privertė mažą sportinį lėktuvą iš Krymo pasukti į turkiją ir nusileisti Sinop mieste prie Juodosios jūros. Šiems studentams buvo pripažintos politinės pabėgėlių teisės, jie nebuvo teisiami Turkijos teismu. Šiuo metu, konstatuoja "L'Osservatore Romano", abu studentai jau yra išvykę iš Turkijos į Jungtines Amerikos Valstybes. **Kl.**

Pasaulio įvykiai

PASAULIO SPAUDOS PIRMUOSIUS PUSLAPIUS VĖL UŽVALDĖ PILIEtinį karą primenantys įvykiai Šiaurės Airijoje. Premjeras B. Faulkner panaudojo paskutinę savo kortą, atgaivindamas 1922 m. įstatymą, kuris leidžia šio krašto piliečius suimti be jokio kaltinimo ir juos laikyti kalėjime neribotą laiką. Į suėmimus vykdančius britų karius pradėjo šaudyti žymioji airių respublikininkų pogrindžio organizacija IRA, o jos vadas J. Cahill netgi surengė slaptą spaudos konferenciją Belfaste, paneigdamas britų ir protestantų skelbiamas žinias, kad šios organizacijos veikla jau yra paralyžuota. Per nepilnas dvi savaites susišaudymuose žuvo apie 30 asmenų, jų tarpe trys britų kariai. Daug kas į šiuos įvykius žiūri kaip į religinį karą tarp Š. Amerikos milijono protestantų ir pusės milijono katalikų, nors toks požiūris yra klaidingas. Tikrosios nesutarimų priežasties reikia ieškoti istorijos puslapiuose. Beveik 800 metų Anglija valdė Airiją kaip eilinę savo koloniją. Valdančiąją klasę sudarė atvykėliai anglai ir škotai, o vietiniams airiams teko vergo dalia. Prieš 50 metų nepriklausomybę išsikovojo dabartinė Airijos respublika, bet šiaurinė šios salos dalis ir toliau liko Britanijos provincija. Š. Airijoje kaip tik ir susitelkė valdančiosios anglų ir škotų klasės palikuonys, kurie ir toliau stengiasi išlaikyti savo tėvų turėtas privilegijas. Apie religinį karą kalbama tik dėlto, kad tie palikuonys yra protestantai, o airiai — katalikai. Iš tikrųjų airiai negali pakęsti atėjūnų praktikuojamos diskriminacijos — teisės į geresnį darbą, geresnius butus ir nedemokratinę balsavimo sistemą. Logika diktuotų visos Airijos susijungimą, kurio ir siekia IRA organizacijos pogrindininkai, tačiau toks žingsnis yra nepriimtinas atėjūnų ainiams. Jį galėtų priversti tik Britanija, kai jai nusibos kariuomenės siuntimas Š. Airijon ir beprasmis karių žuvimas. Šiame konflikte net ir Sovietų Sąjunga pasisako už airius. Laikraštis "Izvestija" įvykius Š. Airijoje pavadino Britanijos baltuoju imperializmu, kuriam britų istorijoje teks juodžiausias puslapis.

NEMALONI STAIGMENA

Prez. R. Niksonas nustebino pasaulį netikėtomis kovos prieš infliaciją priemonėmis. Trim mėnesiam jis užšaldė algas, kainas ir butų nuomas, o importuojamiems gaminiams padidino muitą 10%. Dolerio nuvertinimą turėtų atnešti Vašingtono atsisakymas pirkti auksą ir mokėti po $35 už unciją. Šių priemonių prez. R. Niksoną privertė imtis didėjantis prekybos deficitas, neproporcingas atlyginimų augimas ir 6% bedarbių. Jos gali turėti didelės įtakos Kanadai, kurios 70% viso eksporto buvo nukreipta į JAV. Muito padidinimas nepalies tik eksportuojamų žaliavų, automobilių bei jų dalių. Visi kiti Kanados gaminiai dėl muito pabrangs 10% JAV ir gali prarasti rinką. Pabrangimas gali dar padidėti, jeigu pasauliniu mastu kristų amerikietiškojo dolerio vertė, o kanadiškasis sustiprintų savo poziciją. Eksporto sumažėjimas gali gerokai padidinti bedarbių skaičių Kanadoje. Galimas dalykas, premjero P. E. Trudeau vyriausybė bus priversta imtis panašių priemonių, kaip prez. R. Niksonas. Ši nemaloni staigmena Kanadą ištiko tokiu metu, kai P. E. Trudeau buvo bepradedąs atostogas Jugoslavijoje ir kai jį pavaduoja užsienio reikalų ministeris M. Sharp. Atrodo, premjerui P. E. Trudeau teks skubiai grįžti Kanadon arba susilaukti dar didesnio prestižo sumenkėjimo dėl nesirūpinimo krašto reikalais.

DRAUGYSTĖS SUTARTIS

Sovietų užsienio reikalų ministeris A. Gromyko ir Indijos užsienio reikalų ministeris S. Singh pasirašė 20 metų draugystės sutartį. Nors abi pusės skelbia, kad sutartis buvo ruošiama jau keletą metų, jos pasirašymą paspartino du įvykiai — galimas JAV ir komunistinės Kinijos suartėjimas, pilietinis karas Pakistane. Indija bijo, kad centrinė Pakistano vyriausybė jai gali paskelbti karą, norėdama nukreipti pasaulio dėmesį nuo skerdynių R. Pakistane, iš kur Indijon jau yra pabėgę 7.500.000 gyventojų. Kadangi Pakistaną remia komunistinė Kinija, Sovietų Sąjungai rūpėjo surasti bent vieną tvirtesnį sąjungininką, kuriuo šiuo atveju tegalėjo būti Indija. Neutralioji Indija žada ir toliau laikytis ligšiolinės pozicijos, tačiau draugystės sutartis ją jau yra padariusi sovietų sąjungininke galimam Maskvos ir Pekingo konflikte. Sutarties IX paragrafas įpareigoja abu kraštus nesikišti į vienas kito vidaus reikalus ir neremti abiejų kraštų priešų. Jeigu kuris jų būtų užpultas, Indija ir Sovietų Sąjunga tuojau pat pradėtų pokalbius užpuolikui sustabdyti ir taikai sugrąžinti. Indija šiame paragrafe mato apynasrį Pakistanui, o Sovietų Sąjunga — Indijos paramą prieš Kiniją.

SLAPTAS TEISMAS

Pakistano prezidento gen. Y. Khano įsakymu buvo pradėtas Awamio Sąjungos vado šeiko M. Rahmano slaptas teismas. Jam suverčiama kaltė dėl pilietinio karo Rytų Pakistane, nors iš tikrųjų didžiausias kaltininkas yra pats prez. gen. Y. Khanas. Krašto valdžion jis yra atėjęs diktatorių pramintu keliu, kai tuo tarpu šeikas M. Rahmanas didžiule balsų persvara laimėjo parlamento rinkimus. Jeigu prez. gen. Y. Khanas jam būtų leidęs sudaryti ministerių kabinetą, nebūtų buvę jokio reikalo R. Pakistaną paskelbti nepriklausoma Bengalijos respublika. Indijos premjerė I. Gandhi pasiuntė 24 telegramas pasaulio vadams, prašydama daryti spaudimą Pakistanui, kad šeikui M. Rahmanui nepaskirtų mirties bausmės. Šio populiaraus politiko nužudymas sukeltų nesibaigiantį partizaninį karą R. Pakistane ir duotų impulsą dar didesnėms skerdynėms.

TUŠČIA KĖDĖ

Spėliojimų bangą sukėlė Kryme įvykusi Sovietų Sąjungos ir jos satelitų vadų konferencija su tuščia kėde, kurioje turėjo sėdėti Rumunijos kompartijos vadas ir prez. N. Ceausescu. Niekas nežino, ar jis buvo kviestas ir atsisakė dalyvauti, ar galbūt negavo kvietimo. Prieš 1968 m. invaziją į Čekoslovakiją taip pat buvo rengiami sovietų ir satelitų vadų pasitarimai, o kariuomenė žvangino ginklus manevruose. Šiemet tokie manevrai jau buvo Vengrijoje ir bus rengiami Bulgarijoje. Po invazijos Čekoslovakijon Rumunijos prez. N. Ceausescu, norėdamas apsisaugoti nuo L. Brežnevo doktrinos, pravedė įstatymą, pagal kurį svetimą kariuomenę Rumunijon galima įvesti tik su parlamento sutikimu. Dabargi parlamentas staiga buvo paleistas atostogų. Kyla klausimas — kaip sovietai ir jų sąjungininkai atgabens savo kariuomenę į ma-

(Nukelta į 7 psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368 - 6813

Karininkų kaulai Katyne ir Norilske

Sovietų spauda didelį dėmesį skyrė P. Vietnamo gyventojų žudynėms My Lai vietovėje 1968 m. kovo 16 d., nors daug didesnių nusikaltimų yra įvykdę Vietnamo komunistai ir nepalyginamai didesnė nekaltų aukų našta slegia Kremliaus vadų sąžines. Amerikiečių karinis tribunolas jau nuteisė ltn. W. Calley, teismas laukia ir jo viršininko kpt. E. Medinos. Tačiau Sovietų Sąjunga tokių teismų saviesiems nusikaltėliams nepraktikuoja.

Lenkų karininkų masines žudynes Katyne po 31-rių metų vėl priminė Izraelio laikraštyje "Maariv" lenkų kilmės žydas Abraham Vidra. Jis skelbiasi kalbėjęs net su keliais sovietų kariais, kurie Katyne šaudė lenkų karininkus. A. Vidros pareiškime nėra jokių duomenų. Žymiai daugiau informacijų suteikė žurnalisto P. Worthingtono "The Toronto Telegram" dienraštyje 1970 m. balandžio 11 d. paskelbtas pasikalbėjimas su Toronte gyvenančiu lenkų generolu Jerzy Grobicki. Tūkstančiai Toronto lenkų tada minėjo liūdnąjį Katyno trisdešimtmetį ir prašė premjerą P. E. Trudeau iškelti Katyno klausimą Jungtinėse Tautose, bet nesusilaukė pritarimo.

Žudynių liudininkas

Gen. J. Grobickis priklauso labai negausiai lenkų karininkų grupei, kurie paskutiniu momentu išvengė savo draugų likimo Katyne. Sovietų jis buvo uždarytas Kozielsko stovykloje prie Smolensko kartu su 4.500 lenkų karininkų. Katyno masiniame kapinyne šie karininkai sudarė apie 80% bendro 4.100 sušaudytų lenkų skaičiaus. Vokiečiai, 1943 m. suradę masinius kapus Katyne, sušaudytųjų skaičių propagandiniu tikslu padidino iki 10.000. Prie lavonų rasti laiškai neutralių atstovų komisijai įrodė, kad egzekucijos buvo įvykdytos prieš sovietų-vokiečių karo pradžią, kai šioje teritorijoje dar nebuvo vokiečių esesininkų ir kariuomenės. Būdinga, kad šį vokiečių išpūstą skaičių už tikrą pinigą priėmė ir sovietai, pokario metais bandę kaltę suversti vokiečiams. Priežastį atskleidžia minėtasis lenkų gen. J. Grobickis. Pasirodo, sovietai Kozielsko stovykloje buvo uždarę apie 4.500 lenkų karininkų, Starobelsko stovykloje — 5.000 ir Ostaškovo stovykloje — 6000. Taigi, bendras internuotų lenkų karininkų skaičius buvo 14.500, o gyvų išliko tik nepilni 400. Kadangi Katyne buvo rasta tik 4.100, apie 10.000 karininkų turėjo būti nužudyta kitose vietovėse. Vokiečių propagandos padidintas Katyno aukų skaičius sovietam padėjo nuslėpti neparankų balansą. Gen. J. Grobickį išgelbėjo kare įvykęs šlaunikaulio sužeidimas. Iš Kozielsko stovyklos jis gydytojo buvo išsiųstas į ligoninę ir išvengė Katyno.

Enkavedistas ambasadorius

Tų dingusių be žinios 10.000 karininkų likimas ir šiandien nėra žinomas. Gen. J. Grobickis spėja, jog turi būti mažiausiai dar pora neišaiškintų Katynų. Jam taipgi yra tekę girdėti gandus, kad lenkai karininkai buvo susodinti į baržas ir paskandinti Baltojoje jūroje. Į žudynes buvo įvelta augštų sovietų pareigūnų. Kai gen. J. Grobickis pokaryje atvyko į Londoną, jam buvo parodyta viena nuotrauka, kurioje jis atpažino MVD brigados gen. Georgijų Zarubiną, buvusį Kozielsko stovyklos viršininką, anuometinį Sovietų Sąjungos ambasadorių Britanijai. Vėliau jis šias pareigas ėjo Kanadoje ir JAV, vaidindamas nekaltą avinėlį. G. Zarubinas netgi buvo sovietų ambasadoriumi Kanadoje tomis lemtingomis dienomis, kai I. Guzenka išdavė sovietų šnipų tinklą. I. Guzenkos teigimu, sovietų ambasados karinio atstovo pavaduotojas plk. ltn. Motinovas uždaruose pokalbiuose nekartą yra pareiškęs, kad lenkų karininkus Katyne sušaudė sovietai. Tas plk. ltn. Motinovas, kaip ir jo viršininkas ambasadorius G. Zarubinas, buvo MVD karininkas, žinojęs šios žudikų organizacijos nešvarius užkulisius.

Žydo knyga

Panašaus likimo yra susilaukusi ir nemaža dalis Estijos, Latvijos, Lietuvos karininkų. Jų tragediją atskleidžia neseniai Londone, Britanijoje, išleista Lenkijos žydo J. Bergerio atsiminimų knyga "Shipwreck of a Generation". Autorius, jaunas emigravęs Palestinon, buvo pasidaręs kompartijos sekretoriumi, lankėsi Maskvoje ir turėjo pasikalbėjimą su pačiu Stalinu. 1931 m. Maskva jį išsiuntė Berlynan antiimperialistinės lygos sekretoriaus pareigoms. Čia jis pateko į vokiečių kalėjimą, bet buvo grąžintas Maskvon ir 1932 m. paskirtas kominterno Artimųjų Rytų skyriaus vedėju. Tačiau ir šis postas J. Bergerio neišgelbėjo nuo 1935 m. valymo bangos. Du kartus nuteistas mirti, jis atsidūrė koncentracinėse stovyklose, iš kurių teišėjo 1951 m. Po Stalino mirties buvo rehabilituotas, grąžintas į gimtąją Lenkiją ir iš čia išvyko Izraelin.

Tragedija Norilske

Savo atsiminimuose jis pasakoja, kaip 1941 m. sovietai Maskvon atvežė 400 lietuvių, 400 latvių ir 250 estų karininkų. Oficialiai buvo pareikšta, kad jie siunčiami pasitobulinti, tačiau iš tikrųjų Maskvoje tuojau pat buvo nuginkluoti, suimti ir išgabenti į Norilsko koncentracinę stovyklą šiauriniame Sibire. Tik Norilske jie sužinojo, kad jų laukia teismas. J. Bergeris yra šios tragedijos liudininkas. Nieko nepadėjo baltiečių karininkų lojalumo pareiškimai, kreipimasis į kariuomenės vadovybę Maskvoje. Matyt, iš anksto buvo nutarta sušaudyti nemažą dalį, žinant karininkų patriotines nuotaikas. Teisiamieji buvo kaltinami ryšiais su pogrindžiu, penktosios kolonos organizavimu, antisovietiniais prasitarimais. Atsakyti į kaltinimus buvo duodama 5-10 minučių, o po to skelbiama mirties bausmė. Taip Norilske buvo sušaudyta apie 400 estų, latvių ir lietuvių karininkų. Kiti išliko gyvi, nes MVD egzekutoriai, matyt, jau buvo įvykdę Maskvos nustatytą žudynių normą.

J. Bergerio teigimu, estai netgi buvo apkaltinti 1924 m. komunistų organizuoto sukilimo nuslopinimu. Sovietų Sąjungon pabėgęs to sukilimo vadas J. Anveltas pasakojo J. Bergeriui, kad Maskva buvo pasiruošusi atsiųsti savo kariuomenę, kai tik Estijoje bus paskelbta sukilėlių vyriausybė. Vėliau ir pats J. Anveltas tapo Stalino teroro auka.

Ant kalinių kaulų

Nesušaudytų karininkų laukė sunkus darbas ir žiaurios gyvenimo sąlygos Norilsko stovykloje. Lietuviai karininkai nekalbėdavo rusiškai, buvo gerai organizuoti, solidarūs. Jie nepalūždavo, stengdavosi sudaryti lietuviškas darbo brigadas, vykdyti darbo normas ir tuo būdu gauti maisto davinį, kuris užtikrindavo galimą išlikimą. Latvius J. Bergeris skirsto į dvi grupes, kurių viena sekė lietuvių pavyzdžiu, o kita nuolat reikšdavo visokius protestus. Blogiausiai laikėsi estai karininkai. Jų eilėse vyravo nuomonė, kad be Estijos nėra ir nebegali būti gyvenimo. Tokia nuotaika juos stūmė apatijon ir vedė net į masines savižudybes. Taip per porą metų estų karininkų beveik nebeliko Norilske.

Gaila, kad J. Bergeris nepateikia Norilske žuvusių lietuvių karininkų skaičiaus. Tai būtų istorinės vertės statistika, kuri dabar lieka neatskleista. Norilsku žavėjosi Sibire apsilankęs Kanados premjeras P. E. Trudeau, nors iš tikrųjų ši vietovė yra buvusi didžiule koncentracijos stovykla. Jos dabartiniai laimėjimai, pasiekti politinių vergų pradinio darbo dėka, yra statomi ant lietuvių, latvių, estų ir kitų tautų žuvusiųjų kalinių kaulų. Norilskas yra nepriklausomybę praradusių Baltijos respublikų Katynas. **V. Kst.**

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Santuokos bylų sprendimui** palengvinti Bendrijos tribunoluose Paulius VI išleido dokumentą, kuris galios nuo š. m. spalio 1 d. iki to laiko, kol bus paruoštas naujas Bendrijos įstatų kodeksas. Naujasis dokumentas, atidžiai saugodamas santuokinio ryšio šventumą, pagreitins santuokines bylas bei jų sprendimus. Pirmaiusia duodama galimybė bylas spręsti vietos atžvilgiu patogesniame Bendrijos teisme, kai anksčiau reikėdavo tai atlikti toj vyskupijoj, kur santuoka buvo sudaryta arba kur kaltinamoji pusė gyveno. Santuokiniam teismui nebereikia trijų kunigų specialistų — pakanka vieno kunigo-teisėjo ir dviejų teisėjų pasauliečių. Jeigu ir tai neįmanoma, pakanka vieno kunigo - teisėjo. Teismo notaro pareigas gali eiti ir kvalifikuota moteris. Apeliacijos automatiškai panaikinamos, jei greitu laiku nepateikiama naujų ir svarbių duomenų. Santuokai panaikinti be jokio teismo užtenka dokumentų, įrodančių, kad pagal Bendrijos įstatymus asmuo nebuvo laisvas tuoktis.

★ **Popiežiškoji Biblinė Komisija** nauju popiežiaus Pauliaus VI potvarkiu pertvarkyta ir sujungta su Doktrinų kongregacija. Anksčiau veikusi savarankiškai ir sudaryta iš kardinolų bei iki gyvos galvos paskirtų patarėjų, dabar komisija savo nariais turės penkeriem metam renkamus įvairių tautybių įvairiose Šv. Rašto studijų srityse pasižymėjusius ekspertus, o komisijos pirmininku automatiškai bus Doktrinų kongregacijos prefektas (šiuo metu kardinolas Franjo Šeper). Ši komisija bus daugiau studijinio pobūdžio vienetas, kuris visus savo svarstymų rezultatus bei išvadas pateiks Doktrinų kongregacijai. Pastarosios uždavinys — su popiežiaus patvirtinimu viską paskelbti, įsakyti bei nurodyti. Įvairiems studijiniams darbams komisija galės kviestis ir nekatalikus specialistus, o taip pat palaikyti ryšį su visomis katalikiškomis ir nekatalikiškomis Šv. Rašto studijų institucijomis.

★ **Vienuoliams išleistame** 58 psl. dokumente Paulius VI bendrais bruožais pabrėžė, kad skaistybė bei apaštalinis uolumas visada turi būti grindžiami tvirtu dvasiniu subrendimu. Malda gyvenime turi būti nuolatiniu pagrindu kiekvienam vienuoliui, nes liudijimas Kristaus pasauliui priklauso nuo to, ką žmogus turi savyje. Ypatingai šiame karštligiškame laikotarpyje yra svarbu maldai skirti ne tik kasdien nustatytą laiką, bet ir ilgiau susikaupti.

★ **Katalikų skaičius** V. Vokietijoje mažėja. 1967 m. katalikų skaičius sumažėjo 22.500; 1968 m. — 28.000; 1969 m. — 39.000. Pirmieji apskaičiavimai rodo, kad Katalikų Bendrija V. Vokietijoje 1970 m. prarado net 78.000 narių. Panašūs reiškiniai jau anksčiau vargino protestantų Bendrijas Vokietijoje. Nors iš Katalikų Bendrijos oficialiai išstojančių skaičius vis dar nėra didelis, palyginus su Bnedrijai priklausančiais, tačiau susirūpinimą kelia metinis išstojančiųjų daugėjimas. Tokio išstojimo priežastys dažniausiai būna nario nepasitenkinimas arba perdidėliu Bendrijos pažangumu, arba jos konservatyvumu, taipgi ir valdžios uždedamais bažnytiniais mokesčiais, kuriuos moka tik užsiregistravusieji visų Bendrijų nariai. Tais mokesčiais išlaikomi visų konfesijų dvasininkai bei jų bažnyčios.

★ **Kuboje šiemet įšventinta** 15 kunigų. Dabar ten iš viso yra 215 kunigų, o tikinčiųjų — apie 8 milijonus. Taigi, vienam kunigui tenka apie 38.000 tikinčiųjų. Kunigų trūkumas pasidarė labai didelis, nes komunistinė valdžia užsieniečius kunigus ištrėmė iš krašto, o vietinių daug neleidžia įšventinti (kaip ir Lietuvoje). Taipgi nevienas kunigas ten yra jau savo galvą paguldęs. Šių metų pradžioje buvo konsekruoti du vyskupai: Evelio Ramos ir Fernando Prego. Dabar visi Kuboje esantieji vyskupai jau yra konsekruoti po Castro revoliucijos.

★ **Olandijoje** šiemet įšventinta 10 pasauliečių kunigų, praėjusiais metais — 4 visoms septynioms Olandijos vyskupijoms. Olandijoje iš viso yra 5 milijonai katalikų ir 7.700 juos aptarnaujančių kunigų, kurių skaičius dabar krinta. Anksčiau Olandija pasižymėjo pašaukimų į kunigus gausa.

★ **Juozapiečiai vienuoliai** išsirinko 4 metams savo naująją vyriausybę. Kun. Matthew J. O'Rourke, SSJ, išrinktas generolu, o negras kun. Eugene A. Marino, SSJ, — jo pavaduotoju. Ši vienuolija ypatingai rūpinasi apaštalavimu Amerikos negrų tarpe.

★ **Kardinolas Juan Landazuri Ricketts, OFM,** Limos arkivyskupas, paskirtas naujuoju religiniu ir pasaulietiniu įstaigų kongregacijos viršininku.

★ **Kun. Joseph A. Richard,** asumpacijonistas vienuolis, nuo 1961 iki 1965 m. buvęs amerikiečių katalikų kapelionu Maskvoje, dabar vėl paskirtas šioms pareigoms. Jis aptarnaus visą užsienio diplomatų bei žurnalistų koloniją apaštališkojo administratoriaus teisėmis.

★ **Šeimos darnumui** didelę įtaką daro laisvalaikio bendras praleidimas namuose, — teigia prof. Karoly Varga. Jis šios išvados priėjo, pasinaudodamas Europos socialinių mokslų tyrinėjimo bei dokumentacijos centro duomenimis. Buvo apklausinėta 30.000 asmenų iš 11 valstybių: Belgijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Prancūzijos, V. Vokietijos, R. Vokietijos, Vengrijos, Peru, Lenkijos, JAV ir Jugoslavijos. Trys valstybės — Belgija, Peru ir Jugoslavija, pasižyminčios ilgu šeimų bendro laiko praleidimu namuose, turėjo labai žemą skyrybų nuošimtį. V. Vokietija, Vengrija ir JAV, kurios pasižymi trumpu šeimų bendro laiko praleidimu namuose, susilaukė labai augšto skyrybų nuošimčio. Prof. Varga konstatavo, kad santuoką pramonės kraštuos išsaugo vyro ir žmonos nuolatinis savo dienos darbo bei vargų išsipasakojimas. Juos jungia ir artina bendras pasipiktinimas ar džiaugsmas vienu ar kitu dalyku. Tačiau vyras, nuolat pasinėręs laikraštyje, o žmona paskendusi televizijoje, tokio ryšio pasiekti negali, nors ir visą dieną kartu praleistų namuose.

Kun. J. Stš.

Nesurašyti susitarimai

Pr. N. SAVĖNAS

Vienos apylinkės laisvės kovos, būdingos ir visai Lietuvai

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Aliarminė sistema

Taip pat aptartas geresnės bei greitesnės vietos susižinojimo sistemos reikalas. Salakiškiai kalbėjo apie jų aliarminę garso sistemą, kurioje buvo 9 skirtingi aliarminiai ženklai, lokalizuojami 5 vietose. Tai sudaro 29 skirtingas situacijas. Turėjom ir porą kartų bandėme garsinių ženklų aliarmą su 4 ženklais ir 3 vietomis — tebuvo 10 skirtingų situacijų. Mes nuo Šunelkos apylinkės sugebėjome perduoti pavojaus ženklą "užpuolė desantininkai" iki maždaug Imbrado per kokias 50 minučių, taigi, apie 20 km. Šiam pranešimui atšaukti reikėjo trijų valandų, nes dalis vyrų išvyko "gaudyti priešo" ir nebuvo kam žinią perduoti, nors šalia pagrindinės garso linijos buvo ir pagalbinė. Deja, visa ši sistema tegalėjo veikti tik tam tikru dienos metu, kitu laiku ją galėjo tuojau iššifruoti tiek priešas, tiek šiaip žmogus. Bet nepaprastam atvejui ji buvo tikrai "greita", žymiai greitesnė kaip dviratininkai ir saugesnė.

Pieninių sirenos

Trumpai buvo svarstyta, kaip panaudoti skubiam aliarmui garinių pieninių švilpukus, kur pienininkas būtų patikimas ar mūsų žmogus. Deja, pasirodė, kad pieninė nuo pieninės pertoli ir viena antros sirenos negirdi. Todėl pieninė tegali tarnauti tik siauram vietos reikalui — jos negali būti sujungtos į garsinių ženklų sistemą.

Išsiskirstant visi dar gavome dusetiškių paruoštus lapukus, kuriuose buvo aiškinami Vietinės Lietuvos Rinktinės reikalai ir tolimesnė laikysena. Salakiškiai kvietė mus Sekminėms, o užpalėnai — Šv. Trejybei. Išsiskirstėme į nakvynes, nes dusetiškiai tolimesniųjų neleido grįžti nakties metu. Mes, keli vyrai, išvykome namo, nes manėme, kad šiaip ar taip dar kelias į Antazavę buvo pakankamai saugus. Drauge su manimi išvyko namo ir "samdiniai", t. y. pabėgusieji iš Rinktinės. Juos turėjau kur nors įtaisyti savo giminės ūkiuose darbininkais.

Vilkinė

Iš Dusetų vežėmės atsišaukimus - paaiškinimus, kurie buvo išleisti "Wolfsburg" vietovėje. Tą vardą uždėjo juokais dusetiškiai, nes vieną šios apylinkės vietovę vokiečiai rašė nei iš šio, nei iš to su "burg" (rodos, tai buvo Gravensburg; toks vardas buvo ir vokiečių karo žemėlapiuose dar iš I D. karo metų). Tai dabar šios apygardos pagrindinę žeminę, kurią mes vadinome Vilkine, dabar ir išvertė į "Wolfsburg". O mūsų draugai suvalkiečiai, kurie čia buvo laikinai priglausti, tą mūsų Vilkinę vadino Vilkapile.

Ją įruošėm 1943 m. rudenį, po žiaurios vokiečių akcijos Rimšės apylinkėse, kur daug sugaudytų žmonių labai žiauriai išvežė į Vokietiją. Kaikuriuos vyrus tada vokiečiai buvo sukišę į vagonus, kuriuose buvo pripilta chloro kalkių, kad visi išmirtų. Kažkaip sužinojo tai latviai geležinkeliečiai ir visus tuos vagonus atkabino prieš Gryvą, išlaužė duris ir paleido suimtuosius. Toks vokiečių žygis galėjo pasikartoti ir čia. Todėl ir stengtasi įsiruošti šiek tiek slėptuvių miškuose, į kurias galėtų pabėgti vienas kitas vyras ir vadovaujantieji. Deja, mažos žeminės buvo gana nepraktiškos ir lengvai atsekamos, nors vieną kitą įruošti padėjo vienas buvęs batalijonų karys, dalyvavęs daug kartų rusų desantininkų medžioklėse ir matęs gerai įruoštas sovietinių partizanų žemines. Todėl, kai buvo rasta tinkama vieta, sutarta įruošti vieną didesnę ir labai gerai paslėptą žeminę, kurioje galėtų slėptis visos apygardos karinė mūsų vadovybė.

Vidaus įrengimai

Mūsų Vilkinei buvo surasta ir neeilinės medžiagos. Duobės šonus išstatėme cementiniais kelių apsaugos stulpeliais, kurių čia dar buvo likę vienoje vietoje iš 1941 m. pavasario. Iš Obelių gavome senų geležinkelio bėgių luboms. Taip ir įruošėme Vilkinę net gana didelę, t.y. 2x7 m ir apie 2 m augščio. Žemes išvežėme į vieną skardį, o slėptuvę užpylėme net geru 1 m storio žemių sluogsniu, kad jieškotojai ir geležine viela badydami žemes jos lengvai nesurastų. Taip į tą užpilą dar įdėjome ir trejetą nemažų akmenų, kurie geriausiai klaidina tuos vielų nešiotojus ir jieškotojus. Deja, įruošus šią Vilkinę pasirodė, kad parinktas ir sunkiai surandamas į ją įėjimas labai nepraktiškas: storiau apsirengęs žmogus turi vargo pro tą skylę įlisti. Dar sunkiau įnešti ir išnešti sprogmenis. Ruošdami vyrai tikėjosi, kad jie viduje galės klausyti ir svetimų radijo stočių. Deja, viduje radijo aparatai apkurto, o antena buvo sunkiai paslepiama. Vidun dar per viršų įnešta lauko radijo stotelė ir iki šio meto (1944 m. birželio) tebebuvo nesutvarkyta — vis trūko dalių. Todėl Vilkinės turtas buvo mažai panaudojamas. Ten buvo dar rašomoji mašinėlė, vienu laiku ir rotatorių įgabenome, šiek tiek šaudmenų ir įrengėm gerą vaistų sandėlį, kur laikėme gautą ciano kalį.

Neįmanoma gyventi

1943-44 m. žiemos metu vyrams kilo noras ten pabūti savaitę ir pažiūrėti, kaip seksis gyventi "karališkame vilkų name". Nuėjome pabandyti šešiese, pasiryžę išbūti savaitę ar net dvi. Jau sekančią dieną pasirodė, kad mūsų vėdinimo sistema nepakankama. Mūsų laukinių draugų paruošti urvai negeriausiai tarnavo. Šaltinio vandens įnešimas buvo labai nepatogus. Vadinamoji "liktarnia", kuri buvo vienintelė šviesos versmė, dvokė ir prie vieno medžio galima buvo užuosti jos kvapą. Taigi, ji galėjo išduoti ir visą mūsų Vilkinę. Ją tuojau pakeitėm elektros šviesa, nes atsinešėm sunkvežimio akumuliatorių. Bet klausimas, kaip jį prikrauti miške, jei ilgiau ten užtruktume? Pats baisiausias reikalas, tai atsiskyrimas nuo žmonių. Mes pradžioje buvome sustabdę net laikrodį. Ta vienuma trečią dieną tiek ėmė slėgti, kad mes darėmės irzlūs ir gulėjome žodžio netardami. Po keturių dienų jau pora dingo — nepakentė tos vidaus nykumos, negalėjo nei valgyti, nei miegoti, nei skaityti, nei kortomis lošti. Kiti šiaip taip, vienas kitam įsipykę, išbuvome 11 ar 12 dienų. Išėję į saulę, jau kitą rytą vėl buvome neišskiriami draugai, nors toje Vilkinėje buvome tiek vienas kitam įsipykę, kad paskutinę dieną ir visą liežuvių rodymo meną išsėmėme, kai dar tarėmės palikti keliom dienom ir užbaigti dviejų savaičių šuns dalios pagirnyje pratybas... Prisiminė tada prof. L. Bistro žodžiai apie žmogų, draugiškumą ir tam tikrais atvejais žmogaus draugišką gyvuliškumą. "Žmogus yra protingas gyvulys", — kartodavo prof. L. Bistras studentams paskaitose. — Žmogus yra ir socialinis gyvulys. Jis suėda ir draugus, kai šie nuolatos trinasi drauge". Dabar šie žodžiai buvo su kaupu patvirtinti.

(Bus daugiau)

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Mylimai Mamytei
A†A
Wladyslawai Mos
mirus, dukrą ELENĄ GUŽIAUSKIENĘ ir jos vyrą LEONĄ, anūkus bei kitus artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —
A. ir A. Gužiauskai *A. ir B. Čirūnai*
Torontas

Mylimai Mamytei
Marijai Noreikienei
mirus, dukrą JANUTĘ, ALGĮ ir DONATĄ EMPAKERIUS, sūnų VYTAUTĄ NOREIKĄ ir jo šeimą Baltimorėje nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime —
Dr. Bronius ir Polė Radzivanai
Birutė ir Vytautas Radzivanai

Mylimam Tėveliui
Lietuvoje mirus, JUOZĄ ir JANINĄ ŠARŪNUS giliai užjaučiame ir kartu liūdime —
Valius ir Aldona Marčiai su šeima
Genovaitė Viliušytė ir Adomas Viliušis

Brangiam Tėveliui
Lietuvoje mirus, liūdinčiam JUOZUI ŠARŪNUI nuoširdžiausią užuojautą reiškia —
"VARPO" CHORAS

A†A
Henrikui Grimui
mirus, jo žmoną, sūnų EVALDĄ, dukteris IRENĄ, ŽENĘ ir GERDĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučia —
M. Z. Laurinavičiai

A†A
Henrikui Grimui
mirus, jo žmonai, dukroms IRENAI DELKUVIENEI, GERDAI POVILAITIENEI ir visiems šeimos nariams reiškia gilią užuojautą —
A. G. Tarvydai

A†A
Juozui Martinaičiui
mirus, liūdinčiai žmonai SOFIJAI ir giminėms giliausią užuojautą reiškia —
Carling's bendradarbiai

Brangiam Tėveliui
Henrikui Grimui
mirus, jo liūdinčiai dukrai IRENAI DELKUVIENEI, jos šeimai ir MAMYTEI reiškiame nuoširdžiai gilią užuojautą —
Z. O. Stasiuliai

ETNINIŲ GRUPIŲ KONFERENCIJA

A. DUDARAVIČIUS

Albertos socialinio kredito vyriausybė liepos 16 d. Edmontone surengė šios provincijos etninių grupių konferenciją, kurion buvo pakviesti 47 tautybių atstovai, o man teko atstovauti lietuviams. Šios konferencijos tikslas — supažindinti visas Albertoje gyvenančias etnines grupes su premjero Harry Strom nauja programa, kuri užtikrintų tų grupių kalbų ir kultūrų išlikimą dabartinėse aplinkybėse.

Švedų kilmės premjeras

Konferencijos pravedimas buvo patikėtas provincinės vyriausybės sekretoriui H. Holowatch senuosiuose rūmuose, 1910 m. pastatytuose Britanijos karališkosios giminės atstovui Albertoje. Šiame pastate dabar niekas negyvena — jis yra naudojamas tik specialiems priėmimams. Raudonais kilimais, senoviniais baldais ir kristalinėm žvakidėm dekoruotoje salėje savotišku kontrastu skambėjo švedų kilmės premjero H. Strom etninėms grupėms skirtas raginimas puoselėti Kanadon atsivežtą savo tėvų kalbą, kultūrą ir šias vertybes perduoti jaunajai kartai. Kanada, kaip tauta, dėlto nenukentės, bet priešingai — praturtės ir sustiprės. Premjero pristatytas planas padės išsaugoti kalbą bei kultūrą ne vienai, ne dviem, o visom etninėm grupėm, kurios parodys norą ir pritarimą šiam reikalui. Jis siūlė sudaryti 15 atstovų etninių grupių patariamąją tarybą rotaciniu būdu, kuri, dirbdama su vyriausybės pareigūnais, nušviestų atskirų grupių kultūros ir švietimo poreikius. Premjeras pažadėjo visokeriopą paramą privačiai steigiamoms mokykloms. 1973 metai skelbiami visų Albertoje gyvenančių etninių grupių tautinio meno reprezentaciniais metais. Pagrindiniu jų įvykiu bus etninio meno festivalis. Finansinė parama buvo pažadėta televizijos programoms, kurios atskleis etninių grupių gyvenimą Albertoje, etniniams muzėjams bei kitoms panašaus pobūdžio institucijoms ir renginiams.

Visi trys universitetai dėsto įvairias kalbas — iš viso 12 kalbų. Kalgario ir Edmontono universitetai šį dėstomų kalbų sąrašą papildys ukrainiečių, lenkų ir serbų kalbomis. Vyriausybė yra pasiruošusi naujai steigiamam Athabaskos universitete suorganizuoti specialų fakultetą, kuriame studentai galėtų mokytis etninių grupių kalbų ir susipažinti su jų tautine kultūra.

Pritarimai ir pageidavimai

Po premjero H. Strom kalbos visi konferencijos dalyviai, pasidaliję į penkias grupes, aptarė vyriausybės pateiktą planą ir jį papildė savo pageidavimais. Visų grupių atstovai pilnai pritarė vyriausybės sumanymui ir reiškė viltį, kad jis netrukus bus įgyvendintas. Jie taipgi pageidavo, kad teisė balsuoti rinkimuose būtų suteikta ne tik Britanijos piliečiui, bet ir iš kitur atvykusiam naujam imigrantui, kad valdžia leistų etninėms grupėms naudotis jos CKUA radijo stotimi. Buvo paliestas ir paskirstymas surinktų pinigų iš tų grupių, kurios nepriklauso nei katalikų, nei viešųjų mokyklų sistemoms. Čia buvo turimos galvoje privačios žydų mokyklos. Pasitarime iškilo ir lietuvių, latvių, estų kalbų bei kultūros išsaugojimo klausimas, nes emigracija iš šių kraštų yra labai suvaržyta, o jie patys negailestingai rusinami. Toliau buvo kalbėta apie finansavimą jaunimo kelionių, leidimą ir kitoms tautybėms pasinaudoti prancūziškos televizijos stoties XI kanalu. Pokalbio dalyviai pareiškė viešą nepasitenkinimą valstybinės radijo ir televizijos CBC bendrovės politika, pagal kurią visos etninės grupės nėra vertos nei paramos, nei reikiamo dėmesio. Tai tik dalis iškeltų klausimų ir pasiūlymų Albertos vyriausybei. Dėl vietos stokos jų visų neįmanoma suminėti.

Taip buvo užbaigta Albertos vyriausybės suorganizuota etninių grupių konferencija. Kyla klausimas — kiek iš tų pažadų bei planų turės naudos skaičiumi negausi Albertos lietuvių bendruomenė? Tai parodys tik laikas ir mūsų pačių pastangos.

Rinkimų išvakarėse

Savaitei praėjus po konferencijos, Albertos socialinio kredito vyriausybė paskelbė parlamento rinkimus, kurie įvyks rugpjūčio 30 d. Rinkimų rezultatus sunku būtų atspėti, nes pirmą kartą rinkėjų eiles papildys 18 metų sulaukę jaunuoliai. Socialinio kredito partija Albertą valdo nuo 1936 m. Šių eilučių autoriui neatrodo, kad vyriausybės paskelbta programa etninėms grupėms būtų tik politinis mostas rinkiminiame vajuje. Visi prisimename Albertos laikyseną Otavos ir provincijų konferencijoje Viktorijoje, kur tik viena Alberta stipriau pasisakė prieš dvikalbės ir dvikultūrės komisijos pasiūlymų įgyvendinimą — anglų ir prancūzų kalbų privalomą mokymą visose mokyklose bei jų vartojimą visose valdinėse įstaigose. Prieštaravimo priežastis — oficiali statistika, pagal kurią prancūziškai kalbanti mažuma Albertoje tesudaro 3% visų gyventojų. Jos nė lyginti negali su žymiai gausesnėmis vokiečių, italų, ukrainiečių bei kitų tautybių grupėmis. Būtų labai sunku ir finansiniu požiūriu nepraktiška įgyvendinti tokią programą, kai net 55% gyventojų nepriklauso tų dviejų kalbų grupėms. Provincinės vyriausybės parodytas dėmesys kitoms etninėms grupėms, be abejonės, turės įtakos rinkimams. Alberta turbūt pirmoji Kanadoje pripažino, kad mokymas antros ir net trečios kalbos yra vertas vyriausybės visokeriopos finansinės bei moralinės paramos. Tuo būdu per vieną šios konferencijos dieną visų etninių grupių šeštadieninėms mokykloms buvo suteiktas pripažinimas ir prideranti vieta šalia anglų ir prancūzų mokyklu. Gaila, kad Albertoje nėra tiek lietuvių, kaip pvz. Toronte, ir kad mes čia neturime Maironio mokyklos su keliais šimtais mokinių.

Edmontono baltiečiai Albertos etninių grupių suvažiavime. Pirmoj eilėj iš kairės į dešinę: estė p. Nelend, Albertos premjeras H. Strom, estas A. Pilt, latvis A. Osis; antroj eilėj: provincijos sekr. H. Holowatch, latvis S. Rudovics, lietuvių atstovas A. Dudaravičius, Albertos švietimo ministeris R. Clark, latviai G. Cinats ir J. Birzgalis. Nuotr. A. D.

ĮSPŪDŽIAI IŠ EUROPOS

Kelionės džiaugsmai ir vargai

Kanados rajono lietuvių skautų organizuota ekskursija į Europą ir Anglijos rajono rengiamą 25 m. LSS atkūrimo jubilėjinę stovyklą Vokietijoje sutraukė būrį gražaus lietuvių jaunimo ne tik iš Kanados, bet ir Amerikos. Suvažiavo jie iš Toronto, Montrealio, Vankuverio, Londono, Windsoro, Port Colborne, Hamiltono, Čikagos, Detroito, Klevelando, Niujorko, Bostono, Omahos, Los Angeles, Dorčesterio. Ekskursija padidėjo, prisidėjus prie jos Toronto tautinių šokių grupei "Gintaras" ir nemažam būreliui neskautų. Visa 180 asmenų grupė liepos 9 d. iš Maltono aerodromo laimingai pakilo pamatyti Europos, susipažinti su įvairiose valstybėse gyvenančiais lietuviais. Išlydėti ekskursantų aerodrome susirinko daug artimųjų, draugų, kurių tarpe buvo visada skautiškos jaunystės pilnas kun. Kulbis, JS, KLB pirm. dr. S. Čepas (tą pačią dieną skrido į Vakarų Kanadą), dr. P. Lukoševičius su žmona iš Montrealio, Kanados rajono skautų vad. sktn. K. Batūra.

Daina virš Atlanto

Lėktuve nuotaika gera. Daugumas jaunimo skrido pirmą kartą, tad niekas nė negalvojo apie poilsį. Kažkas užtraukė dainą, na, ir visi įsijungė. Net ir vyresnieji keliautojai, iš karto gal norėję susikaupti, pailsėti, užsikrėtė jaunuoliška nuotaika. Laiko skirtumas kelionę sutrumpino: vos sutemus vėl švito, kilo saulė, prasidėjo nauja diena virš Atlanto. Rimčiausiai nusiteikę buvo vadovai. Nevieno jų mintis slėgė baiminimasis ir netikrovė — kaip susitvarkys su judriaisiais jaunuoliais, ar "nepames" kurio kelionės metu?

Londono aerodrome mūsų jau laukė 4 autobusai. Pirmas nelemtas "i v y k ė l i s": vienerios kanklės liko lėktuve, kuris jau pakilęs su kita e k s k u r s i j a Frankfurtan. Susitarėme, kad kankles atsiųs tiesiog į Torontą.

Koncertas Londone

Esame Londone, tačiau nevieno veidas ištiso, sužinojus, kad mūsų apsistojimo vieta yra 18 mylių už Londono — universiteto bendrabutyje. Paskirstyti po vieną į kambarį, bandėme šiek tiek pailsėti ir ruošėmės vakarui — "Gintaro" koncertui Londone. Jame dalyvavo veik visi ekskursantai. Erdvi salė buvo pilna. Anglijos lietuviai, suvažiavę iš įvairiausių vietovių, atidžiai sekė salės vidury šokančius gintariečius ir klausėsi švelniai skambančių kanklių. Nors tik dalis s. St. Kairio muzikinio vieneto dalyvavo šiame koncerte, tačiau daugelis braukė ašarą, klausydami "Lietuva brangi", plojimų audra sutiko "Gintaro" atliktą "Pakeltkojį". Gintariečiai ir kanklininkės puikiai reprezentavo Kanados lietuvius ir savo vadovų neapvylė. Po programos daugelis atnaujino senas pažintis ar užmezgė naujas. Pasiteiravę, kiek maždaug dalyvavo koncerte žmonių, gavome atsakymą, kad jų buvo daugiau kaip 700 ir kad tiek lietuvių Londonas jau seniai tėra matęs.

Lietuvių Sodyba

Sekančią dieną po kun. Stankaus atlaikytų pamaldų bendrabutyje apžiūrėjome Londoną. Viskas mums atrodė kitaip nei Kanadoje, net ir automobiliai kitaip važinėja, negu Toronte ar Montrealy. Imponavo mus senieji pastatai, tiltai, susisiekimas. Gaila, kad krautuvės buvo uždarytos (sekmadienis), neturėjom kur išleisti taip kišenėse "degančių" svarų.

"Gintaras" ir kanklininkės išvažiavo į Lietuvių Sodybą antram koncertui. Vieta graži, žmonių daug. Čia buvo daugiau lietuvių jaunimo, kurio pasigedome vakarykščiame koncerte. Oras gražus. Kas pasakoja, kad Anglijoje amžinas rūkas, netiesą sako: nė dėbesėlio, net perkaršta, tad gintariečiai šoko lauke. Prakaitavo vargšai, tačiau buvo laimingi ir patenkinti vietinių l i e t u v i ų draugiškumu. Kanklininkės, kaip ir vakar, graudino besiklausančiuosius. Jaunimas susidraugavo, besiruošią išvažiuoti gintariečiai nebuvo greit išleisti, tad Londono apžiūrėjimas taip ir liko Lietuvių Sodyboje.

Traukiniu ir laivu

Kitą rytą anksti pakilome, sėdome į autobusus ir skubėjome į Victoria geležinkelio stotį, iš kur turėjome keliauti Doverin. Deja, dėl eismo susigrūdimo teko pavėluoti. Gerai, kad sekantis traukinys ėjo už 15 min. Tačiau jame mums nebuvo rezervuotų vagonų, tad spraudėmės ten, kur kas galėjome.

— Žiūrėk, kažkieno lagaminas liko! — šaukia vadovas.

Vikrus gintarietis iššoko pro langą ir, pagriebęs lagaminą, jau traukiniui judant, vėl pro langą įsirioglino atgal.

— Kieno lagaminas?

Tyla. Turbūt kurios nors sesės — nevienas pagalvojo. Spūstis kaip per "rush hour" Toronto požeminiame, tačiau nuotaika gera. Laiku atvykome į Doverį, o iš ten — laivu į Prancūzijos Calais. Daugiau kaip valandą trukusi kelionė mus atgaivino. Vėjas, sūraus vandens kvapas ir bangos veikė raminančiai prieš naują pasaulinio garso vietą — Paryžių.

Viliojantis Paryžius

Persikraustymas iš l a i v o į traukinį vyko labai tvarkingai. Iškraustę iš mums skirtų vagonų keletą "nesaviškių", puikiai susitvarkėme, dairėmės pro langus ir sekėme pro šalį bėgančius gamtovaizdžius, kaikur panašius, kaikur visai skirtingus.

Pravažiavus priemiesčius, kurie nelabai gražūs, traukinys lėtėja, didelis užrašas skelbia "Paris Nord".

— Ei, jau Paryžius! — kažkas šūktelia.

Visų akys žiba. Net ir vyresnieji subrūzda. Magiškas žodis "Paryžius" visus jaudinančiai veikia. Iš stoties autobusais buvome nuvežti į mums skirtus viešbučius. Visų džiaugsmui jie buvo miesto vidury ir netoli vienas nuo kito.

Popietis buvo laisvas, tad visi puolėsi "ragauti" Paryžiaus. Londonas darė rimto, gan niūraus miesto įspūdį, o Paryžiuje jautėmės atjaunėję — šviesu, erdvu, parkai, gėlynai, Eifelio bokšto siluetas, net ir žmonių šypsenos giedresnės nei londoniškių.

— Kaip Los Angeles! — šaukė viena.

— Ne, kaip Vankuvery! — lygino kitas.

— Ką jūs, čia kaip Toronte!

Skardus juokas nuskambėjo perpildytoje viešbučio valgykloje, kur ekskursantai užkandžiaudami dalijosi pirmaisiais įspūdžiais.

Bastilijos dienos išvakarėse

Pusantros dienos neužtenka pamatyti bent daliai visų Paryžiaus įžymybių. Visi kartu apžiūrėjome: Notre Dame, Sacre Coeur, Triumfo Arką, obeliską Montmartre, Champs Elisees. Dalis ekskursantų buvo nuvežti į Versalį, o kiti panoro pėsčiomis pamatyti miestą. Paryžius tada puošėsi iškilmėms — Bastilijos dienai. Visą naktį gatvės buvo pilnos žmonių, tad ir mūsų energingiems ekskursantams buvo labai įdomu maišytis su jais.

— Toronto Yorkville tik mažas kvartalas, o Paryžius visas kaip Yorkville, — neatsidžiaugė kažkuris torontietis.

Tačiau kiti jam nepritarė ir buvo daug geresnės nuomonės apie naktinį Paryžių.

Vieną vakarą mus aplankė žymusis dailininkas Vytautas Kasiulis. Jį sujaudino tokia didelė ir jauna lietuvių krūva. Aplankėme dail. V. Kasiulio meno galeriją, stebėjomės lietuvio dailininko gabumais ir didžiavomės juo. Sutikome ir s. Ilgūną, su visa šeima keliaujantį Vilniun.

Nesinorėjo išvykti

Kaip žaibas praskrido Paryžiuje praleistas laikas. Vėlu. Pakuojamės. "Ir kodėl negalime pabūti čia ilgiau?" — nevieną kvaršino mintis. Bet žvilgterėjus į kelionės tvarkaraštį, vėl naujos mintys užplūsta galvą. Juk važiuojame į Šveicariją. Ten vėl viskas nauja: Alpių kalnai, ežerai ir skirtingas gamtovaizdis.

Autobusai nuvežė mus į geležinkelio stotį, o ten sugūžėjome į mums skirtus vagonus. Mažai kas stebėjo pro langus gana vienodą Prancūzijos gamtą, daugumas snaudė ir stengėsi atgauti prarastas nemiegotas naktis Paryžiuje.

Gražioji Šveicarija

Po pietų pasiekėme Šveicarijoje esantį Montreaux, kur mūsų laukė likusios kelionės nuolatiniai autobusai ir palydovai. Susiskirstėm į keturias grupes, kurių laikėmės visą likusią kelionę. Joms vadovavo: A. Baziliauskas, D. Keršienė, M. Vasiliauskienė ir Aug. Kuolas. Nuvažiavome į viešbutį ant Lemano ežero kranto, baltą kaip gulbę ir su puikiu vaizdu į Alpes. Tą patį vakarą aplankėme seną pilį, kurioje rašytojas Byronas kūrė, ir Montreaux kalne matėme viešbutį, kuriame vyko Tautų Sąjungos konferencijos.

Laikrodžiai ir šokoladas

Rytą autobusais važiavome apžiūrėti Ženevos, vėliau Lemano ežeru plaukėme iki Luzanos, iš kur vakare grįžome į Montreaux. Daugumas ekskursijos dalyvių, jau pramokę keliauti, anksčiau nuėjo poilsio, kiti dar vaikštinėjo Lemano ežero pakrantėmis, grožėdamiesi vasarnamių stilingumu, gėlynais, medžiais. Beje, būdami Ženevoje, negalėjome atsilaikyti pagundai, nepamatę ir neįsigiję šveicariškų laikrodžių. O šveicariškas šokoladas tiesiog tirpsta burnoj! Tad naudojomės proga praturtinti savo kelionę. Apžiūrėjome Tautų Sąjungos rūmus, parką, matėme Kalvino statulą ir senąjį pasaulyje saulės laikrodį, paaukotą visų Šveicarijos laikrodžių gamintojų. Šveicarija visiems paliko labai gerą įspūdį. Visi grožėjosi gamta, tvarka, švara.

Per Alpes Italijon

Kitą rytą, besigėrėdami Šveicarijos gamtovaizdžiu, traukėme per Alpėse esantį Šv. Bernardo tarpeklį Italijos link. Ši kartą niekas jau nesnaudė. Alpių kalnai, pakalnės ir miškai visus užburė savo didingumu. Keletą kartų sustojome padaryti nuotraukų. Oras puikus, tik kur-nekur debesėlis kabo kalno viršūnėje. Taip ir norėtųsi čia pasilikti ilgiau, pakvėpuoti grynu kalnų oru. **Kelionės dalyvis**

(Bus daugiau)

Didžio įvykio amerikiečiai nepastebėjo

AL. GIMANTAS

Besidžiaugiant pakiliai praėjusia dainų šventė, tenka apgailėti, kad ji, galima sakyti, praėjo savybės ženkle. Ji buvo labai menkai pastebėta amerikinės aplinkos: spaudos, radijo, televizijos, neryškios kelios eilutės keliuose čikagiškių ir priemiestinių laikraščiuose, vargiai ar pajėgė atkreipti žymesnį skaitytojų dėmesį. O gaila labai. Visdėlto renginys tikrai neeilinio pobūdžio, daug darbo, pastangų įdėta, išleista nemažai pinigo, sutraukta dešimtūkstantinė minia. Tai jau vis šis tas net ir išlepusiame Čikagoje įvykstančių konvencijų gyvenime. Ir jei negauta dėmesio viešąją opiniją formuojančių ir informuojančių veiksnių tarpe, nebūtinai reikėtų kaltės ieškoti vien tik juose. Reikėtų išdrįsti ir į savo pusę žvilgterėti, kartu klausiant, ar visa buvo atlikta, kad dainų š v e n t ė gautų "publicity". Jei ne, gal tai dar viena pamoka ateičiai, nes iš praeity buvusių klaidų, atrodo, nepasimokėm.

Jau kartą visiems laikams turėjome įsitikinti, kad telefoninio paskambinimo ar laiškokvietimo toli gražu neužtenka, norint susilaukti fotografų, reporterių ir filmuotojų. Daug gali čia padėti asmeninės pažintys, kontaktai. Jei tokių neturima, tenka pasikliauti kitais būdais. Patraukti amerikiniam ž i n i ų medžiotojam reikia neeilinio pobūdžio ir svarbios žinios. Įrodyti ir pristatyti jiems suprantamu būdu, tai ir būtų mūsiškių, besirūpinančių įvykio reklama bei propaganda, uždavinys.

Medžiagos buvo pakankamai. Šventė įvyko JAV nepriklausomybės dieną. Kodėl to nesujungti su lietuviškuoju reikalu? Galima buvo suorganizuoti vėliavų pagerbimą, dalyvaujant reguliarių ginkluotų pajėgų garbės sargyboms (įvairių ginklo rūšių), jungtiniam chorui giedant kurią patriotinę ir uždegančią giesmę ("God, b l e s s America"). Reklamuojant nebūtų sunku pabrėžti, štai, kaip lietuvių kilmės amerikiečiai pagerbia Liepos 4-ąją savo dainų šventėje, kurios vėliavų parade nėra vietos Vietkongo vėliavai! Taip suorganizuotas įvykis jau savaime taptų dalimi bendrųjų nepriklausomybės iškilmių Čikagoje ir apylinkėse. (Pvz. Detroite Liepos 4 iškilmių repertuaran priimami ir net skatinami tautybių pasirodymai bendrojo festivalio rėmuose, teikiant patalpas ir visapusišką reklamą).

Nenorint ar negalint įsijungti vietinių programon, tenka ieškoti būdų pasiekti viešumai, kurios nusiteikimai ir simpatijos bendriesiems mūsų reikalams yra svarbūs. Nors kasdien matome ir girdime, bet tuoj pat užmirštame, kad čia labai įprasta įvairaus "biznio" reikalus atlikti prieš ar po ar net ir per priešpiečius. Niekas čia nėra alkanas ar ištroškęs, bet neformalioje nuotaikoje, prie stalo ar minkštasuolyje atsilošus, galima aptarti reikšmingus klausimus. Tad ir mūsų spaudos konferencijas ar tik pokalbius su a t s k i r a i s laikraštininkais, spaudos, radijo ir televizijos atstovais reikėtų atlikti čia priimtomis ir pripažintomis formomis. Aišku, tai reiškia išlaidas, gal, kaikieno nuomone, tik pinigo eikvojimą, bet tikslas šiuo atveju turėtų pateisinti priemones.

Buvusioji dainų šventė jau praeityje. Nieko neatimsi, nieko nebepridėsi. Tad ir šie samprotavimai neturėtų būti laikomi tuščia kritika, kai šaukštai jau po pietų. Bet turėsime daugiau tokių ar panašių įvykių (jaunimo kongresas ir tautinių šokių šventė beveik čia pat). Vėl svarstysime, kaip paveikti ir pasiekti aplinkos viešąją opiniją, tad ir pravartu pradėti rūpintis propagandos-reklamos reikalais sistemingai. Būtina įsisąmoninti, kad ir pati darbingiausia bei išradingiausia informacinė komisija liks neveiksminga, jei neturės vien tik jos reikalams skirto biudžeto, kuris, žinokime, nevisados galės būti kuklus. Ar ties šiuo tašku ir nesupliukšta visa eilė mūsų sumanymų?

PIRMOJI PAŽINTIS SU EUROPA

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ

Ruošėmės, skaitėm, planavom, galvoj kilo begalybė klausimų, kaip bus, ką pamatysim, kaip atrodys? Ir štai liepos 8 d. 7.30 v.v. "Capitol" lėktuvas pradėjo mane nešti į senutę Europą, kur tikėjausi rasti Londono aristokratiją, Paryžiaus eleganciją muzėjuose ir eiliniam gyvenime, Šveicarijos Alpes ir pilis, Milano balandžius, Venecijos gondolas, Austrijos kalniečių šokius bei dainas ir pagaliau jubilėjinę lietuvių skautų stovyklą išeivijoje su sesėm ir broliais iš kitų kraštų.

Svajonė tapo realybe ir šiandien džiaugiuosi, kad nenusivyliau, nes tai buvo ne tik maloni kelionė, bet ir išgyvenimų grandinė, ir gyvenimo mokykla. Kai dabar girdėsiu tėvelius ar vyresniuosius kalbant apie Europą ir jos gyvenimą, lengviau galėsiu suprasti, kodėl tas gyvenimas ten daugeliu atvejų yra kitoks. Pirmiausia — žmonės ten neskuba, nebėga. Susitikę gatvėj sveikinasi, nesvarbu ar tave pažįsta, ar ne. Krautuvėj su tavim pasikalba, pasidalina įspūdžiais. Nežiūri tik kaip savo prekę įpiršti. Pro atdarus langus dažnai girdi dainą. Šie ir daug kitų panašių pavyzdžių rodo, kad žmogus ten yra gyvas, o ne daiktas, ir kad jis nuoširdžiai reaguoja į kitą žmogų.

Nors visa kelionė buvo gerai suplanuota ir vyko pagal planą, bet mes bėgom, skubėjom ir vis nespėjom. O nespėjom daug kur ir daug ko . . . Nespėjom visko pamatyti, nespėjom neskubėdami pagyventi, nespėjom laiškų parašyti ar vesti dienoraščio. Kiekvienoj vietoj dalis laiko būdavo skiriama organizuotam lankymui, o laisvalaikiais skubėdavom apžiūrėti tai, ko nematėm. Vakarais tekdavo šiek tiek apsitvarkyti, pusiau užmerktom akim parašyti pora atviručių ir tada iš sapnų semtis energijos sekančiai dienai.

Po poros tokių sunkių ir skubių savaičių, kurių metu pamatėm tai, ko čia nė už brangiausią turtą nenupirksi ir nematysi, gera buvo sustoti ir pailsėti Švecingeno miškuose. Čia mūsų laukė lietuvių kareivėlių pastatytos palapinės su lauko virtuve, gera nuotaika, naujos dainos, skambūs šūkiai, skautiška programa. Smagu skautų stovykloj, kur valgom prie iškasto stalo, palapinėj vaikštom ant žolės kilimo ir kur pietūs kvepia dūmais.

Mintyse iškyla paskutinis laužas, kai puslankiu sustoję kiekvieno krašto atstovai ir laužavedžiai laukė, kol vyriausioji skautininkė uždegs jų fakelus, su kuriais jie užkurs paskutinį šios stovyklos laužą, skirtą Dievui, Tėvynei, Artimui. Sklinda dainos, šūkiai ir pagaliau "Lietuva brangi". Laužas blėsta, bet kiekvieno rankoje dega viena po kitos žvakutės. Matai tik atskirus veidus. Visi niūniuoja toliau dainos "Lietuva brangi" melodiją, o aš ruošiuosi tarti baigiamąją mintį ir jaučiu, kad gerklė surakinta ašarų. Nevienam žvakės apšviestu veidu rieda ašara . . .

Negaliu atsakyti už kitus, bet man tai buvo prasmingi išgyvenimai, kurių dėka, atrodo, palipi žingsnį augštyn ir didyn. Tik panašiais momentais supranti, ką reiškia kada nors girdėti žodžiai, kad Lietuva tai mes, kad lietuvis — tai, ką tu turi sukaupęs širdyje, kad draugystė yra pasidalinimas bendrais išgyvenimais ir meilės grandinė, kaip giedant "Ateina naktis" dviejų rankų laikoma žvakės šviesa.

L.S.S. Kanados rajono suorganizuotos ekskursijos dalyviai torontiečiai, Paryžiuje susitikę su šešiolika kalbų mokančiu prof. Michel Dequcker. Iš kairės į dešinę: A. Kuolas, K. Baltramaitis, prof. M. Dequcker ir B. Abromaitienė Nuotr. V. Bacevičiaus

A † A

Henrikui Grimui

mirus, jo ž m o n a i, dukroms IRENAI, ŽENEI, GERDAI ir sūnui bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą —

E. I. Juzukoniai *I. W. Dauginiai*

S. J. Andruliai

A † A

Juozui Šilinskui

mirus, dukterims ANELEI ir LIUDAI, KRAKAUSKŲ šeimai ir kitiems giminėms užuojautą reiškia —

A. ir V. Čerškai

Brangiam Tėveliui

Lietuvoje mirus, giliausią užuojautą reiškiu JUOZUI ir JANEI ŠARŪNAMS —

T. S. Kuktai

A † A

Juozui Martinaičiui

staiga ir netikėtai užmigus amžinu miegu, giliausią užuojautą reiškiu žmonai, seserims, broliams, švogeriams ir visai giminei —

St. Kukta

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TEIS VYSKUPĄ?

Kompartija pastaruoju metu pradėjo terorizuoti Radviliškio Nemunėlin ištremtą vysk. V. Sladkevičių. Vaikų pirmosios Komunijos proga jam buvo mestas kaltinimas, kad jis vaikus mokė katekizmo, nors iš tikrųjų vysk. V. Sladkevičius tik išklausė jų pirmosios išpažinties. Lig šiol išpažinčių klausymas nebuvo draudžiamas. Vyskupą V. Sladkevičių tardė ne tik vietinė milicija, bet ir specialiai atsiųsti pareigūnai iš Vilniaus. Kadangi jis atsisakė pasirašyti tardymo aktą, jam gali būti keliama byla, primenanti visame pasaulyje plačiai nuskambėjusį kun. A. Šeškevičiaus teismą.

LIŪDNOS GASTROLĖS

Vilniaus filharmonijos simfoninį orkestrą ištiko skaudi nelaimė, iš Klaipėdos važiuojant autobusu gastrolių į Liepoją — žuvo orkestrantas Jakovas Epšteinas ir rentgenologė Irena Jankauskaitė, sunkiai sužeistos buvo muzikantės Regina Spiridavičiūtė ir Sigizmunda Sabalytė, ligoninėje atsidūrė 17 lengviau sužeistų orkestro narių. Z. Šiulienė "Tiesos" 167 nr. informuoja: "Paaiškėjo, kad antros klasės vairuotojas Kazys Vidžiūnas kelyje buvo skubinamas — vienur kitur užtrukus, iki koncerto pradžios buvo likę maža laiko. Devynioliktą valandą, likus šešiolikai kilometrų iki Liepojos, autobusas lėkė jau 80-90 km per velandą greičiu ir norėjo aplenkti priekyje važiuojantį sunkvežimį GAZ-51 su priekaba, lengvąją mašiną ir vežimą. Tačiau pačiu netinkamiausiu momentu iš priekio dar pasirodė mašina. Filharmonijos autobuso vairuotojas, skubėdamas pralenkti priekyje važiuojančius ir duodamas kelią priešais atvažiuojančiai mašinai, užkabino dešinėje pusėje važiavusį sunkvežimį GAZ-51 ir nuplėšė autobuso dešinįjį šoną. Kiek pavažiavęs, autobusas dar kartą atsitrenkė į lengvąją mašiną ir priekine dalimi įvirto į pakelėje esantį penkių metrų gylio melioracijos griovį su vandeniu..." Nelaimėje žuvusi Kretingos ligoninės rentgenologė I. Jankauskaitė, atrodo, važiavo lengvąja mašina, į kurią atsidaužė autobusas.

JUOKINGI PROTESTAI

Vilniaus, Kauno bei kitų miestų didžiosiose įmonėse organizuojami Maskvos įsakyti mitingai įvykiams Sudane pasmerkti. Priimtos rezoliucijos reikalauja sustabdyti "kruviną terorą" ir paleisti iš kalėjimų "Sudano patriotus", t.y. Maskvai tarnaujančius vietinius komunistus, kurių vadas A. K. Mahgoubas savo karjerą užbaigė kartuvių kilpoje. Šiuos protestus padaro juokingais ligšiolinė Sovietų Sąjungos parama Sudano kariniam diktatoriui J. El-Nimeriui. Iš Maskvos jis yra gavęs ne tik ginklus savo kariuomenei, bet tur būt ir virvę, kuria buvo pakartas kompartijos vadas.

VASARA IGNALINOJE

Ignalina ir jos apylinkės kasmet susilaukia daugiau kaip 40.000 vasarotojų, kurių apie 10.000 atvyksta iš Sovietų Sąjungos. Bendrąjį vaizdą atskleidžia Tomo Šarkaus "Tiesos" 143 nr. paskelbtas pasikalbėjimas su pareigūnais. Rajono vykdomojo komiteto sekr. J. Juodka džiaugiasi šiemet sutvarkytais paplūdimiais, papildomais autobusų maršrutais į Palūšę, Petriškes, Meironis, Ginučius ir vilniečius atvežančiu specialiu traukiniu. Rajono vartotojų kooperatyvo valdybos pirm. A. Vidžiūno pranešimu, iš pagrindų buvo atremontuoti paviljonai Palūšėje ir Ignalinoje, pastatyta nauja 64 vietų valgykla prie Paplavinio ežero, parūpinta automobilyje įrengta parduotuvė, kuri lankys stovyklautojus Gaveikėnuose, Pašakarvėje bei kitose stovyklavietėse. Didžiausią problemą sudaro kvalifikuotų virėjų trūkumas, nes jų gaunama tik pusė reikiamo skaičiaus. Ledus ir vaisvandenius pardavinėja atostogaujantys moksleiviai. A. Vidžiūnas nusiskundžia: "Mus varžo šaldytuvų stoka. Jų aiškiai maža staiga ūgtelėjusiai prekybai vasarą. Iki šiol negauname iš respublikinės valdybos pažadėtų dviejų šaldymo agregatų." Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato direktorius J. Klimas poilsiautojams žada nuomoti šaldytuvus, dviračius, skalbimo mašinas, valtis, didelę paklausą turinčius vandens dviračius, bet neįstengia parūpinti lėkščių, peilių ir šakučių: "Toli gražu ne todėl, kad mūsuose pritrūktų šaukštų. Dėl paprasčiausių žinybinių barjerų nuomos punktai negali apsirūpinti tokiais paprastais dalykais..." Turistinės bazės "Ignalina" direktorius F. Sirevičius pagrindinį dėmesį, atrodo, skiria 10.000 svečių iš Sovietų Sąjungos: "Jų paslaugoms turime apie 200 turistinių valčių žygiams po Ginučių draustinio ežeryną, minkštų autobusų įvairioms ekskursijoms..." Šie sovietiniai turistai Ignalinon atvyksta su profesinių sąjungų kelialapiais, bet priimami ir be jų. Turistams su šeimomis yra pastatytas ištisas medinių namukų miestelis.

ZARASAI VASARĄ

Liūdnas vasarotojų problemas Zarasuose "Komjaunimo Tiesos" 121 nr. atskleidžia rajoninio laikraščio "Tarybinė žemė" redakcijos darbuotojas S. Juzelskis. Zarasų vykdomojo butų biuro vedėjas E. Miliukinas jam prisipažino, kad "Vilnies" viešbutis negali sutalpinti atvykusiųjų. Jiems ir toliau teks ieškotis kambarių privačiuose namuose, kurių adresus parūpins butų biuras. Rajono vartotojų kooperatyvo valdybos pirm. M. Kavaliauskas, be pernai veikusios "Vėjelio" užeigos prie miesto parko, turistams pažadėjo "Nikajos" ir "Uogelės" naujas užeigas, alaus barą "Ąžuoliukas", kur taip pat bus galima gauti šaltų ir karštų užkandžių. Zaraso ežero Draugystės salą specialiu vieškeliu pasieks automobilyje įrengta parduotuvė. Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato vyr. inž. F. Magazniekas savo nuomojimo punktuose sakosi turįs pakankamai palapinių, miegmaišių, sudedamų kėdžių ir lovų, 14 valčių Zarasaičio pakrantėje, vandens dviračių ir plaukymo ratų. Atvykstančių ir išvykstančių turistų lauks susisiekimo priemonės su Turmanto ar Daugpilio geležinkelio stotimis. Gamtos inspektoriaus M. Zlataravičiaus pranešimu, Zarasų rajonas yra numatęs 22 poilsiavietes prie Zelvos, Sartų, Vencavų, Samavos, Šiurpio, Asavos, Luodžio, Švento, Ligajų bei kitų ežerų ir Antalieptės marių. Kelius į jas nurodys specialios lentelės su palapinės ženklu. Apie vasarnamių miestelius niekas net neužsiminė. Poilsiavietėse reikės tenkintis palapinėmis. Šiuo atžvilgiu Z a r a s a i kažkodėl skriaudžiami — nesusilaukia reikiamo dėmesio, finansinės paramos ne tik pats miestas, bet ir kitos gražiosios rajono vietovės. Iš kitos pusės — tokia politika padeda zarasiškiams ir jų kaimynams išvengti Ignaliną užgriuvusio rusų antplūdžio.

DRUSKININKŲ VASARA

Paskutines šios vasaros Druskininkų naujienas paskelbė "Komjaunimo Tiesa" liepos 4 d. Buvusioje senojoje turgavietėje yra pastatyti trys prekybos paviljonai, Druskininkų g-vėje — 70 vietų šašlikinė, prie Druskonio ežero — architekto R. Mickevičiaus suprojektuotas alaus baras, primenąs kubilą. Pušinėlyje svečių laukia lietuviškų patiekalų kavinė "Rytas". Šiuo metu darbą jau turėtų būti pradėjusi ir nauja ligoninė. Druskininkų dangoraižių yra vadinama vienuolikos augštų naujoji "Nemuno" sanatorija, kuri šį sezoną dirbs tik puse savo pajėgumo — turės 500 lovų ir 1.000 vietų valgyklą. Palapinių miestelis prie Meilės salos galės priglausti apie 200 turistų. Čia taip pat įrengta aikštė šimtui automobilių. Triukšmą padės sumažinti draudimas didžiųjų sunkvežimių vairuotojams važinėti pagrindinėmis Druskininkų gatvėmis.

BIRŽAI IR LIKĖNAI

Biržų ir Likėnų pasiruošimus vasarai nušvietė P. Žagunis "Komjaunimo Tiesos" 99 nr. Likėnų sanatorijos vyr. gydytojo G. Gaidžio teigimu, čia ir žiemą gydėsi daugiau kaip po 200 sanarių, raumenų bei kitomis ligomis sergančių pacientų. Vasaros mėnesiais jų laukia atremontuotos patalpos, sutvarkytas parkas ir šaltiniai. Vasarotojai nukreipiami į senosios Biržų pilies papėdę prie Širvenos ežero, Nemunėlio Radviliškio apylinkes. Biržus išgarsinusio alaus bus galima paragauti miesto "Vėjelyje", prie Širvenos ežero ir Vabalninke. Biržuose atidaryta gėlių ir suvenyrų parduotuvė "Tulpė", o specialioje liaudies menininkų krautuvėje rengiamos mėnesinės parodos, kurių eksponatus gali įsigyti vasarotojai.

STUDENTAI TURKMĖNIJOJ

Grupė Lietuvos augštųjų mokyklų studentų šią vasarą turi pastatyti 30 namų Turkmėnijoje, Gamdako miestelyje, kuris taps didžiausiu sieros gamybos centru Sovietų Sąjungoje. Dėl neįprastų gamtos sąlygų ši talka lietuviams nebus maloni. Pirmuosius įspūdžius "Komjaunimo Tiesos" 140 nr. jau paskelbė Vilniaus universiteto studentas V. Katilius: "Paklaidžiojome valandėle ir ant savo kailio pajutome, kas yra Turkmėnijos saulė. Jos ir saule nepavadinsi. Atrodo, kad didžiulis ugnies kamuolys, pakibęs virš miesto, nori sudeginti visa, kas gyva ir negyva. Pasuki iš gatvės metrą į šalį — kojos klimpsta pusiau įkaitusiam smėly. Oras karštas ir, atrodo, virpa aplinkui, pavirtęs į lipnią masę. Nuo saulės čia nepasislėpsi nei po skrybėle, nei medžių paunksmėje. Ji — visagalė. Brauki nuo kaktos prakaitą ir vangiai, visas suglebęs, vos-ne-vos iriesi pirmyn..." Rašinį V. Katilius užbaigia daug reiškiančiu paskutinio sakinio daugtaškiu: "Rytoj visas Lietuvos būrys išeina dirbti. Aštuntą valandą ryto bus pradėti kasti pamatai pirmiesiems namams..."

ARTOJŲ VARŽYBOS

Dotnuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto eksperimentiniame ūkyje penktą kartą buvo pravestos artojų varžybos. Geriausiu 1971 m. Lietuvos vyrų ir jaunių grupėse buvo pripažintas minėto eksperimentinio ūkio mechanizatorius Tomas Kovėra, iš 80 galimų taškų surinkęs 75,33. Antroji vieta teko Pakruojo žemės ūkio technikumo mokomojo ūkio atstovui B. Narvidui su 74,18 taško, trečioji — Širvintų rajono Juodiškių sovchozo mechanizatoriui P. Rudžioniui su 74,16 taško. Moterų čempijone tapo Dotnuvos žemdirbystės instituto eksperimentinio ūkio traktorininkė Z. Mackevičiūtė, bendrose varžybose su vyrais laimėjusi VI vietą.

V. Kst.

ST. CATHARINES, ONT.

LIETUVIŲ DIENA St. Catharines bus š.m. spalio 8, 9, 10 ir 11 d.d. Šventės paruošiamiesiems darbams yra sudarytas vykdomasis komitetas, kuriam vadovauja didelio takto ir stiprios energijos LB apylinkės valdybos pirm. J. Šarapnickas. Lietuvių Diena Kanadoj, rengiama kiekvieneriais metais, liudija, kad mes išeivijoje esam pajėgūs dideliems darbams. Šiemet vienu tokių laikytina XVII Lietuvių Diena ir Kanados lietuvių jaunimo II kongresas. Šiai šventei jau ruošiamasi senokai: užmegzti ryšiai su chorais, tautinių šokių grupėmis, sportininkais ir menininkais. Lietuvių Dienos komitetas informuoja plačiąją lietuvių visuomenę, kad stovime tikrai didelio kultūrinio įvykio išvakarėse. Tikime, kad Lietuvių Diena, tapusi pareiga ir tradicija, ir Kanados lietuvių jaunimo II kongresas liudija mūsų stiprybę. Tikime, kad į kongresą suplauks daug jaunimo iš arti ir toli. Jam vadovauja nenuilstamas jaunimo organizatorius ir veikėjas Gediminas Breichmanas. Tuo jaunimas sustiprins savo ir visų lietuvių kovingumą Lietuvai laisvės siekiant. Tad visi senimas ir jaunimas vykstam į lietuvių šventę St. Catharines, Ont.

Informacinis komitetas

DEMONSTRACIJĄ PRIEŠ SOVIETUS rengia čekai, norėdami atžymėti trečiąsias metines skaudžiųjų įvykių Čekoslovakijoje. Kviečiami dalyvauti ir lietuviai. Demonstracijai renkamasi rugpjūčio 19 d. 6.30 v.p.p. Pen Centre prie Simpson-Sear pastato. Iš čia automobilių vilkstine bus važiuojama pagrindinėmis gatvėmis. Dalyviams siuntinėjami specialūs plakatėliai, vaizduoją susidūrimus su sovietais — degančius sovietų tankus, išniekintą Čekoslovakijos vėliavą. Jie bus klijuojami prie automobilių langų. Būtų gražu, kad lietuviai gausiai dalyvautų šioje demonstracijoje.

ANTANAS PATAMSIS lankėsi pas savo seną bičiulį S. Janušonį bei kitus pažįstamus panevėžiečius. Jis yra buvęs žymus fotografas Panevėžyje, o dabar gyvena Floridoje ir gerai verčiasi statyba. Niagara on the Lake A. Patamsis viešėjo pas M. S. Šetkus, kurie ten turi vasarnamį. Jam labai patiko Kanada, ypač šios apylinkės. Kor.

P A D Ė K A

Tik nelaimėje ar tai ištiktas ligos žmogus pamatai, kiek turi draugų ir prietelių. Taip ir aš sunkios ligos metu susilaukiau didelio skaičiaus lankytojų iš St. Catharines, Hamiltono, Toronto ir Niagara Falls, Ont. Šia proga reiškiu nuoširdžią padėką T. J. Liaubai, OFM, St. Catharines lietuvių parap. klebonui už maldas, aplankymą ligoninėje ir paguodos žodžius. Taip pat dėkoju Niagara pusiasalio ramovėnų ir SLA kp. valdyboms už aplankymą ir dovanėles.

Nuoširdžiai dėkoju už aplankymą ir gėles: Kalainiams, Panumiams, Jasevičiams, Šetikams, Galdikams ir Vilbikaičiams. Dėkoju už aplankymą: Baronams, Jono ir Juozo Grigų šeimoms, Jasudavičiams, Racevičiams, Gegeckams, Skeivelams, J. Alonderiams, Kazragiams, Stundžioms, Ališauskams, Polgrimams, J. Satkams, V. Satkams, Bušauskams, Pusliams, Markuškiui, Girevičiui, Kukanauskui, Butkui, Jonušui, Švažui, Zosenui, Lukui, Kuktai, Merkeliui ir Šarapnickui, taip pat — Geleževičiams iš Niagara Falls, Ont., Rutkevičiams ir Kolyčiui iš Toronto, Tarvydams, Prunckams ir Klimui iš Hamiltono.

Labai atsiprašau, jei kurį praleidau ir nepaminėjau.

Jūsų visų nuoširdumas, gėlės, dovanėlės ir linkėjimai teikė man jėgų ir vilties pasveikti. Tad dar kartą nuoširdus lietuviškas ačiū visoms ir visiems.

Jūsų — J. Kavalėlis

EDMONTON, Alta.

KLB PIRM. DR. S. ČEPAS lankėsi Edmontone liepos 13-14 d.d., užsukęs iš Kalgaryje surengtų V. Kanados Lietuvių Dienų. Šia proga p.p. Pilipavičių rezidencijoje susirinkusi lietuvių grupė diskutavo kaikurias Edmontono ir visos Vakarų Kanados lietuvių problemas. Pirm. dr. S. Čepas supažindino su padarytais nutarimais, numatytais darbais ir Kalgaryje priimtomis rezoliucijomis.

Nutarta rengti Vakarų Kanados Lietuvių Dienas kas antri metai. Sekančios bus 1973 m. Winnipege. Dienų komitetas sudaromas iš keturių V. Kanados apylinkių pirmininkų. Jam vadovauja rengėjų apylinkės pirmininkas. Į KLB krašto tarybos posėdžius atstovus savo lėšomis sutiko siųsti Vankuverio ir Winnipego apylinkės. Bus remiama Montrealio ansamblio išvyka į Vakarų Kanadą. Kanados Lietuvių Fondo įnašų rinkimui suaktyvinti kreipiamasi į pavienius asmenis bei organizacijas. Fondo reikšmė darosi vis aktualesnė ir svarbesnė. Planuojamas leidinys apie Kanados lietuvių gyvenimą. Norinčio Rytų Kanadoje stovyklauti jaunimo reikalai yra pavesti edmontoniečiui A. Dudaravičiui. Siūloma apylinkės valdybas rinkti bent porai metų ir įtraukti jaunimą.

Diskusijose buvo paliestas mūsų jaunimo lietuviškumo išlaikymas ir pareikštas pageidavimas padėti surasti darbą nuvykusiems iš Vakarų jaunuoliams į Rytinės Kanados centrus — Torontą, Hamiltoną ar Montrealį. Pirm. dr. S. Čepui susirinkusieji nusiskundė maža KLB centro valdybos parama Vakarams bei stoka kooperavimo tarp Rytų ir Vakarų Kanados lietuvių centrų. Pirm. dr. S. Čepas pakritikavo edmontoniečius del neturėjimo šeštadieninės mokyklos bei už nesiuntimą atstovų į krašto tarybos suvažiavimus.

Susirinkimas praėjo gražiai, sklandžiai ir draugiškoje nuotaikoje. Sekretoriavo A. Dudaravičius. Edmontono lietuviai dėkoja KLB pirm. dr. S. Čepui už atsilankymą, parodytą rūpestį ir dėmesį mums bei visiems Vakarų Kanados lietuviams.

ŠAUNIOS VESTUVĖS Linos Pilipavičiūtės su John A. Morris įvyko š.m. liepos 17 d. Šv. Alfonso bažnyčioje apeigas atliko jaunosios dėdė kun. Stasys Šantaras iš Čikagos ir Edmontono lietuvių parapijos klebonas kun. Iz. Grigaitis. Vestuvių pobūvis buvo surengtas erdvioje ir puošnioje Knights of Columbus salėje, dalyvaujant 260 žmonių, o sekančią dieną — jaunosios tėvelių dr. Juozo ir Bronės Pilipavičių namuose. Abu jaunieji, augštosios mokyklos mokytojai, povestuvinei kelionei išvyko Vankuverin ir Viktorijon. Grįžę apsigyvens Edmontone, kur jau turi darbo paskyrimus augštosiose mokyklose ateinantiems mokslo metams. J. P.

Vancouver, B.C.

A.A. PETRAS VILENČIKAS staiga mirė liepos 1 d., sulaukęs 69 metų amžiaus. LB valdybos ir L. Beržinskienės pastangomis velionis buvo palaidotas su bažnytinėmis apeigomis, didelio būrio tautiečių palydėtas į amžino poilsio vietą. Skaudu buvo šį ramų ir gerą tautietį išbraukti iš LB gyvųjų narių sąrašo, nes P. Vilenčikas buvo dar stiprus vyras ir prieš porą metų sąžiningai ėjo LB apylinkės iždininko pareigas. Nors P. Vilenčiko turtas siekia apie $75.-000, bet juo pasinaudos kiti, nes nepaliko jokio testamento. B. Vileita

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus ir sutaupas	6%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	už vienų metų terminuotus	
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	indėlius	6½%
penktadieniais	9.30 — 8 v. vak.	ir virš $10.0000 - 3 metams	7%
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	Duodame:	
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.		asmenines paskolas iš	10%
		nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.500.000.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028
ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVĖMS
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

ŠVIEŽIA MĖSA — DEŠROS — SKANUMYNAI
R. Denninger Limited
284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario
Nemokamos autoaikštės

HAMILTON, ONT.

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPOS daug narių šiuo laiku atostogauja po gražiąją Kanadą. Keletas jų yra išvykę į užjūrius. Šaulys Br. Milašius su žmona ilgesnes atostogas praleidžia V. Vokietijoje, kur taip pat atostogauja ir š. Algis Rickus. Linkime laimingai sugrįžti. Savame vasarnamyje atostogaujantį kuopos pirm. Povilą Kanopą aplankė Š.S.T. centro valdybos pirm. Vincas Tamošiūnas. Jie trumpai aptarė Šaulių Sąjungos reikalus ir pasidalijo asmeniškais įspūdžiais.

Daugumas užbaigs atostogas rugpjūčio mėnesį. Ta proga Hamiltono šaulių kuopa rugpjūčio 22 d. 12 v. p.p. rengia išvažiavimą-pikniką Hamiltono žūklautojų ir medžiotojų klube. Programoje — sportinis šaudymas su laimėjimais, įvairūs sportiniai žaidimai. Sesės šaulės svečiams parūpins šiltų ir šaltų užkandžių, gaivinančių gėrimų, skanių tortų ir kavos. Jaunimas galės ir pasišokti, palydimas akordeono muzikos. Hamiltono šauliai kviečia kaimyninių kolonijų visus lietuvius, brolius ir seses šaulius atsilankyti ir šeimyniškai praleisti sekmadienio popietę.

Kuopos valdyba

OTTAWA, ONT.

OTAVOS UNIVERSITETO pedagogikos fakulteto rūmuose, profesūros svetainėje, rugpjūčio 3 d. įvyko Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Otavos židinio viešas susirinkimas-paskaita. Židinio pirm. dr. Marija Ramūnienė tarė trumpą žodį apie organizacinius reikalus ir pranešė, kad LKMA Romoje priėmė naujais nariais inž. J. Danį, inž. G. Mitalą, inž. K. Vilčinską.

Otavos universiteto pedagogikos fakulteto vicedekanas ir lyginamosios pedagogikos centro direktorius dr. Antanas Ramūnas pristatė pagrindinį vakaro paskaitininką — Čikagos universiteto prof. Joną A. Račkauską ir koreferentą prof. G. Procutą, Otavos universiteto lyginamosios pedagogikos centro narį. Prof. J. A. Račkauskas savo paskaitoje "Lietuvos mokytojo vaizdas amžių eigoje" išryškino pagrindines jėgas, formavusias mokyklų ir švietimo sistemos išsivystimą Lietuvoje, nušvietė mokytojo vaidmenį bei darbą istorijos tėkmėje. Prof. G. Procuta, pratęsdamas jo pagrindinę mintį, kalbėjo apie mokytojo būklę sovietinamoje Lietuvoje. Paskaitą papildė diskusijos ir komentarai. Po akademinės dalies pasivaišinta, apžiūrėti Otavos universiteto lyginamosios pedagogikos centro kabinetai ir biblioteka.

Susirinkime dalyvavo gražus būrelis Otavos lietuvių ir buvo pareikštas pageidavimas ateityje turėti daugiau panašių parengimų. Pr.

SUDBURY, ONT.

GEGUŽINĖ, surengta medžiotojų ir žuvautojų klubo "Geležinis Vilkas" Petro Jutelio vasarvietėj "Baravykas" prie French River, praėjo gražioj nuotaikoj. Skanių valgių pagamino Agota Pranckūnienė. Burtų keliu skirtą klubo valdybos $100 stipendiją nario sūnui ar dukrai laimėjo Algis Kručas.

SUVALKŲ TRIKAMPIN išvyko Ona Stepšienė su Vytuku ir Aldute aplankyti savo giminių.

IR ŠIEMET SUDBURY LANKĖSI labai daug svečių iš pietų Ontario ir iš JAV, jų tarpe nemažai ir lietuvių. Prel. dr. J. B. Končius iš Floridos praleido pora savaičių atostogų pas P. G. Petrėnus ir porą sekmadienių laikė lietuviams pamaldas. Kun. Ant. Nockūnas, MIC, iš Čikagos atostogavo P. M. Venskų vasarvietėj prie French River, Manitouwadge klebonas — kun. Aug. Sabas pas brolį Sudburyje, Albinas Kručas su šeima iš Čikagos — pas J. A. Kručus. K. Ramonus aplankė J. Acas iš Detroito, p.p. Kazakauskai ir A. B. Trakinskai iš Sault Ste. Marie.

A. A. ONA VALUTIENĖ mirė Sudbury, sulaukusi 60 m. amžiaus.

ATLAIKYTOS GEDULINGOS giedotinės Mišios už a.a. J. Žiuko vėlę. Mišias užprašė B. Jakubonienė. J. Acas užprašė giedotines gedulingas Mišias už savo tėvelius ir gimines.

P. J. GURKLIAI pakrikštydino savo antrąją dukrelę D a i n o s ir O n o s vardais. Kūmais buvo A. Lauciai.

K. A. S.

Delhi-Tillsonburg, Ontario

GENUTĖ LAPĖNAITĖ liepos 23 d. ištekėjo už studento Douglas May. Jungtuvių apeigas St. Mary's bažnyčioje Tillsonburge atliko jaunas kunigas Nelligan. Vaišės buvo surengtos vokiečių salėje Delhi. Genutė praėjusiais mokslo metais lankė Western universitetą ir dalyvavo Londono lietuvių studentų veikloje. Ji tęs studijas ir šiais mokslo metais.

Vaidotas Jonynas

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV LB ŠVIETIMO TARYBA lig šiol rūpindavosi vadovėlių paruošimu šeštadieninėm mokyklom, o jų išleidimo reikalus tvarkydavo JAV LB kultūros fondas. Dabar visus vadovėlių paruošimo ir išleidimo reikalus į savo rankas perėmė švietimo taryba, vadovaujama pirm. Jono Kavaliūno, siekdama geresnio darbų paskirstymo bei vykdymo. Šių darbų vadovu yra pakviestas JAV LB švietimo tarybos narys Leonas Raslavičius. Šeštadieninės mokyklos visais vadovėlių, pratimų bei knygų jaunimui reikalais prašomos kreiptis į L. Raslavičių, 7234 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 776-3254.

BALTIEČIŲ II FESTIVALIS, rengiamas BATUNo, įvyks rugpjūčio 21 d. latvių sodyboje "Priedainė", Freehold, N.J. Programinį leidinį redaguoja H. Kulber-Kulbokienė, talkinama latvio I. Rupners ir esto R. Virkmaa. Festivalio metu bus pravestos lietuvių, latvių ir estų tinklinio varžybos, kurias pernykščiame festivalyje yra laimėję estai.

ČIKAGOJE LANKĖSI svečias iš Australijos — Melburno lietuvių parapijos klebonas ir "Tėviškės Aidų" redaktorius kun. Pranas Vaseris. Iš Čikagos jis buvo užsukęs į Torontą, kur gyvena jo brolis. Atostoginės kelionės tvarkraštyje yra Britanija, V. Vokietija, Prancūzija, Italija, Izraelis, Indija ir Tailandija. Melburnan kun. P. Vaseris grįš spalio pradžioje.

JAV LB DVIDEŠIMTMEČIO veiklos minėjimą rengia LB Niujorko apygardos valdyba spalio 9-10 d. d. Šia proga atidaryta dail. J. Bagdono paroda, kurios trys dideli paveikslai vaizduos Lietuvos partizanų kovas, primindami šiemet atžymėtą lietuvių tautos sukilimo trisdešimtmetį. Bendruomenės ateities gaires atskleis seminaras, nuveiktus darbus — akademija, kurioje bus pagerbti mirusieji LB nariai. Bendruomenės vakaro programą atliks jaunieji talentai. Iškilmingos pamaldos bus atlaikytos Maspetho lietuvių bažnyčioje. Minėjimą numatoma užbaigti dideliu koncertu, kuriame dalyvaus solistai ir choras.

MASKVĄ GARBINANTIS komunistų dienraštis "Vilnis" Čikagoje gali tapti savaitraščiu, jei nesusilauks skaitytojų finansinės paramos. Leidėjų suvažiavime buvo priimtas pagalbos šauksmas, prašantis skaitytojus šiemet suaukoti $15.000. Kaltė suverčiama infliacijai, tačiau iš tikrųjų turbūt kalčiausias yra prenumeratorių skaičiaus sumažėjimas. Maskvos "pažangieji" garbintojai baigia išmirti, o pakaitų nesusilaukiama iš jaunesniosios lietuvių kartos.

Argentina

JONAS VIKTORAS LIMBA, žymusis dviratininkas, vėl laimėjo dviratininkų varžybas, kurios buvo surengtos Villa Lugano vietovėje. Jis 84 kilometrų nuotolį įveikė per 2 val. 13 min. 46 sek. Lietuvio laimėjimą plačiai aprašė Buenos Aires dienraštis "La Prensa" liepos 11 d. laidoje.

JAUNŲJŲ SPORTININKŲ GRETOSE disko ir jieties metimais pirmauja Buenos Aires lietuvaitė Estela Kliaugaitė. San Martin mokyklos Avellanedoje mokinys Klaudijus Jonas Šimkevičius tarpmokyklinėse plaukimo pirmenybėse laimėjo II vietą ir premiją. Jėgų išbandyme dalyvavo 149 plaukikai.

ARGENTINOS ŠEŠTADIENINĖMS MOKYKLOMS $100 vertės 49 knygas padovanojo Kanados lietuvis mons. dr. J. Tadarauskas, Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas. Švietimo komisija knygų siuntą perduos Avellanedoje, Temperley ir Lanus Oeste veikiančioms mokykloms. Šia proga ji dėkoja mons. dr. J. Tadarauskui ir ragina lietuvius kitose Argentinos kolonijose steigti lietuviškas šeštadienines mokyklas.

ARGENTINOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ ir spaudos tarybos posėdyje Avellanedoje, Aušros Vartų parapijos salėje, buvo aptarti nuveikti darbai ir ateities planai. ALOS tarybos pastangų dėka, atrodo, bus gautas Argentinos vyriausybės leidimas lietuviams registruotis kaip Lietuvos piliečiams, kai tuo tarpu lig šiol jie buvo priskiriami Sovietų Sąjungai. ALOS taryba Pr. A. Brazinskų reikalu buvo gavusi audienciją pas Turkijos ambasadorių, bet vizitą teko atidėti dėl jo ligos. Lituania gatvės paskyrimas Temperley mieste jau yra pasiekęs augštuosius savivaldybės pareigūnus. Gatvės krikštynas tikimasi turėti š.m. rugsėjo 8, Tautos šventės dieną. ALOS taryba lietuviško švietimo reikalams nutarė paskirti 30.000 pezų, kurie teks šeštadieninėms mokykloms Avellanedoje, Lanus Oeste ir Temperley. Susirinkimas baigtas ALOS tarybos naujos valdybos rinkimais. Pirmininku buvo išrinktas A. Mičiūdas, vicepirm. — K. Kliauga, sekr. — L. Sruoga ir O. Kairelienė, ižd. — J. Mičiūdas.

Australija

ADELAIDĖS LIETUVIŲ ARCHYVAS nutarė sudaryti tarnavusių ar tarnaujančių Australijos kariuomenėje, laivyne ir aviacijoje lietuvių albumą. Atviruko dydžio nuotraukas ir duomenis apie tarnybą tokie tautiečiai prašomi siųsti šiuo adresu: Adelaide Lithuanian Archives, 6-8 Eastry St., Norwood, S.A. 5067.

"AUŠROS" GIMNAZIJŲ buvusieji auklėtiniai auksinę sukaktį atžymėjo bendrais pietumis Adelaidės Lietuvių Namuose. Po kalbų ir tostų buvo įteiktas sveikinimo adresas buvusiai "Aušros" gimnazijos mokytojai A. Petruškevičienei, kuri dabar mokytojauja ALB Adelaidės apylinkės šeštadieninėje mokykloje. Minėjimui vadovavo Jurgis Janavičius.

SIDNĖJAUS PLUNKSNOS KLUBAS pradėjo aštuonioliktuosius veiklos metus. Jis jungia rašytojus, žurnalistus ir kultūrininkus be jokių įstatų, tik draugiškumu grįstu susiklausymu. A. Skirkos pranešimu "Tėviškės Aiduose", k l u b e netrūksta skersvėjų. Iš jo narių jau spėjo pasitraukti steigėjų gretoms priklausęs J. P. Kedys, J. A. Jūragis, J. Veteikis, L. Karvelis, A. Saudargienė ir kt. Praėjusį sezoną klubo pirmininku buvo A. Skirka, o šiam sezonui pirmininku išrinktas Vincas Kazokas, buvęs "Mūsų Pastogės" redaktorius. Iš susirinkime dalyvavusių 10 narių už jį balsavo 6. Po šio susirinkimo išstojo A. Skirka ir Ag. Lukšytė.

TASMANIJOS SALOJE, Hobarto mieste, studentas Gediminas Statkus pernai suorganizavo tautinių šokių grupę "Venta", kuri sudomino ir 7-12 metų amžiaus vaikus. Jiems šiemet buvo įsteigta "Rūtos" grupė, pirmąjį pasirodymą turėjusi Motinos Dienos minėjime. Septynias "Rūtos" poras tautinių šokių moko "Ventos" atstovai — Ona Mikelaitytė, Petras Jurevičius ir Ona Jurkaitė. ALB Hobarto apylinkės pirm. J. Paškevičius planuoja suorganizuoti ir savaitgalio mokyklą, nes į tautinių šokių repeticijas tėvai suveža apie 30 vaikų ir jaunuolių.

Italija

ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJA turi savo vasarnamį ūkyje prie Tivolio, kur atostogas praleidžia kolegijos studentai. Prel. Kazimiero Dobrovolskio iniciatyva neseniai čia buvo pastatyta koplyčia. Statybą finansavo Baltimorės lietuvių parapijos klebonas prel. Liudvikas Mendelis, jo sesuo Felicija ir mons. Jonas Buikus. Naująją koplyčią liepos 10 d. pašventino prel. L. Mendelis. Liepos 11 d. Šv. Kazimiero kolegija čia atšventė vysk. Antano Deksnio kunigystės keturiasdešimtmetį. Koncelebracines Mišias koplyčioje atnašavo vysk. A. Deksnys, jo kurso draugas kan. Vaclovas Zakarauskas, taip pat minintis kunigystės 40 metų sukaktį, ir prel. L. Mendelis. Iškilmėje dalyvavo Vatikano sakramentų kongregacijos prefektas kardinolas A. Samore, Pasaulio vyskupų sinodo gen. sekr. lenkų vysk. L. Rubin, Šventųjų skelbimo kongregacijos sekretorius prel. Cocchetti, Tivolio vyskupijos generalinis vikaras, Šv. Kazimiero kolegijos vadovybė, Romoje gyvenantys lietuviai kunigai ir būrys svečių, j

Žuvo rašytojas a. a. Juozas Tininis

Šilta ir graži vasaros pavakarė vėjeliu gaivinamoje Kalifornijoje apsigaubė skausmingu liūdesiu, sužinojus, kad 1971 m. rugpjūčio 2 d. automobilio nelaimėje žuvo mielas lietuviškos raštijos puoselėtojas Juozas Tininis. Gimęs 1911 m. lapkričio 4 d. Rokiškio apsk. Lietuvoje, Juozas 1928 m. baigė Rokiškio gimnaziją, 1935 m. Vytauto Didžiojo universitete — klasikines kalbas. Užsieniuose studijavo graikų kalbą, literatūrą ir kt. Buvo lotynų, prancūzų, graikų kalbų mokytoju. Iš Vokietijos 1949 m. emigravo į Australiją, o 1954 m. atvyko į Los Angeles, kur nuo 1955 m. buvo "Lietuvių Dienų" žurnalo literatūrinės dalies redaktorium, paskutiniais metais — lietuvių kalbos profesorium UCLA un-te Los Angeles.

Literatūros žinovas

Juozas Tininis labai mėgo literatūrą. Buvo perskaitęs bene visas originalias ir verstines literatūrines knygas lietuvių kalba, apie kiekvieną jų turėjo savo nuomonę. Daug skaitė užsienio autorių. Mėgo gilintis į literatūrą, ją lyginti autorių, žanrų, netgi valstybių ir epochų laikotarpiais. P a r a š ė nemaža knygų įvertinimų, kurių daug paskelbta "Lietuvių Dienų" žurnale. Pasirašinėdavo nevien pavarde.

Juozas buvo paslaugus ne tik su juo bičiuliškai bendravusiais redaktoriais, bet ir su visais, su kiekvienu, kuriam rūpėjo literatūra plačiaja prasme. Jis mielai sutikdavo įeiti į vertinimo komisijas ir tenai stengdavosi sąžiningai atlikti prisiimtas pareigas.

Nesipuikindamas sutikdavo dalyvauti literatūros vakaruose, aiškiu, garsiu balsu įdomiai skaitydamas savo noveles. Jose dažnai prasiskverbdavo netikėtų situacijų, paįvairinamų satyra ar humoru. Tokias linksmesnes vieteles jis skaitydavo tarsi didesniu įsijautimu. J. Tininis buvo populiarus literatūrinių vakarų dalyvis. Be originalių raštų, yra išvertęs iš svetimų kalbų į lietuvių vertingų kūrinių. Lietuvių kalba išleisti literatūriniai J. Tininio raštai rodo jo stiprėjimą. Raštų yra palikęs ir rankraščiuose.

Dailiųjų Menų Klube

Juozas Tininis yra steigėjas Dailiųjų Menų Klubo Los Angeles mieste 1956 m. gegužės mėn. Nuo to laiko jis stropiai, noriai, ištikimai jame dalyvavo, visada ką nors įdomaus pasakydamas. Paskutiniame DM Klubo susirinkime š.m. rugpjūčio 1 d. Juozas buvo smagus, gyvas pokalbių dalyvis. Kiti sakė, kad jis džiaugėsi, nes gavo atostogų, galės pailsėti, pakeliauti, turės daugiau laiko kurti. Rugpjūčio 2, sekančią dieną, Juozas Tininis jau buvo žuvęs San Loni Obispo apylinkėse Kalifornijoje.

Jo pastangomis į DMK buvo priimta dr. Marija Alseikaitė-Gimbutienė. Naujai įstojantysis turi raštu pasisakyti jam rūpima meno tema. Dr. M. Gimbutienė įdavė atspaudą iš "American Anthropogist". Vol. 65. No. 4. 1963 m. rugpjūčio mėn. antrašte: "The Indo-Europeans: Archeological Problems", psl. 815-836. Pakviestas indoeuropietišką archeologijos problemą meniškai apipavidalinti, Juozas Tininis parašė atsakymą 1964 m. kovo 7 d., įklijuotą į DMK metraštį. Jis pradedamas: "Atsiminimo valanda, skirta pagerbti mirusiam mūsų klubo nariui Mykolui Biržiškai, Rašytojų Draugijos nariams Kleofui Jurgelioniui ir Faustui Kiršai." Tame DMK susirinkime buvo pagerbti tie žymieji mūsų raštijos vyrai, taip pat artimiau susipažinta su dr. Marija Gimbutiene.

Devynios mūzos

Raštą Tininis baigė: "Mūsų klubas, į kurį šį vakarą šypsančiu veidu ateina mūsų miela archeologė, yra globojamas devynių mūzų, kurios mus stebi nuo Olimpo kalno. Anot Hesiodo, "Darbų ir Dienų" autoriaus, mūzos, graikų deivės, patarnavusios dievų puotose Olimpe, pritariant Apolono lyrai; ten jos dainavusios ir teikusios poetams įkvėpimo. Jos buvusios ne tik įvairių menų, kaip poezijos, bet ir mokslų globėjos. Taigi ir mūsų naujoji narė bus globojama. Jos mūza vadinsis Klio. Nors tai istorijos mokslų globėja, bet manau, kad ji džiaugsmingai apsiims eiti ir archeologijos mūzos pareigas.

Ta proga norėčiau priminti ir kitas mūzas: Kaliopė — epinės dainos mūza. O kadangi romano žanras taip pat yra epas, tai Kaliopė po savo sparnu laiko mūsų mielą Alę Rūtą ir visuomet optimistiškai nusiteikusi Švaistą, Euterpė — lyrinės dainos mūza, statulose ir paveiksluose vaizduojama su dviguba fleita. Ji prižiūri, kad mūsų Bernardas Brazdžionis neišryptų iš tiesaus poezijos kelio. Thalia — komedijos ir bukolinės poezijos mūza, kuri, mirus Gasparui Veličkai, nebeturi ko globoti. Melpomenė — tragedijos mūza, kuriai klubas vis dar negali surasti verto mylimojo. Perpsichorė—šokio mūza, kurią vienas kitas klubo narys pagerbia rudeniniuose ir pavasariniuose birutiečių baliuose. Erato — erotinės poezijos mūza, vaizduojama su lyra. O kadangi ji yra su muzikos instrumentu, tai, nėra abejonės, kad ji globoja ir mūsų mielą kompozitorių Bronių Budriūną. Urania — astronomijos mūza, kuri jaučiasi labai vieniša, neturėdama kam išsakyti savo dangišką meilę. Polihimnija — rimtų, šventų giesmių mūza, kuri irgi teikia įkvėpimo mūsų kompozitoriui, kai Šv. Kazimiero bažnyčioje vargonuoja. O jei kas paklaustų, kokios mūzos esu aš pats, negalėčiau atsakyti: aš tik viena prisipažįstu, kad mėgstu ir myliu visas mūzas, o ypač Terpsichorą ir Erato."

Ilgai ruošta knyga

Juozas Tininis mylėjo klasikinę graikų literatūrą. Jis turėjo pavydėtinai gerą atminį, kiekvieną momentą galėdavo posmais ir puslapiais mintinai cituoti graikų, lotynų klasikus.

Daugelį metų J. Tininis dirbo prie knygos, nagrinėjančios graikų ir lietuvių kalbas. Tai turėjo būti kalbinis bei mokslinis veikalas. Prieš keletą metų jis atrodė beartėjas prie užbaigos, bet paskutiniaisiais metais apie tai mažiau kalbėdavo. Užklaustas atsakydavo, kad vis renka medžiagą, vis ją papildo. Aš jo neatleisdavau ir siūlydavau išleisti kad ir be tobulybės aureolės. Papildyti, ištaisyti galės vėliau. Vargu ar yra mokslinių darbų be trūkumų. Antrose ar trečiose laidose ištaisoma, patikslinama.

Juozas Tininis buvo įdomus, gyvas, patrauklus literatas ir bręstantis mokslininkas. Jo skaudžiai pasiges ne tik Los Angeles lietuviai, bet ir visa lietuvių raštija.

Algirdas Gustaitis

Žymiausias vilnietis vargonininkas Leopoldas Digrys, turėjęs sėkmingus koncertus Vengrijoje, Šveicarijoje ir V. Vokietijoje.

V. K. Jonynas, Erelis ir kiti paukščiai. Medžio raižinys iš Donelaičio "Metų"

Dabarties žmogaus kelias

Rytai yra pasukę į kolektyvizmą, Vakarai į individualizmą

PROF. ANTANAS RAMŪNAS

Kodėl ši tema yra tokia aktuali? Jinai jau suskirstė pasaulį į dvi dalis. Visa žmonija bandė šią temą išspręsti. Vakarai yra pasisakę už individualizmą, o rytai — už kolektyvizmą. Mes turime šią pasaulinę padėtį, kuri paprastai yra žinoma kaip kapitalistinis pasaulis — iš vienos pusės ir socialistinis pasaulis — iš antros.

Jau dvidešimt antri metai man tenka dirbti akademiniam pasaulyje. Nustebtumėt sužinoję kas darosi šiandieną universitetuose. Nuo Berlyno iki Berkeley, nuo Paryžiaus iki Pekingo, nuo Maskvos iki Meksikos, nuo Kolumbijos universiteto iki Kalifornijos akademinis pasaulis yra išsiveržęs vulkanu. Ir viskas sukasi apie šį klausimą: kur kreiptis, kur sukti? Ar į dešinę, ar į kairę? Ar į kapitalistinį pasaulį, ar į socialistinį?

Studentai kiekvieną dieną ateina su šiuo klausimu. Atsakymą bandė suformuluoti pirmą kartą, sakyčiau, genialiu būdu žmogus, kuris pasirodė pereitam šimtmetyje ir yra žinomas kaip "lumen coeli" — dangaus šviesa. Tai Leonas XIII, kuris savo enciklikoje "Rerum Novarum" bandė atsakyti šį klausimą

Gal būtų lengviausia šį klausimą nagrinėti analoginiu būdu. Klausimas tarp individualizmo ir kolektyvizmo yra klausimas santykio tarp asmens ir visuomenės. Yra keturi galimi sprendimai: du neigiami ir du teigiami.

Pirmiausia neigiamieji. Mes galime turėti asmenį be visuomenės arba **nuvisuomeninintą asmenį,** kuris yra užsidaręs savyje — savęs kalėjime. Jis sunyksta ir pavirsta lukštu, tiesiog žmogišku lukštu, kaip pavirsta lukštu kaštano sėkla arba ąžuolo gilė, kada jinai nesugeba atsiverti ir išsiskleisti ąžuolu. Antra galimybė yra visuomenė be asmens arba **nuasmeninta visuomenė.** Kai, sakysime, norime turėti gražių gėlių, gėlių sodą, turime turėti gėlių pasėlį ir dirvą. Galim turėti ir gėlių pasėlį, ir dirvą, bet jeigu gėlių pasėlis neišsiskleis ir nesugebės atsinaujinti, asimiliuoti išorinį pasaulį, tai nebus nei gėlių, nei gėlių sodo. Taip yra ir žmogiškoje tikrovėje, kaip toje Evangelijoje, kur sako, kad sėjėjas išėjo sėti. Taigi, yra du neigiami atvejai: individualizmas arba asmeninio gyvenimo sunykimas ir kolektyvizmas arba visuomeninio gyvenimo sunykimas. Dvi neigiamos galimybės. Sėjėjas turėjo sėklų, išėjo sėti ir norėjo turėti sodą gėlių ir gėlių sodą. Buvo sėklos ir buvo dirva, bet, deja, sėklos neišdygo, neišsiskleidė ir vietoj gėlių atsirado tiktai lukštai ir vietoj dirvos — džiunglės. Tai, anot Riesmano, "the lonely crowd". Tai ne tik žmogaus sumenkėjimas, bet dar blogiau: tai yra asmeninio gyvenimo patologija. Mes tai vadiname "pathological society"— asmens patologija ir visuomenės patologija.

Du teigiami atsakymai, kai sėjėjas išeina sėti ir sėklos atsiskleidžia, sėklos transformuojasi, persikeičia į gėles, o dirva persikeičia į sodą. Turime daug nuostabių sodo gėlių ir nuostabų turime gėlių sodą. Teigiama alternatyva individualizmui yra **personalizmas,** kada individas— asmuo yra perkeičiamas į charakterį ir į asmenybę, ir kada visuomenė yra perkeičiama į bendruomenę ir dar daugiau į Bendriją. Tai pati giliausia nuostabiausia žmogiškojo gyvenimo forma, augščiausia bendruomeniškumo išraiška. Taigi teigiama alternatyva individualizmui yra personalizmas, ir teigiama alternatyva kolektyvizmui yra **pluralizmas** arba **universalizmas,** kur yra vietos visokiausiom visuomeninio gyvenimo formom: ir profesiniai diferenciacijai, ir rasei—betkokiai žmogiško gyvenimo apraiškai.

Taigi studentui aš tada sakau: "Matai, kad tu klausimą pastatei klaidingai ir todėl gauni klaidingą atsakymą. Praleidi tai, kas yra pats gyvenimas — gyvenimo esmė". Pati žmogaus gyvenimo esmė — tai nuolatinis persikeitimas, nuolatinis atsinaujinimas. **Pasaulio atnaujinimas!** Tai štai yra raktinė sąvoka. Jinai niekad neįvyks, jei mes neatsinaujinsim. Niekad nebus sodo, jeigu gėlės neišsiskleis. Savo išsiskleidimui jos turi suimti į save ne vien tiktai rytmečio rasą ir saulės spindulius, bet ir įvairius cheminius elementus, ir suausti juos į nuostabius pavidalus bei kvapus. Tai yra simbolis žmogaus nuolatinio atsinaujinimo, nuolatinio "self-renewal". Tai yra raktinė sąvoka II Vatikano santarybos: pasaulio perkeitimas, pasaulio atnaujinimas per mūsų pačių atnaujinimą.

Kai atvažiavau į Torontą ir ilipau į požemini, skaitau: "Live your faith — light the world", t. y. gyvenk savo tikėjimą —apšviesk pasaulį. Taip, tikėjimas yra ta šviesa, kuri mus įžiebia iš vidaus, bet mes turime sugebėti tą savo tikėjimą išversti i kasdieninio gyvenimo kalba. Tikėjimas nėra vien tiktai vertikalinėj prasmėj: Dievas ir aš. Tai yra tik viena dimensija tikėjimo, tiktai viena linija. Tuo tarpu, kaip matysime kiek vėliau, mūsu simbolis krikščioniško gyvenimo nėra viena kuri dimensija. Horizontinė dimensija yra ir tikėjime, būtent, **pasitikėjimas kitu** — "trust" ir **tikėjimas savimi** — "self-confidence". Kai studentas ateina pas mane ir sako: "Daktare, manau nesu vertas ir nesu pajėgus parašyti tezę doktoratui", aš sakau: "Tai aš tave turiu transformuoti. Education is not only information. Education is formation, reformation and transformation". Ir aš jam tada paaiškinu ka reiškia, kaip turi žmogus transformuotis, kad mūsu viso krikščioniško gyvenimo paslaptis tai yra **jėga, vidinė jėga transformuotis.** Krikščionis turi būti "charged" — pripildytas tos vidinės jėgos ir teigiamai įelektrintas, taip kad jisai kuo daugiau duodamas daugiau gautų. Tuo būdu sužadinu studento asmenyje pasitikėjima — self-confidence". Jis tai mato ir sako: "Aš dabar matau, kad Jūs tikite mane".

Kiek mes šita tikėjima pritaikome savo gyvenime? Jeigu tik kur nors prabyla kas, tai tuojau "ahaa!" Tuojau ir pilame jam ant galvos. Tai juk yra dvasios gesinimas. Kur yra mūsų gyvenime krikščionybė? Kur yra jos pritaikymas? Kur mūsų tikėjimo pritaikymas? Giliai pagalvokime. Mes kaip tik ir slystame patys kaip asmenys į tą izoliacinį, apkiautėjusį individualizmą. Užsidarome savo kiaute, nesugebame su pasauliu bendradarbiauti, nors pasaulis yra toks įdomus šiandieną, toks "challenging". Ir mūsų lietuviškosios visuomenės mes nesugebame transformuoti į bendruomenę ir į Bendriją. (Tai naujas terminas sociologijoj: "la communaute — la communion".)

Kapitalistinis pasaulis organizuoja laisvę be lygybės. Komunistinis pasaulis organizuoja lygybę be laisvės. Bet yra kita galimybė, kur gali būti organizuojama ir laisvė, visutinė laisvė, ir visutinė lygybė, ir visutinė brolybė.

Ateina studentas ir sako: "Aš manau, kad krikščionybė jau paseno, prasidėjo pokrikščioniškoji era". Aš gi jam sakau: "Klausyk, aš jau sakiau prieš 20 metų, kad mes gyvename ne pokrikščioniškame pasaulyje, bet prieškrikščioniškame pasaulyje. Ir pirmas ženklas, kad mano žodžiai pildosi, tai bus šis: kai išeisi į Otavos miestą, į Rideau getvę, ties parlamento rūmais pamatysi basus studentus, prastai apsirengusius. Ar suprasi tą kalbą? Ta kalba yra visai paprasta, būtent, kad jaunoji karta paneigia materialinio gyvenimo primatą, ilgisi dvasinių vertybių. Kadangi jiems čia neužtenka, tai kreipia savo žvilgsnį į rytus. Ir todėl jūs visi esate "oriens orientis". Jisai šypsosi ir s a k o: "Antikinis pasaulis griuvo, nes pavirto į negyvą bevertę masę — individualizmą ir kolektyvizmą". Suėdė individualizmas ir kolektyvizmas antikinį pasaulį, bet išgelbėjo ji Bendrija, išgelbėjo krikščionybė, išgelbėjo Bažnyčia. Ji pasirodė kaip vaivorykštė, jungianti Rytus ir Vakarus, laiką ir amžinybę.

Taip bus ir šiandieną. Krikščionybėje yra tiek daug jėgų, kad dar žmonija to neįaučia. Bendrija tai nereiškia dešinę ar kairę, laisvę ar lygybę. Klausimas ar už individualizmą, ar už kolektyvizmą reiškia: žmogau, kur tu nori gulėti — dešiniajame griovyje ar kairiajame? Kur turi sukti? O kodėl aš turiu sukti i tuos griovius, kai turiu vieškelį, kuriame yra ir dešinė ir kairė?

Krikščionybės pasaulio vizija — tai santykis tarp žmonių ir žmogaus, kairė — dešinė, horizontinė linija, bet taip pat ir vertikalinė linija—santykis tarp žmogaus ir Dievo. Jos ženklas yra kryžius. Tai nėra dešinė be kairės ar kairė be dešinės. Kai jūs išimat dešine kryžiaus dali ir sakot, kad turit kryžiu, ar tai kryžius? Neturit kryžiaus, ne. Krikščioniios esmė, Bendrijos esmė, Bendrija arba augščiausia forma visuomeninio ir asmeninio gyvenimo yra įkreiškiama vienu sakiniu. Jinai reiškia visuotini Dievo dieviškuma ir visuotini žmoniu broliškuma. (Iš kalbos LK Mokslo Akademijos suvažiavime Toronte.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS krašto valdybos pastangomis Adelaidės miesto festivalin kviečiami du lietuviai dainininkai — čikagietis tenoras Stasys Baras ir Miuncheno operoje dainuojanti sol. Lilija Šukytė. Jiems išlaidas apmokėtų festivalio rengėjai. Kyla tik klausimas, ar L. Šukytė galėtų tokioje išvykoje dalyvauti dėl ankstesnių įsipareigojimų. Savo lėšomis koncertuoti atvyks sol. Prudencija Bičkienė ir muz. P. Armonas. Daromi žygiai atsikviesti poetą Bernardą Brazdžionį ir satyriką Antaną Gustaitį. Jeigu šiuos planus krašto valdybai pavyks įgyvendinti, tolimojoje Australijoje gyvenantys lietuviai susilauks malonios atgaivos.

LITERATŪROS POPIETĖJE Newarke, N. J., savo naujausius eilėraščius skaitė Kotryna Grigaitytė, O. B. Audronė ir Pranas Naujokaitis. Pastarasis padarė ir plačią pastaraisiais metais išleistų knygų apžvalgą. Australijoje gyvenančios Agnės Lukšytės debiutinio novelių rinkinio "Kalnų velnias" porą novelių popietės dalyviams perskaitė Bronius Balčiūnas.

TENORAS IGNAS MALCIUS Čikagos konservatorijos kolegijoje įsigijo vokalinės muzikos ir balso pedagogikos magistro laipsnį. Kolegijos salėje įvykusiame baigminiame rečitalyje jis atliko Haendelio, Rachmaninovo, Duparc, Hagemano, Tallat-Kelpšos, Šimkaus ir Cilea kompozicijas.

DR. JURGIO ZAUERVEINO 140-tųjų gimimo metinių minėjimą Hanoveryje surengė iš Klaipėdos kilęs Hans Masalskis, kuris yra parašęs ir išleidęs knygą "Dr. Georg Sauerwein — sein Leben und Wirken". Dr. J. Zauerveinas buvo nuoširdus lietuvių bičiulis, rašęs eilėraščius lietuvių kalba. Vienas jų — "Lietuviais esame mes gimę" šiandien jau yra tapęs Mažosios Lietuvos himnu. Minėjimo dalyviai buvo supažindinti su dr. J. Zauerveino lietuviškais eilėraščiais, o jo suomišką eilėraštį skaitė suomė studentė T. M. Merivuori. Dr. J. Zauerveino gimtinė yra Hanoveris, kurio savivaldybė senąją Heinzhoelzer gatvę sutiko pavadinti poeto vardu — Dr. G. Sauerwein Str.

LATVIAI ČIKAGOJ IŠLEIS Aloyzo Barono novelių rinkinį "Celi un pedas" ("Keliai ir pėdos"), latvių kalbon išverstą Janio Zarinšo. Šis vertėjas latviams jau yra parūpinęs dvi lietuvių autorių knygas: J. Girniaus — "Tauta ir tautinė ištikimybė" ir Alg. Landsberigo — "Penki stulpai turgaus aikštėje".

BALTIEČIŲ KOMITETO INICIATYVA 1970 m. kovo 4 d. Stockholme buvo įsteigtas Pabaltijo Institutas— Baltiska Institutet, bent iš dalies atgaivinęs panašios prieškarinės institucijos veiklą. Instituto taryboje lietuviams atstovauja J. Lingis, valdyboje — dr. K. J. Čeginskas. Savo pirmąjį simpoziumą Pabaltijo Institutas surengė birželio 4—6 d. d. Hasselby pilyje įsikūrusiame Skandinavijos kultūros centre prie Stockholmo. Pirmoji simpoziumo diena buvo skirta baltiečių problemoms ir instituto ateities gairėms. Įvadinį žodį tarė latvis dr. B. Kalnins, apie baltiečių bėgimą į Švediją 1940-46 m. kalbėjo estai — ekonomistas A. Horn ir docentas E. Nyman. Iš Kanados atvykęs estas prof. K. Aun apibūdino estų, latvių ir lietuvių būklę sovietinėje okupacijoje. Antrąją simpoziumo dieną buvo nagrinėjama baltiečių kalbotyra bei literatūra, ypač Švedijoje pasiekti rašytojų laimėjimai. Šiais klausimais plačiau pasisakė latvė T. Lazdina, Upsalos universiteto estų kalbos dėstytojas docentas V. Tauli, Hamburgo universiteto lyginamosios kalbotyros profesorė estė E. Oskaar ir kt. J. Lingis dalyvius supažindino su lietuvių rašytoju Ignu Jurkūnu-Šeinium, jo 1942 m. Stockholme išleistu romanu "I vaentan pa undret" ("Stebuklo belaukiant", kuris yra vienas geriausių romanų švedų kalba laisvės tema. J. Lingis taipgi priminė, kad 1917 m. Stockholme kuriam laikui dėl vokiečių okupacijos buvo įstrige rašytojai J. Tumas-Vaižgantas ir V. Mykolaitis-Putinas. Pirmasis čia sukūrė savo "Pragiedrulius", antrasis yra parašęs lietuvių literatūros apžvalgą 1940 m. išleistam lietuvių rašytojų novelių rinkiniui "Litauiska noveller". Pirmaisiais pokario metais Švedijoje išleistoje Europos literatūros istorijoje "Europas literaturhistoria 1918-38" skaitytojus su moderniąja lietuvių literatūra yra supažindinęs pats J. Lingis. Paskutinioji simpoziumo diena buvo skirta Švedijoje atliktiems baltiečių istoriniams, valstybiniams, socialiniams ir ekonominiams tyrimams. J. Lingis papasakojo apie Vazų dinastijos regentus Lietuvoje ir Kėdainių sutartį su švedais. Stockholmo kariniame muzėjuje dirbusio plk. O. Urbono karo istorijos studijas. Ebbos Čeginskienės istorinę studiją Baltijos respublikų klausimu didžiųjų valstybių derybose 1939 m., dr. K. J. Čeginsko socialinės politikos darbus, liečiančius Lietuvos atgimimo pradmenis, bajorų sulenkėjimą, Lietuvos rusinimą cariniais laikais. Diskusijose J. Lingis simpoziumo dalyvius supažindino su lietuviais istorikais išeivijoje—prof. dr. Z. Ivinskiu, dr. J. Jakštu, prof. dr. kun. P. Rabikausku, prof. dr. E. Gimbutiene ir kt.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

ATOSTOGAUDAMAS DAINAVOS KRAŠTE, liepos 28 d. nuskendo žurnalistas Alfonsas Judžentis, žurnalo "Kultūros Barai" skyriaus vedėjas. Velionis buvo gimęs 1940 m. rugsėjo 8 d. Vainute. Jo rašiniai atspindėjo didelę meilę Lietuvai, jos gamtai, kultūrai ir istorijai. Grupės draugų paskelbtame nekrologe rašoma: "Skaitytojų dėmesį savo lyriškumu ir nuoširdumu patraukė jau pirmieji Alfonso rašiniai. Jis niekada nesiimdavo temos, kuri nebuvo išgyventa, nejaudino jo paties. Draugai gerbė Alfonsą už jo tiesumą ir atkaklumą. Giliai mylėdamas savo gimtąją žemę, jos istoriją ir kultūrą, Alfonsas jautria plunksna perteikė tas džiugias akimirkas, kai dvasia, nusimetusi kasdienybės naštą, susiliečia su gamta, su meninėmis vertybėmis, su kuriančio bei dirbančio žmogaus ieškojimais ir nerimu. Bendraujant su Alfonsu, būtiniausia buvo tiesa. O ir pats jisai su tikru žurnalisto talentu ieškojo grožio, tiesos, teisingumo. Alfonsas už savo kūrinius buvo laimėjęs "Literatūros ir meno", "Tarybinės moters", "Jaunimo gretų" premijas. Pačiame gražume nutrūko staiga jaunystės daina. Liko atverstos knygos, nebaigti straipsniai, liko neužkalbinti žmonės, nepaliesti beržynai, neapvaikščiotos kalvos."

DANA STANKAITYTĖ, sopranas iš Čikagos, koncertavo Vilniaus kompozitorių namuose. Programon ji buvo įtraukusi keletą E. Laumenskienės, V. Klovos, A. Račiūno, Vl. Jakubėno dainų ir arijų iš tų operų, kur jai yra tekę atlikti pagrindinius vaidmenis Čikagos lietuvių operos spektakliuose. Vilniun ji buvo atvykusi su JAV lietuvių ekskursija.

JONAS AVYŽIUS, parašęs vokiečių okupacijos metus atskleidžiantį romaną "Sodybų tuštėjimo metas", nutarė sukurti antrąją dalį, nors iš anksto šio žingsnio nebuvo numatęs. "Literatūra ir Menas" jau paskelbė antrosios dalies ištrauką "Vainorų kieme". Romanas "Sodybų tuštėjimo metas" buvo įtrauktas į respublikinėmis premijomis siūlomų atžymėti kūrinių sąrašą. Paskutinėmis žiniomis, premija jau paskirta.

VILNIAUS TELEVIZIJOS TEATRAS savo žiūrovams suvaidino tris trumpaveiksmes A. Čechovo pjeses — "Apie tabako žalą", "Tragikas iš prievartos" ir "Drama". Spektaklį, kuriam buvo pasirinktas antrosios pjesės pavadinimas, režisavo jaunosios kartos atstovas P. Bielskis. Pagrindinius vaidmenis atliko aktoriai J. Baltrėnas, Z. Buožis, K. Kymantaitė, V. Limantas, J. Pakulis ir A. Radzevičius. Scenovaizdžius sukūrė dail. J. Vilutis.

VELIONIES PETRO VAIČIŪNO gimtadienio proga liepos 11 d. jo tėviškę Jonavos rajono Piliakalnių kaime aplankė giminės, teatro veteranai ir rašytojai. P. Vaičiūno atminimui įrengtame gimtojo namo kambaryje-muzėjuje atsiminimais dalijosi teatro veteranai — jo žmona T. Vaičiūnienė, N. Vosyliūtė-Daugvietienė, J. Kanopa, K. Jurašiūnas, J. Dikinis, E. Grikevičiūtė, G. Jakavičiūtė, rašytojai — J. Būtėnas ir J. Graičiūnas. Šio susitikimo dalyviai sodybos kieme pasodino tris pušaites poeto ir dramaturgo P. Vaičiūno atminimui.

PABALTIJO BERNIUKŲ CHORŲ sąskrydyje Lietuvai atstovavo A. Uzėlos vadovaujamas "Vyturėlis" iš Kapsuku pavadintos Marijampolės, koncerte atlikęs britų klasiko H. Purcell operą-kantatą "Karalius Artūras" su Vilniaus filharmonijos kameriniu orkestru. Sąskrydyje taip pat dalyvavo Talino J. Tompo kultūros rūmų berniukų choras ir net 11 latvių berniukų chorų. Po atskirų pasirodymų įvyko jungtinio visų dalyvių choro koncertas, kuriame estiškai buvo sudainuota jų liaudies daina "Skambėk, taika", rusiškai — I. Dunajevskio "Balandžiai", lietuviškai — A. Budriūno "Rudenėlis", latviškai — P. Dambio "Tėvynei". Koncertas užbaigtas latvių liaudies daina "Vėjeli, pūsk", chorui diriguojant visų trijų tautybių dirigentams. Sekančią dieną berniukai viešėjo Ogrės vasarvietėje, kur "Vyturėlis" padainavo Algio Bražinsko siuitą "Piemenėlių dienos", birbyne palydėtas V. Aliausko, skrabalais — V. Žilinsko.

LIETUVOS STYGINIS KVARTETAS surengė koncertą M. K. Čiurlionio namelyje-muzėjuje Druskininkuose, programon įtraukęs rinktinius M. K. Čiurlionio, L. Boccherini, C. Debussy, P. Čaikovskio ir J. Haydno kūrinius.

LIETUVIŲ GRAFIKOS PARODA įvyko Leningrade, Lensoveto kultūros namuose. Plakatus buvo išstatę J. Galkus, V. Kaušinis ir V. Lisinas, estampus — J. Kuzminskis, V. Jurkūnas, P. Rauduvė, A. Kučas, V. Valius, R. Gibavičius, P. Repšys ir kiti grafikai.

SEKANČIAIS MOKSLO METAIS Klaipėdoje pradės darbą Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto muzikinis fakultetas. Į pirmuosius kursus bus priimti 105 studentai, kurie čia galės įsigyti lietuvių literatūros, režisūros ir choreografijos specialybes. Oficialiai jis yra vadinamas kultūros fakultetu. Ateityje iš šio fakulteto išaugs pirmoji humanitarinė aukštoji mokykla Klaipėdoje.

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

BABY POINT, $32.900 prašoma kaina. 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Dvi virtuvės, viena atvira skola balansui.

ETOBICOKE, $3.900 įmokėti. Prašoma kaina $26.500, penkių kambarių vienaaugštis mūrinis namas su butuku rūsyje. Privatus įvažiavimas ir vieta garažui. Tuojau galima užimti.

DUNDAS — RUNNYMEDE, $3.900 įmokėti. Krautuvė ir 4 kambarių butas antram augšte. Mūrinis pastatas su garažu ir įvačiavimu. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti. Palikimas.

MARTIN GROVE, $3.900 įmokėti. Šešių kambarių, mūrinis vienaaugštis (bungalow) su privačiu įvažiavimu ir vieta garažui. Didelė moderni virtuvė ir daug įvairių priedų.

BLOOR — ROYAL YORK, 32.500 prašoma kaina. Šešių kambarių mūrinis vienaaugštis (bungalow) su garažu ir privačiu įvažiavimu. 6¾% skola. Graži vieta. Arti susisiekimo.

SWANSEA, $4.900 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Gražiai įrengtas rūsys, didelis sodas. Tuojau galima užimti.

LAWRENCE — WESTON, 8 butų gražus mūrinis pastatas su privačiu įvažiavimu ir vieta automobiliams statyti. Visi butai turi po du miegamuosius. Arti susisiekimo ir krautuvių. Prašoma įmokėti apie $30.000.

JANE—EGLINTON, $3.900 įmokėti, 6 kambarių, vienaaugštis (bungalow), mūrinis su privačiu įvažiavimu, garažu ir dviem kambariais rūsyje, Prašoma kaina $31.700. Tuojau galima užimti.

B. SAKALAS Namų telef. 766-8479
2320 BLOOR ST. WEST TEL. 762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. 10-3
Antrad. 10-3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-3
ir 4.30-7
Penktad. 10-3
ir 4.30-8
Šeštad. 9-12
Sekmad. 9.30-1

MOKA:
už term. indėlius 2 metam.....7 %
už term. indėlius 1 metam.....6½%
už taupomąsias s-tas (savings) 6%
už depozitus-čekių s-tas.....5½%

DUODA PASKOLAS:
asmenines — iki $10.000....8½%
nekiln. turto — iki $30.000....8¼%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas.
MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

BLOOR ST. W. — EAST MALL, arti mokyklų ir susisiekimo, 3 miegamųjų vienaaugštis (bungalow). Gražus poilsio kambarys rūsyje, didelis sklypas. Galima tuoj užimti: Įmokėti apie $7.000.
HIGH PARK — HUMBERSIDE, atskiras, mūrinis, 8 dideli kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos. Garažas su geru privažiavimu. Namas be skolų, prašo $31.000.
HIGH PARK BLVD. — PARKSIDE DR., originalus, 12 kambarių dvibutis (duplex). Viskas įrengta atskirai, 2 butai po 3 miegamuosius. Įmokėti $8.000. Viena skola 10-čiai metų išmokėti.
RONCESVALLES AVE. — GRENADIER RD., 10 kambarių, 3 atskiri butai — 3 virtuvės ir 3 prausyklos. Idealus nuomoti, 4 kambariai pirmame augšte. Trys garažai, namas be skolų, įmokėti $10.000.
BLOOR — HIGH PARK AVE, gražus 6 butų namas. Viskas įrengta moderniai, augštos nuomos pajamos. Gera investacija, įmokėti apie $25-30.000 ir viena atvira skola išmokėjimui.
BLOOR — RUNNYMEDE, krautuvė ir du atskiri butai. Ideali vieta betkokiam verslui. Prašoma kaina $55.000.

S. JOKUBAITIS
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AUTOMAŠINŲ PARENGIMAS ŽIEMAI, pagrindinis patikrinimas ir sutaisymas, greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave. (tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA KANADOJ SPECIALI EUROPIETIŠKŲ SKANĖSTŲ KRAUTUVĖ, TURINTI PUIKIAUSIOS KOKYBĖS IR DIDŽIAUSIO PASIRINKIMO KONKURENCINĖMIS KAINOMIS GAMINIUS

tip-top MEATS
delicatessen
1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeminio stotį)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
Fairview Mall, Sheppard Ave. / Don Valley Parkway

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
Vaistai, kosmetikos prekės, trejos devynerios ir kt.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

EXTRA REALTY LTD.
758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161
GEORGIAN BAY (Honey Harbour), 5 kambarių vasarnamis, vandens frontas apie 200 pėdų, laivui garažas, graži vieta, geras žuvavimas. **$2,000 ĮMOKĖTI,** 10 akrų geros dirbamos žemės, augšta vieta, ant Nottawasaga upės; gautas leidimas namui statyti; nuo Wasagos 9 mylios.
KIPLING & BURNHAMTHORPE RD., $10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių, baigtas rūsys, vienaaugštis, (bungalow); prašo $33,900. Gera proga, skubus pardavimas.
J. KUDABA Namų tel. 783-2105

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Vilnietis V. Mikėnas dalyvavo tarptautinėse šachmatų pirmenybėse Liubline. Jis kartu su Bulgarijos meisteriu L. Spasovu surinko po 8,5 taško iš 13 galimų. Pirmoji vieta teko V. Mikėnui, nes buvo laimėjęs prieš bulgarą.

Maskvoje įvykusiose lengvosios atletikos rungtynėse gerai pasirodė keli lietuviai. Klaipėdietė J. Putinienė laimėjo jieties metimą su 57.34 m. Ji priartėjo prie B. Kalėdienės Lietuvos rekordo — 57.49 m. K. Šapka laimėjo šuolį į augštį — 2.20 m. R. Plungė buvo geriausias rutulio stūmikas — 19 m.

V. Česiūnas labai sėkmingai dalyvavo tarptautinėje baidarių regatoje prie Kopenhagos. Jis vienviete baidare laimėjo 1000 m ir 10.000 m nuotolių lenktynes ir įrodė, kad šiuo jis yra vienas stipriausių baidarininkų pasaulyje.

SPORTAS VISUR

Rugsėjo 12 d. prasidės baigminės šachmatų pirmenybės, kuriose žais amerikietis R. Fisher ir rusas T. Petrosian. Kur bus žaidžiama, dar nesusitarta. Šio mačo nugalėtojas iškvies dabartinį pasaulio meisterį rusą B. Spaskį persirungti dėl pasaulio meisterystės.

Praeitą savaitę Kolumbijoje pasibaigė šeštosios Pan-Amerikos žaidynės. Jose stipriausi buvo JAV sportininkai, laimėję daugiau kaip pusę aukso medalių. Didelio pasipriešinimo amerikiečiai susilaukė iš kubiečių, kuriems teko II vieta. Kaikuriose rungtyse kubiečiai įveikė amerikiečius. Pvz. krepšinį laimėjo 73:69. Šiose žaidynėse III vietą išsikovojo Kanada, kaikuriose sporto šakose stipriai pasipriešinusi amerikiečiams. Kanada buvo stipriausia moterų lengvojoj atletikoj, moterų plaukime (lygus laimėjimų skaičius su JAV) ir jojime.

VYČIO ŽINIOS

Krepšinio stovyklos pirmoji savaitė Wasagoje praėjo sklandžiai. Dalyvavo apie 30 krepšininkų. Visi jie buvo labai sudominti naujojo trenerio H. Singelton vadovavimu. Gausi buvo jauniausia grupė (12 m.), kurioje yra nemažas skaičius lietuvių. Stovyklos organizacinį darbą vykdė A. Duliūnas, S. Ignatavičius, V. Juzėnas, A. Vaičeliūnas ir D. Ramanauskaitė. Buvo sužaistos rungtynės tarp rinktinės ir stovyklautojų. Jas laimėjo rinktinė 138:48. Sekančioji dviejų savaičių stovykla prasideda rugpjūčio mėn. 21 d.

V. Pulkys, žaisdamas golfą Wasagos aikštyne, 7 skylę užbaigė 2 smūgiais ir laimėjo O'Sherry bendrovės skirtą dovaną. Jis pirmu smūgiu užmetė sviedinuką ant 170 jardų atstume esančios žaliosios ir sekančiu smūgiu iš 6 pėdų įrideno į skylę.

Golfo komandinėse rungtynėse Vytis nugalėjo Aušrą. Pirmose rungtynėse Vytis įveikė Aušrą 84 taškų skirtumu. Praeitą sekmadienį Aušros atvirose rungtynėse Vytis vėl įveikė Aušrą 681:659 pasekme. Vyčio komandoje žaidė: S. Podsadecki 73, A. Sergautis 76, V. Siminkevičius 82, A. Siminkevičius 83, P. Stauskas 85, V. Dementavičius 85, J. Balsys 87.

L. Radzevičius ir O. Radzevičienė, buvę Vyčio sportininkai, vėl sugrįžo į Torontą. Vyčio krepšininkai džiaugiasi susilaukę daug jaunų krepšininkų. L. Radzevičius sugrįžo augštoms pareigoms į Toronto tarptautinį aerodromą. O. Radzevičienė-Žėkaitė buvo viena iškiliausių Vyčio krepšininkių. A.S.

TORONTO RINKTINĖ

Tarpmiestinėms golfo pirmenybėms Klevelande sudaryta 12 žaidėjų Toronto miesto rinktinė. Jai numatyti šie golfininkai: S. Podsadecki, A. Sergautis, V. Ubeika, E. Astrauskas, V. Siminkevičius, A. Siminkevičius, P. Stauskas, R. Strimaitis, M. Ignatavičius, A. Simanavičius, A. Supronas, A. Banelis ir R. Barauskas. Komandos kapitonu išrinktas V. Ubeika. Klubams atstovauja A. Simanavičius ir M. Ignatavičius. Išlyginamųjų smūgių reikalus tvarko Al. Kuolas ir P. Stauskas. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Glen Eagle aikštyne įvyko Aušros atviras golfo turnyras, kuriame dalyvavo 44 golfininkai iš Vyčio ir Aušros sporto klubų. Varžybos vyko suaugusių ir jaunių klasėse. Moterims atstovavo vienintelė golfininkė E. Kėkštienė.

Suaugusių grupėj be išlyginamųjų smūgių I vietą laimėjo vytietis S. Podsadeckis su 73 smūgiais, II vietą — E. Astrauskas (A) ir A. Sergautis (V) su 76, III vietą — V. Ubeika (A) su 79, IV vietą — V. Astrauskas (A) su 81, V vietą — V. Siminkevičius (V) ir A. Simanavičius (A) su 82. Kiti golfininkai išsirikiavo šia tvarka: P. Stauskas 85, V. Demantavičius 85, J. Balsys 87, M. Ignatavičius 88, R. Demantavičius 89, V. Balsys 90, A. Simanavičius 90, A. Supronas 91. Visi jie yra vytiečiai, išskyrus Aušros atstovą A. Simanavičių.

Su išlyginamais smūgiais I vieta teko V. Demantavičiui (V) 54, II — R. Demantavičiui (V) 65, III — p. Rukšai 66, IV — J. Balsiui (V) 67, V — P. Stauskui (V) 69.

Jaunių laimėtoju be išlyginamųjų smūgių tapo A. Siminkevičius (V) 83, II vietoj liko R. Barauskas (A) 88, III — A. Stauskas (V) 92, IV — P. Stauskas (V) 96. Su išlyginamais smūgiais I vietą laimėjo P. Stauskas (V) 61, II — A. Stauskas (V) 67, III — A. Siminkevičius (V) 72, IV — R. Barauskas (A) 78. A. Stauskas paskirta premija už sviedinuko arčiausią primetimą prie nurodytos skylės.

Šiame turnyre vyko ir komandinės varžybos, kurias laimėjo Vyčio golfininkai 658-681 rezultatu. Komandas sudarė aštuoni geriausi žaidėjai. Vyčio klubui atstovavo: S. Podsadeckis, A. Sergautis, V. Siminkevičius, A. Siminkevičius, P. Stauskas, J. Balsys, V. Demantavičius ir M. Ignatavičius, Aušrai — E. Astrauskas, V. Ubeika, V. Astrauskas, A. Simanavičius, R. Barauskas, A. Simanavičius, R. Strimaitis ir Al. Kuolas.

Po varžybų laimėtojus apdovanojo ir jiems už dalyvavimą padėkojo Aušros golfo sekcijos pirmininkas Al. Simanavičius.

Skautų veikla

● Devintojoj Romuvos stovykloj II p. l. egzaminus išlaikė skautės: R. Zubrickaitė, E. Kobelskytė, D. Melnikaitė, R. Karosaitė, R. Sakalaitė; I p. l. — K. Rovaitė ir V. Styraitė. Skaučių stovyklavietėje per visą stovyklavimą vyko įvairios varžybos. Lietuviškumo, punktualumo ir dainavimo varžybas laimėjo Detroito "Šatrijos" draugovės, pasipuošimo ir tvarkingumo — St. Catharines, Hamiltono ir Delhi Živilės draugovė, drausmės ir punktualumo — Toronto Mirgos draugovė. Stovyklos pavyzdingiausia skaute pripažinta A. Šepetytė. Jūrų skaučių įžodį davė Lana Vytė.

● Šią vasarą Rako stovykloj Mich. vyksta LSS seserijos Gintaro mokyklos stovykla, į kurią išvažiavo vyr. sk. B. Paliulytė, R. Mažeikaitė, S. Mažeikaitė.

● Rugpjūčio 23-30 d. Winnipege bus Kanados vyr. skaučių suvažiavimas. Kanados vyr. skautininkė yra pakvietusi ir lietuves skautes. Suvažiavime dalyvaus vyr. sk. I. Stanionytė ir D. Balsytė. Kelionę lėktuvu apmoka rengėjos.

● Romuvos IX stovykloje jau antrus metus buvo pravestos mažojo kalibro sportinio šaudymo varžybos. Šiemet su dideliu entuziazmu įsijungė ir sesės. Varžybose dalyvavo 5 skautų ir 3 skaučių draugovės. Pirmą vietą ir pereinamąją taurę laimėjo Detroito Kęstučio d-vė, surinkusi 721 tašką. Skaučių d-vių varžybose I v. laimėjo Detroito "Šatrijos" d-vė su 747 t. Joms pereinamoji taurė bus įteikta Detroite.

Individualiose skaučių varžybose I v. ir auksinį ženklą laimėjo detroitietė S. Leonavičiūtė 137 t., II v. ir sidabrinį ženklą — detroitietė V. Leonavičiūtė 133 t., III v. ir bronzos ženklą — torontietė B. Paliulytė 125 t. Skautų varžybose I v. ir auksinis ženklas teko detroitiečiui A. Šiurkui 136 t., II v. ir sidabro ž. — hamiltoniečiui T. Kudabai 132 t., III v. ir bronzos ž. — torontiečiui A. Mackevičiui 123 t.

Šaudymui vadovavo ir jį pravedė daug patyrimo šioje srityje turintis šaulių sąjungos sporto vadovas V. Keturakis. Pirmą kartą šaudančius jis mokė ne tik šaudymo, bet ir griežtos tvarkos bei saugumo šaudykloje. V. Keturakis Romuvos stovyklavietei padovanojo jau antrą šautuvą. Už šaudymo pravedimą ir dovaną nuoširdus skautiškas ačiū. K. B.

FUTBOLO ŽAIDYNĖS
Varsity Stadium
METROS — St. Louis Stars
Rugpjūčio 25,
trečiadienį, 8 v. v.
Bilietai: $2.00, $2.50
Iš anksto parduodami visose "MAC's MILK" krautuvėse

Toronto vasaros koncertai 1971 m.

Toronto miesto taryba per parkų ir pramogų skyrių, drauge su Toronto muzikų draugija, remiama muzikos plokštelių pramonės fondo ir "Toronto Daily Star", su malonumu praneša sekančias programas:

RUGPJŪČIO 22 — 26 SAVAITĖ

Sekmadienį, rugpjūčio 22		
2.30 v.p.p.	High Park	7 Kanados karališko Toronto artilerijos pulko orkestras. Svečiai — Judith LeBane ir Stan Kane
2.30 v.p.p.	Kew Gardens	Gen. gubernatoriaus kavalerijos orkestras. Svečias — Peter Glen
5.30 v.p.p.	High Park	Vargonų rečitalis — Ronnie Padgett
Antradienį, rugpjūčio 24		
8.30 v.v.	Withrow Park	Kadriliaus šokiai -- Bob Scott ir jo orkestras
Trečiadienį, rugppjūčio 25		
12.15 v.p.p.	Nathan Phillips Square	Jim McHarg ir Midnight Special
8.30 v.v.	Eglinton Park	Peter Schofield orkestras
Ketvirtadienį, rugpjūčio 26		
8.00 v.v.	Nathan Phillips Square	Johnny Lombardi įvairi programa
8.00 v.v.	Forest Hill Memorial Park	Džiazas — Pat Riccio

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, trečiadieniais, ketvirtad., penktad., nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036
Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
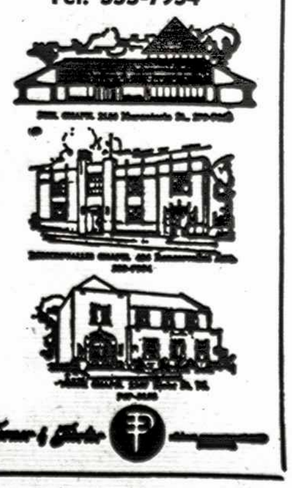

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards nariai.
Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

HIGH PARK — RONCESVALLES, atskiras 11 kambarių namas, modernus vidus, 4 kambariai pirmame augšte su atskiru įėjimu, naujas vandens šildymas, pilnai užbaigtas rūsys, garažas, puiki nuomojimo vieta. Apie $15.000 įmokėti.
OAKWOOD — ST. CLAIR, didžiulis, atskiras 11 didelių kambarių pajamų namas, labai gerame stovyje, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu. Gauna $106.00 savaitėje pajamų, plius pirmo augšto butas savininkui. Apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola.
RONCESVALLES GATVĖJE, apie $15.000 įmokėti, puikus didžiulis 12 kambarių atskiras namas, buvęs gydytojo kabinetas, užbaigtas rūsys, dvigubas garažas, viena atvira skola, puiki vieta gydytojui, dantistui, advokatui, o taip pat ir privačiam asmeniui, atskiras įėjimas, labai gera nuomojimui vieta, o taip pat investacija.
SWANSEA, gražus — nebrangus mažai šeimai vienaaugštis, moderni virtuvė, garažas su privačiu įvažiavimu, prašoma kaina $28.900, viena skola, arti Bloor.
ANNETTE — DUNDAS, apie $5000 įmokėti 10 kambarių atskiras namas, 3 virtuvės, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, labai neaugšta kaina, pelningas pirkinys.
BLOOR — WINDERMERE, didelė krautuvė ir 5 kambarių butas, apie $10.000 įmokėti, puiki vieta, tinka betkokiam verslui.
STAYNER, beveik pačiame miestelyje, 260 x 150 pėdų sklypas su didele kabina, miesto vanduo ir elektra ant nuosavybės, galima lengvai padalinti į atskirus sklypus, prašoma kaina tik $4.900.

Al. Garbenis, namų tel. HU 9-1543 arba **Pr. Kerberis,** namų tel. LE 5-1584
Pardavusiems bei pirkusiems per mus SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis
PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term. dep.	8¼% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

INDIAN RD., $4.500 įmokėti, plytinis, 9 kambariai, 5 virtuvės, 2 prausyklos, nauja šildymo krosnis. Palikimas; prašo $23.900.
QUEEN — SORAUREN, įmokėti $2.000, atskiras, 6 kambariai, nauja šildymo krosnis, 2 prausyklos, 2 virtuvės, platus šoninis įvažiavimas, garažas; prašo $18.900.
SWANSEA, $8.000 įmokėti, atskiras, 6 šviesūs kambariai, plytinis, naujoviška šildymo krosnis, privatus įvažiavimas, 1 mortgičius, savininkas turi išvykti.
MARTIN GROVE — PRINCES MARGARET, $12.000 įmokėti, vienaaugštis (bungalow), plytinis atskiras, 4 miegamieji, prie namo garažas, nauji kilimai, didelis patrauklus poilsio kambarys.
BLOOR — GLADSTONE, dvibutis (duplex) 10 kambarių, plytinis, atskiras, šiltu vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, garažas, prašo $37.000.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4, Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.
VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)
5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)
Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuotai naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.
Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai
Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

UŽMIRŠKITE BUTUS IR JŲ NUOMOJIMĄ

Už $186 į mėnesį galite įsigyti visiškai naują trijų miegamųjų namą miestelyje su gražiu sodeliu. Neturėsite jokių kitų papildomų išlaidų ir galėsite tuojau įsikraustyti.

NAMAS BRAMALEA BENDROS NUOSAVYBĖS VIETOVĖJE TURI VALSTYBINĮ N. H. A. 7% MORTGIČIŲ. IŠ ANKSTO INVESTAVUS $2.450, JŪSŲ MĖNESINĖS $186 ĮMOKOS PADENGS JUMS VISKĄ — MOKESČIUS, KURIE YRA ŽEMIAUSI METROPOLINIO TORONTO SRITYJE, GRĄŽINAMĄ MORTGIČIAUS DALĮ SU NUOŠIMČIAIS IR NAMO IŠLAIKYMĄ.

ATIDŽIAI PERSKAITYKITE SEKANČIAS EILUTES.

MĖNESINĖ NUOMA jau yra atgyvenusi savo laikus, nes jūs neatgaunate sumokėtų pinigų. Be to, turite pasirašyti jus varginančią sutartį, susidurti su reguliariu nuomos padidinimu bei šiaip nelengva nuomininko dalia. GALIMAS DALYKAS, jau esate galvoję apie butą bendros nuosavybės daugiaaugščiame pastate, bet tokia mintis nebuvo prie širdies. Jums labiau patiktų tapti namo savininku — jausti žemę po savo kojomis, turėti nuosavą sodelį ir visišką laisvę. Esate teisus. Bendros nuosavybės miestelio namas jums sudaro geriausias sąlygas padidinti investuotą kapitalą jau vien dėlto, kad jis yra namas.

MIESTELIO STILIAUS namai Bramalea vietovėje kaip tik ir yra geriausia proga. Čia jūs tapsite savininku, visiškai savistoviu žmogumi. Galėsite grožėtis gamta, vaikščiodami savo sodelyje, kurio priežiūra rūpinsis kiti. Visa tai jau įtraukta į mėnesines įmokas. Neužmirškite, kad jūsų investacijos vertė pakils ir kad ateityje gausite teisingą atpildą už $186 mėnesinę sumą, kuri galbūt yra mažesnė už jums naudos neduodančią dabartinę nuomą. Negi praleisite tokią progą? Atvykite pasižiūrėti. Mes jums įrodysim, kad Bramalea namai padės atsikratyti nuomos rūpesčių ir leis pradėti pelningą investavimą.

Telefonas: 454-1262

NURODYMAI: šiuos namus rasite važiuodami Dixie Rd. iš Highway 401, pasukę į rytus Clark Blvd. (pirmoji gatvė į pietus nuo Higway 7). Sekite ženklą "THIS IS IT".

Apžiūrėjimo valandos: šeštadieniais ir sekmadieniais — nuo 10 v.r. iki 9 v.v.; šiokiadieniais — nuo 1 v. p.p. iki 9 v.v.

Bramalea hamlet

Kanados pirmasis miestas priemiestyje, statomas Bramalea Consolidated Developments Ltd. bendrovės

SPECIALI PROGA LAIMĖTI $100.000!

Atsivežusiems šį skelbimą bus nemokamai duodamas "Lotterio" bilietas, su kuriuo galima laimėti $100.000.

PRANO BARAUSKO ĮSTAIGA 231-2661

REAL ESTATE IR APDRAUDA

3828 BLOOR W., ISLINGTON (6 - POINTS PLAZA)

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

PARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIJO APARATUS • STATOM IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

672 Lansdowne Ave. Tel. 531-6165 Dirbtuvė

295 Roncesvalles Ave. Tel. 536-1373 Atidaryta: kasdien 9—6 v. ketv. ir penkt. 9—9 v.

A&B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

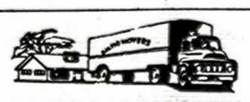

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM. 4 - 7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

simu. Jam pvz. buvo pareikšta, kad komunistinė Kinija niekada nesutiks su dviejų Kinijų mintimi Jungtinėse Tautose. Pekingas reikalaus Formozos pašalinimo iš šios organizacijos. Kadangi šiuos reikalavimus jau yra paskelbusi Kinijos spauda, Vašingtonui jie žinomi ir be R. Stanfieldo vizito. Galimas dalykas, jis perdavė amerikiečiams kiniečių dar nepaskelbtus reikalavimus, juos nutylėdamas Vašingtone surengtoje spaudos konferencijoje.

Sibire viešėjęs Kanados ministeris šiaurės reikalams J. Chretien 10.000 mylių kelionę rios dėka bus sudaryta bendra sovietų ir kanadiečių grupė arkužbaigė specialia sutartimi, kutikos moksliniam tyrinėjimui. Daugiausia laiko J. Chretien vadovaujama kanadiečių delegacija praleido Jakutijoje, apžiūrėdama kasyklas, dujotiekius ir hidroelektrines jėgaines. Naujosios sutarties rėmuose netgi planuojama sovietų ir kanadiečių bendra ekspedicija arktikon. Šį rudenį sovietų atstovai atvyks susipažinti su Kanados šiaurinėmis sritimis.

Saskačevano naujųjų demokratų socialistinė vyriausybė paskelbė naują įstatymą, kuris padės įsiskolinusiems ūkininkams. Neturintieji pinigų galės metus laiko nemokėti paskolų, gautų žemei, gyvuliams ir ūkio mašinoms pirkti. Kaikuriems netgi bus parūpinta valstybinė paskola šiemetiniam derliui nuimti.

Italijos konsulo Toronte S. Angeletti duomenimis, daugiau kaip pusė Kanadon imigravusiu italų grįžta Italijon. Pvz. 1969 m. Kanada susilaukė 9.400 italų ateivių, o Italijon grįžo apie 5.000. S. Angeletti daro naivią išvadą, kad juos vilioja Italijoje pagerėjęs gyvenimas. Tikrąja grįžimo priežastimi tenka laikyti Kanadoje uždirbtus ir sutaupytus dolerius. Sugrįžėlis, atsivežęs keletą tūkstančių dolerių ir juos augštu kursu iškeitęs į liras, Italijoje tampa turtuoliu.

Nemaža darbo gali parūpinti amerikiečių planuojamas kelio į Aliaską remontas. JAV su Aliaska jungiantis kelias yra 1.269 mylių ilgio, kurių 928 mylios yra Kanadoj. Jų priežiūra Kanadai kasmet atsieina apie $7 milijonus. Iš bendro 1.269 mylių skaičiaus tik 107 mylios yra asfaltuotos. Svarstoma galimybė asfaltu padengti visą kelią, išleidžiant daugiau kaip $200 milijonu. Sunkiausia problema — šių išlaidų pasidalinimas. Nors didžioji kelio dalis yra Kanadoje, tačiau net 72% viso eismo sudaro amerikiečių autovežimiai, kurių skaičius kasmet didėja, kai Aliaska buvo priimta į JAV sąjunga pilnateise valstybe. Greičiausiai du trečdalius remonto išlaidų turės padėngti Vašingtonas.

Dominijos Statistikos Biuras Otavoje pakeitė savo pavadinima, atsisakydamas kolonijinius laikus primenančio pirmojo žodžio. Angliškai ši įstaiga dabar vadinsis "Statistics Canada", prancūziškai — "Statistique Canada".

ĮSKAITYTOJAI PASISAKO

MYLIOS IR JAUNIMAS

Paskutiniais metais pasidarė labai populiarus mylių ėjimas ir lėšų sutelkimas labdaros ar kitam tikslui. Nesakyčiau, kad tai smerktinas dalykas, nes atkišus ranką prašyt išmaldos nepatogu ir neveiksminga. Šiuo mylių nugalėjimu ir lietuviškas jaunimas yra raginamas susidomėti ir sutelkti paramą lietuviško jaunimo žurnalui. Nesakyčiau, kad tai smerktinas užsimojimas, bet gal nevisai priimtinas, juoba, kad jis organizuojamas metai iš metų toje pačioje vietoje, tais pačiais keliais. Nevisi vaikai yra vienodo fizinio pajėgumo — vieniem tas nuotolis yra labai lengvai nugalimas, kitiem pareikalauja galbūt net persitempimo, nes kas gi nori "viščiuku" būt vadinamas? Niekо nėra lengvesnio, kaip kritikuot kitų užsimojimus ir nepasiūlyt savų sugestijų, nors kartais jos būtų dar blogesnės. Šiuo atveju norėčiau paminėt bent porą pasiūlymų, neturėdamas jokių pretenzijų, kad jie būtų priimti. Kaip žinoma, užteršimas mūsų upių ir ežerų yra didelis. Ar nevertėtų susirūpint bent maža dalele prisidėt ir apvalyt vieną ar kitą artimesnę vietą prie stovyklavietės. Kitas atvejis, gal nė kiek nemažiau vertas dėmesio — organizuoti talkas artimesniems ūkininkams, padėti nuimti derlių, rinkti uogas, krauti pašarus, prisidėt prie kitų skubių ūkio darbų. Jei ir negautų atlyginimo iš ūkininko, tai bent įsigytume daugiau draugų ir simpatijų savam jaunimui. Antra vertus, aš mieliau sutikčiau būti rėmėju ir mokėti už atidirbtas valandas, negu už nueitas mylias ir pritrintas pūsles ant kojų. Jeigu jau būtų palikta prie seno stiliaus—mylių nuėjimo, jaunimas turėtų būt suskirstytas pagal amžių ir fizinį pajėgumą, nustatant atitinkamą nuotolį. Taip pat turėtų būti atsisakyta metai iš metų to paties maršruto ir tos pačios rutinos. Tai jaunimui greit nusibosta. B. S.

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1 psl.)

nevrus Bulgarijoje, kurią nuo Sovietų Sąjungos skiria Rumunija? Dėl šios priežasties ir imama kalbėti, kad manevrai gali būti tik priedanga Rumunijai užimti. Tokiu atveju bulgarų kariuomenė smogtų iš pietų, o sovietų — iš šiaurės.

A. SOLŽENICINO PROTESTAS

Nobelio premijos laureatas A. Solženicinas pasiuntė protesto laiškus premjerui A. Kosyginui ir KGB viršininkui J. Andropovui, pasisakydams prieš žiaurias KGB agentų priemones, laiškų cenzūravimą ir nuolatinį sekimą. Kai A. Solženicinas iš Maskvos savo draugą A. Gorlovą nusiuntė į vasarnamį Roždesto kaimelyje atvežti automobiliui atsarginę dalį, jį sumušė kratą darę KGB agentai. Vasarnamis priklauso A. Solženicinui, bet jis jame retai tepasirodo. Saugumiečiai įsakė A. Gorlovui pasirašyti raštą, kad jis nutylės šį incidentą. Tačiau A. Gorlovas rašto nepasirašė, nors agentai grasino sustabdyti jo paruoštos doktorato disertacijos gynimą. Savo laiškuose A. Solženicinas prašo premjerą A. Kosyginą ir KGB viršininką J. Andropovą išaiškinti ir nubausti mušeikas.

TIK DU PARAŠIUTAI

Amerikiečių astronautai D. Scott, J. Irwin ir A. Worden sėkmingai užbaigė erdvėlaivio "Apollo XV" skrydį, tačiau didžiausią pavojų sudarė pats paprasčiausias įrenginys — parašiutas. Pirmą kartą visų "Apollo" erdvėlaivių nusileidimo istorijoje neišsiskleidė vienas parašiutas, primindamas tragišką sovietų kosmonauto V. Komarovo mirtį 1967 m. "Apollo" erdvėlaiviams nusileisti pakanka dviejų parašiutų. Trečiąjį parašiutą galima pavadinti atsarginiu. Jo uždavinys — užtikrinti, kad erdvėlaivis visada turėtų du išsiskleidusius parašiutus. Visdėlto parašiuto neišsiskleidimas galėjo baigtis tragedija, jeigu jis būtų supainiojęs ir kitus du parašiutus. Spėjama, jog neišsiskleidusio parašiuto nailonines virves pažeidė iš "Apollo XV" išleistas variklio kuras.

Winnipeg, Man.

VERUTĖ DEMERECKAITĖ laimėjo penkis medalius Montrealyje surengtose III sportinėse Kanados invalidų varžybose. Ji priklauso Manitoboje veikiančiai draugijai "Manitoba Wheelchair Sports and Recreation Association".

Prieš 15 metų O. ir J. Demereckų šeimą ištiko skaudi nelaimė. Sportuoti mėgstanti 14 metų amžiaus dukra Veronika, šokdama į vandenį nuo tramplyno, galva atsidaužė į dugną, išsinarino sprandą ir pažeidė viso kūno nervų sistemą. Nuvežta ligoninėn, atsidūrė beveik mirties patale. Ypač buvo skaudu girdėti, kai vienas gydytojas tėvų akivaizdoje jai pasakė: "Nėra reikalo tave prižiūrėti, nes visvien greit mirsi..." Tada jai buvo surasti kiti gydytojai, kurių priežiūroje Verutė pamažu sveiko, nors pilnos sveikatos ir neatgavo. Nepaisydama sunkaus sužalojimo, jaunoji lietuvaitė nenusiminė — lankė įvairius kursus ir net mėgino studijuoti teisę, bet sąlygos studijoms jai buvo persunkios.

Jos tvirtas būdas ir ryžtas minėtose Montrealio sportinėse varžybose iš septynių galimų laimėti medalių jai atnešė penkis. Aukso medalį Verutė laimėjo teniso vienete. Antrąsias vietas ir sidabro medalius ji išsikovojo: 25 metrų lenktynėse su ligonio kėde, šešių svarų rūtulio stūmime, stalo teniso dvejete ir lazdos metime (club throw). Šie medaliai dabar puošia Verutės kambario sieną, teikdami jai vilties ir pasididžiavimo nepalaužiamu lietuvišku ryžtu.

Montrealyje ji nesitikėjo susilaukti tokios didelės pergalės. Ji čia labai norėjo susitikti su lietuviais, kurie jai būtų padėję apžiūrėti miestą. Verutė yra labai dėkinga montrealiečiams Danutei Aneliūnaitei bei jos tėveliui už dažną aplankymą ir moralinę paramą. Ji taip pat nuoširdžiai dėkoja Winnipego lietuviams už finansinę paramą, kurios dėka galėjo dalyvauti varžybose, ir džiaugiasi, kad jose neteko susitikti lietuvių invalidų, nors jai vienai ir buvo nejauku tarp svetimųjų.

V. Demereckaitė yra išrinkta draugijos "Society for Crippled Children and Adults of Manitoba" pirmininke. Ji yra įgaliota surasti naują stovyklavietę ir ją paruošti šios organizacijos stovyklai. Taigi, šaunioji lietuvaitė garsina lietuvių vardą, ne tik sportinėje, bet ir visuomeninėje veikloje.

BRAZINSKŲ BYLOS reikalams per Juozą Butkevičių Karberio ūkininkai aukojo: N. Balčiūnas $5, J. Butkevičius $2, Vaitkus $2 ir Ona Baranauskienė $1. Iš viso surinkta $10. J. Butkevičius $5 aukojo ir Tautos Fondui. Pinigai persiųsti.

KLB WINNIPEGO APYL. VALDYBA surengė gegužinę E. V. Januškų vasarvietėje "Palanga" prie Manitobos ežero. Gauta pelno $77,33. Prie bufeto darbavosi KLB krašto tarybos narys Juozas Grabys ir Winnipego Tautos Fondo atstovas V. Stankevičius, prie maisto — Algirdas Januška, o bendrą tvarką prižiūrėjo pats valdybos pirm. V. Januška.

K. Strikaitis

ČESNAKAS - geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikos. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

LAUKIATE SVEČIŲ IŠ SAVO TĖVYNĖS?

Ar jiems galios Ontario sveikatos drauda?

GREIČIAUSIAI NE

Mėlynasis Kryžius turi naują planą, kuris galios ir jiem

Pasiteiraukite apie jį dar šiandieną

ONTARIO Blue Cross

Visitors Health Plan

24 Ferrand Dr., Don Mills, Ontario

Telefonas (416) 429-2661

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

Okupuotoj Lietuvoj

— Tu mažiau pradėjai uždirbti. Kas atsitiko?

— Brigadininkui gydytojai uždraudė gerti.

* * *

— Pažiūrėk tik, kiek gėrybių žūsta.

— Ką tu. Čia juk gamybos atliekos.

* * *

— Noriu sužinoti, kuo skiriasi individualus sodas nuo kolektyvinio?

— Tuo, kad individualiniame sode žmonės susiburia kolektyviai pailsėti, o kolektyviniame — individualiai padirbėti.

• Negaila mylimos, eilėrašty numirusios (B. Brazdžionis).

Sijonėliai ir laivas

Charles Mann pasakoja:

— Kai pamatau mini sijonėlį, tai prisimenu garinio laivo išradėjo Foberto Fultono teigimą:

— Dabar mums vėjas nebereikalingas.

Darbštūs vyrai

— Tai kur tavasis, kūma?

— Nuėjo išsipagirioti. O tavasis?

— Išsipagiriojo ir sėdo vėl gerti.

* * *

• Jei nori parduoti varną, vadink ją lakštingala (rytiečiai).

• Mergaitei išlaikyti gerą vardą yra sunkiau nei baltus marškinius žemdirbiui, uostančiam tabaką (bavarai).

ŠYPSENOS

Reikalingas patarimas

Pagyvenusi anglė pasakoja psichiatrui:

— Jau senokai aš kiekvieną naktį sapnuoju admirolą Nelsoną. Bet vakar jis oficialiai man pasipiršo, ir aš sutikau už jo ištekėti.

— Labai įdomus atvejis, ponia Džiakson. Kuo galiu jums padėti?

— Patarkite, ką man padaryti: pasilikti mergautinę pavardę, ar pasivadinti ponia Nelson?

Audros ir inkarai

Instruktorius: Ką darytum, jei išplaukus staiga kiltų audra?

Jūrų skautas: Įmesčiau inkarą.

— O jei ir kita audra užpultų?

— Nuleisčiau antrą inkarą.

— O jeigu dar viena baisi audra?

— Dar vieną inkarą!

— O iš kur gi gautum tiek daug inkarų?

— Iš ten pat, iš kur ir Jūs gaunate visas audras...

Parinko Pr. Alš.

UŽDARYTA

VASAROS ATOSTOGOMS

nuo liepos 18 dienos iki rugpjūčio 8 dienos.

Įvairių siuntinių persiuntimo lietuvių įstaiga

BALTIC EXPORTING Co.

480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ontario

Tel. LE 1-3098

A. ir S. Kalūza

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251 - 4864 Namų tel. 277 - 0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

CLEAR-VISION T V - Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T. V. ir HiFi

STATOM IR TAISOM T. V. ANTENAS

532-7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

421 Roncesvalles Ave.

(Toronto Dominion Bank II augštas)

Telefonai: įstaigos 537-1708, namų 279-7980

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

VALAU FOTELIUS IR ĮVAIRIUS KILIMUS

Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

OKULISTĖS

Dr. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Tel. 921 - 3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

MEDUS - reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas Induose ar koriuose. Iš bityno:

Eagles Nest

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Telefonas 534 - 0563

INSURANCE

DUDA 769-4612

2231 Bloor Street W.

TORONTO, ONT.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Gerojo Ganytojo stovyklavietėje šią savaitę stovyklauja Vyties sporto klubo krepšininkai. Pamaldos stovykloje sekmadieniais — 10 ir 11 val.

— Lietuvių kapinėse palaidota: a.a. Jonas Pūras bei Alfonso ir Vidos Stanevičių naujagimis sūnus Tomas. Mirusiųjų artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Padėka kun. Pr. Vaseriui, svečiui iš Australijos, kuris, du sekmadienius laikė pamaldas Springhurste, Gerojo Ganytojo stovykloje.

— Pamaldos: ketvirtadienį 7.30 v. r. Rimo ir Gražinos Strimaičių 10 m. vedybų sukakties proga; penktadienį 7.30 v.r. — už a.a. Juozą Šilinską, užprašytos J. Dubausko ir A. J. Morkūnų; sekmadienį 10 v. — už a.a. Antaną Dobrovolskį, minint antrąsias mirties metines, ir 11 v. — už Vaitkų ir Pikių šeimos mirusius.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos sekmadienį — 9.30 v. r. Rugpjūčio 29 d. pamaldos bus su Šv. Komunija. Jose prisimenamas a.a. Henrikas Grimas, kuris staiga mirė liepos 26 d., būdamas 74 m. amžiaus, ir buvo palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse liepos 29 d. Velionis paliko liūdinčius: žmoną Oną, tris dukras ir sūnų, seserį ir brolį JAV. A. a. Henrikas Grimas buvo ilgametis parapijos tarybos narys.

— Rugsėjo 1 d. į parapiją atvyksta antrasis kunigas anglams James A. Bindernagel.

— Rugsėjo 12 d. 11 v. r. bus bendros dvikalbinės pamaldos bei kunigo Bindernagelio priėmimas.

Poetas Balys Rukša, ištiktas nesunkaus pakartotinio širdies priepuolio, kurį laiką gulėjo Šv. Juozapo ligoninėje. Šiuo metu jaučiasi geriau ir ilsisi namie.

Salezietis kun. Petras M. Urbaitis aplankė "TŽ". Jis ypač džiaugėsi Karolio ir Danutės Wertalkų Floridoje padovanotu sklypu jaunimo bendrabučio statybai Romos Vytėnuose paremti. K. D. Wertalkos, gyv. 1739 S. W. 11 St., Miami, Fla., Floridos Zarasais vadinamoje Silver Springs vietovėje turi daug sklypų, kuriais galėtų susidomėti Floridoje norintys apsigyventi lietuviai. Kun. P. M. Urbaitis po pasitarimų su Sao Paulo mieste besikuriančiais saleziečiais praėjęs viešnagę Kanadoje ir J. A. V. Europon planuoja grįžti 1972 m. vasario pabaigoje, lydėdamas didoką maldininkų grupę į Romą ir Šv. Žemę.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

JEIGU KAS IŠ TAUTIEČIŲ matėte dviejų automobilių susidūrimą greitkelio 89 ir Airport Rd. kryžkelėje š.m. rugpjūčio 3 d. apie 1.30 val., maloniai prašome paskambinti tel. 466-6983.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ Šv. Jono Kr. klebonijai Toronte. Suinteresuotos prašomos atsiliepti ir iš kitų vietovių. Kreiptis šiuo adresu: 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Tel. 364-7646.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvėms spinteles ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

MORTGIČIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgičius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronte.

Prisikėlimo par. žinios

— Mirus a.a. Jonui Pūrui, nuoširdžiai užjaučiame žmoną, sūnų ir artimuosius. Velionis palaidotas rugpjūčio 11 d. Taip pat giliai užjaučiame Juozą Šarūną ir Juozą Kaknevičių, Lietuvoje mirus jų tėvams.

— Sveikiname Stefaniją ir dr. Petrą Morkius 25 m. vedybinio gyvenimo sukakties proga.

— Nuoširdi padėka Aušros gimnazijų jubiliejaus rengimo komitetui už duosnią $100 auką parapijos skoloms sumažinti.

— Mišios: trečiadienį, 8 v. koncel., vienos iš jų — už a.a. Aleksą Batulį, užpr. Stelos Batulienės; ketvirtadienį 8 v. koncel., vienos iš jų — už a.a. Pijų Šarūną, užpr. Dilkų šeimos kaip užuojauta Juozui Šarūnui, Lietuvoje mirus jo tėveliui; penktadienį 8 v. koncel., vienos iš jų — už a.a. Antaną Balnį, užpr. p. Balnienės, o kitos — už a.a. Pijų Šarūną, užpr. p. Saplių užuojauta Juozui Šarūnui; sekmadienį 10 v. — už a.a. Aleksą Batulį, užpr. Mrs. Helen Donnelly; 11.15 v. — už a.a. Viktorą Kaknevičių, užpr. parapijos Katalikų Vyrų Draugijos kaip užuojauta sūnui ir draugijos nariui Juozui Kaknevičiui.

— Šį sekmad. bus speciali vyskupijos rinkliava Bažnyčios ir misijų reikalams.

— T. Rafaelis kapelionauja Clevelando skautų stovykloj, N. Wasagoj.

— Uždaros savaitgalio rekolekcijos moterims ir merginoms, kasmet organizuojamos KL Katalikių Moterų Draugijos šios parapijos skyriaus, šiemet bus spalio mėn. 1, 2 ir 3 d.d. Port Credit rekolekcijų namuose. Vedėjas — Tėv. J. Aranauskas, SJ, Įvertindami rekolekcijų naudą, linkime, kad jomis pasinaudotų kiek galint didesnis skaičius. Registruoja ir informacijas teikia skyriaus pirm. L. Murauskienė tel. RO 3-6984. Taip pat organizuojamos uždaros rekolekcijos vyrams, bet jų data dar nenustatyta.

— Sutuokti Leo F. Breen ir Roma Birštonaitė.

— Pakrikštyta: Audriaus ir Reginos Šileikų dukrelė Deborah Anne Aušra, Omero ir Viktorijos Burzdžių dukrelė Heidi Cristal Nicole.

A. a. Jonas Pūras, 52 metų, mirė rugpjūčio 8 d., vežamas iš namų į Šv. Juozapo ligoninę. Velionis turėjo cukraus ligą ir buvo ištiktas staigaus priepuolio. Palaidotas iš Prisikėlimo parapijos Šv. Jono lietuvių kapinėse. Liko žmona ir vedęs sūnus.

PADĖKA

Atsisveikinam su Kanada ir Toronto miestu. Labai malonu buvo gyventi mylimų sesių pastogėje ir grožėtis Kanados kraštu bei lietuvių vaišingumu.

Nuoširdus ačiū mylimoms sesėms Genutei, Albinutei ir švogeriui Antanui už vaišes, dovanas ir rūpestingą globą. Nuoširdžiai dėkojame visiems mus vaišinusiems ir apdovanojusiems lietuviams.

Ipolitas ir Petrutė Grinkevičiai

PADĖKA

Reiškiame didžiausią padėką Jums visiems, suruošusiems mūsų 20 metų vedybinio gyvenimo pobūvį. Ačiū už vertingą dovaną, linkėjimus ir nuoširdumą. Visa tai liks mūsų širdyse.

Ypatingai ačiū p.p. Vaseriams, tiek daug darbo ir triūso įdėjusiems, rengėjoms M. Vaserienei, V. Moklickaitei, A. Lukošienei, M. Janeliūnienei.

Liekame dėkingi —

Petras ir Eugenija Kripai

DARAU NUOTRAUKAS
vestuvių, krikštynų,
atvažiuoju fotografuoti į namus.
Skambinti B. TARVYDUI,
telef. 767-4737.

Lietuviška baldų dirbtuvė
P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.

BARONESSA BEAUTY SALON
Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252
2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t. t. Prieinamos kainos

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258
Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršiukai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt.
Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC
NUO LOĖNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

A†A

Juozui Šilinskui

mirus, dukterims LIUDAI, ANELEI Kanadoje ir dukroms J.A.V. reiškiame gilią užuojautą —

P. O. Eidukaičiai *J. M. Dunčikai*

Mylimam Tėveliui

A†A

Juozui Šilinskui

mirus, LIUDĄ KRAKAUSKIENĘ ir jos šeimą giliai užjaučiame skaudžioje liūdesio valandoje —

P. M. Piterson *A. B. Čirūnai*

A†A

Juozui Šilinskui

mirus, dukterims LIUDAI, ANELEI, jų seserims Bostone ir šeimoms gilią užuojautą reiškia —

M. Z. Laurinavičiai ir sūnus

Brangiam Tėveliui

A†A

Juozui Šilinskui

mirus, dukras LIUDĄ, ANELĘ, jų seseris Bostone ir šeimas giliai užjaučiame —

A. O. Kanapkos *J. G. Bakšai*
A. I. Pūkai *A. M. Radžiūnai*

A†A

Juozui Šilinskui

mirus, LIUDĄ KRAKAUSKIENĘ ir šeimą bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

M. S. Lorr *A. A. Gužiauskai*
J. S. Kuisiai

A†A **Juozui Šilinskui**

mirus, dukras LIUDĄ KRAKAUSKIENĘ, ANELĘ ŠILINSKAITĘ bei jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

B. ir L. Balaišiai

A†A

Juozui Šilinskui

mirus, dukteris ANELĘ ir LIUDĄ, KRAKAUSKŲ šeimą ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia —

KLB Windsoro apyl. valdyba

Ar planuojate pradėti savo verslą?
Pasinaudokite šiomis galimybėmis ir imkitės šios rūšies verslų:
DOVANŲ, MADŲ, AVALYNĖS, BALDŲ, SPORTO REIKMENŲ, ir daugybės kitų
Aplankykite nuolatinę importuotų gaminių parodą
EUROIMPORT Co., 1255 Lawrence Ave. W., Toronto 389, Ontario
Informacijų teiraukites pas
Frank Loyero **tel. 244-1111**

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos ir Board of Education. Baigęs šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinius automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

SKLYPAI vasarnamiams
89 mylios $100 įmokėti
⅓ akro tik $2000 — pilna kaina
Pasinaudokite Georgian Bay smėlingais paplūdimiais už pigią kainą
Prašykite brošiūros telefonu 223-6222 Toronto

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Kanados lietuvių jaunimo II kongreso stovykla ir studijų dienos bus Romuvos stovyklavietėje prie Huntsville, Ontario, š. m. rugsėjo 4-6 d.d., Darbo Dienos savaitgalį. Programon yra įtrauktos diskusijos įvairiomis temomis, sportas ir stovykliniai laužai. Kviečiamas dalyvauti visas jaunimas nuo 18 metų amžiaus, priklausantis ir nepriklausantis organizacijoms. Laukiama ir jaunų šeimų. Stovyklautojai nakvos barakėliuose. Atsivežti reikia tik patalynę ir tualetinius reikmenis. Stovyklos mokestis — $10 vienam asmeniui. Registracija — $5. Visi raginami nedelsiant registruotis pas Gediminą Breichmaną, 201 Jackson St. W., Apt. 504, Hamilton, Ont., pridedant $5 registracijos mokestį.

KLB Toronto apylinkės valdyba CNE parodos "Arts, Craft and Hobby" patalpose turės lietuvių tautodailės skyrių, kuriame bus dailininkų A. A. Tamošaičių audinių, tautinių drabužių ir kilimų. Toronto lietuviai šiam skyriui yra parūpinę juostų, staltiesių, gintaro dirbinių bei kitų eksponatų. Būtų gera, jeigu šį skyrių aplankytų lietuviai, tuo būdu atkreipdami ir kitataučių dėmesį.

Toronte keletą dienų viešėjo Notre Dame universiteto prof. A. Šešplaukis-Tyruolis. Lydimas B. Naujalio, svečias iš JAV susipažino su Toronto lietuvių gyvenimu ir jų pagrindinėmis institucijomis. Lankėsi ir "Tėviškės Žiburiuose", kur tuo metu jau buvo ruošiamas spaudai poatostoginis numeris. Prof. A. Tyruolis yra "TŽ" bendradarbis.

Maldininkų kelionę į Midlando šventovę rugsėjo 5, sekmadienį, organizuoja Kanados Katalikų Centras. 12.30 v. bus Mišios, Kryžiaus Kelias ir palaiminimas. Neturintiems automobilių numatoma užsakyti autobusus.

Maironio šeštadieninė mokykla mokslo metus pradės rugsėjo 18, šeštadienį, naujose patalpose — Šv. Vincento pauliečio mokykloje, 116 Fermanough Ave., prie Roncesvalles Ave.

Mokytoja Gražina Beržinskaitė susižiedavo su inž. Juozu Arvydu Vilimu. Vestuvės numatytos spalio mėn. Jaunieji metams išvažiuos į Argentiną.

Apie 150 Klevelando skautų ir skaučių stovyklauja N. Wasagoje, Tėvų pranciškonų stovyklavietėje. Stovykla, atidaryta rugpjūčio 8 d., truks dvi savaites. Jos vadovas yra Vytautas A. Staškus, ilgus metus vadovavęs "Aušros" stovyklai. Stovyklos kapeliono pareigas ketvirtus metus iš eilės eina kun. Rafaelis Šakalys, OFM. Didysis laužas su įdomia programa buvo surengtas rugpjūčio 14 d. v. s.

Dr. J. Urbaitis atostogauja nuo rugpjūčio 1 iki rugsėjo I dienos. Tuo metu jo kabinetas yra uždarytas (pr.).

Euroimport bendrovė savo patalpose Toronte, 1255 Lawrence Ave. W., yra atidariusi iš Europos importuotų gaminių parodą. Ji taipgi nemokamai teikia patarimus įvairiais prekybos reikalais, skatindama susidomėti šiuo verslu ir atidaryti savo krautuves. Žiūr. skelbimą 8 psl.

"Laisvosios Lietuvos" laikraščio redakcinės kolegijos narys Jonas Virbalis su savo bičiuliu torontiečiu V. Skrinsku lankėsi "TŽ" redakcijoje ir domėjosi jos darbu. J. Virbalis yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio veikėjas, gyvenąs Klevelande.

KLK Moterų Draugijos Delhi skyrius "Tėviškės Žiburiams" atsiuntė $15 auką. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja už paramą.

Toronto CNE paroda atidaroma šį savaitgalį. Spaudoje jau pasirodė kritikos balsų, nes ir vėl pagrindiniais publikos viliotojais į koncertus pasirinkti amerikiečiai, jų tarpe nusigyventi spėjęs maivymosi humoro atstovas Jerry Lewis. (Jo karjera, atrodo, jau yra baigta Hollywoodo filmuose, o specialių programų serija amerikiečių televizijoje buvo nutraukta). Iš kitų dalyvių minėtini: Johny Cash, Lynn Anderson, dainos "Snowbird" autorius Gene MacLellan, negras dainininkas Charlie Pride, keletas grupių ir net didžiulis cirkas. Į stalo teniso atviras pirmenybes parodoje rugsėjo 2-5 d.d. yra pakviesta komunistinės Kinijos rinktinė, bet oficialus atsakymas dar nėra gautas.

Toronte atidaryti trys bendruomeniniai sveikatos centrai suaugusiems ir vaikams. Vienas jų yra University Settlement patalpose, 23 Grange Rd., atdaras pirmadieniais 10 v.r. — 1 v.p.p., antradieniais 1-4 v.p.p. ir ketvirtadieniais 6-10 v. v. Antrasis centras savo paslaugas siūlo trečiadieniais 1-4 v.p.p. Charles G. Fraser mokyklos priestate, 79 Manning Ave. Pirmadieniais nuo 6 v.v. iki 10 v.v. veikia trečiasis centras, įsikūręs bažnyčios patalpose — Queen St. United Church, 765 Queen St. W.

MONTREAL, QUE.

Šv. Kazimiero par. žinios

— Po sunkios ligos mirė buvęs ilgametis šios parapijos klebonas kun. J. Bobinas, parapijai vadovavęs 1929-61 m. Velionis buvo iškilmingai palaidotas rugpjūčio 16 d. iš Šv. Patriko bažnyčios, kurioje darbavosi pastaruosius 8 metus.

— Kaip ir praeitais metais, vietoje bazaro turėsime turtingą loteriją su 50 laimikių. Visiems parapijiečiams jau išsiuntinėta po vieną bilietų knygelę. Džiugu, jog atsiranda parapijiečių, kurie paprašo ir antros knygelės. Būtų gera, jeigu išplatintų bilietų šakneles visi grąžintų kiek galint greičiau, nelaukdami paskutinių savaičių, ir tuo būdu palengvintų loterijos rengėjų darbą.

— Klebonas ir parapijos komitetas prašo parapijiečius aukoti fantus rudenio loterijai. Aukotojų pavardės bus skelbiamos spaudoje ir praneštos loterijos proga rengiamoj vakarienėj. Fantus galima įteikti klebonui arba pranešti ketkuriam komiteto nariui telefonu — jie bus atsiimti iš namų.

— J. Ambrasas birželio 20 d. turėjo automobilio nelaimę, dėl kurios jam teko iškentėti tris operacijas Notre Dame ligoninėje. Dabartiniu metu ligonis jaučiasi gerai ir tikisi greitai grįžti namo.

— Vasaros mėnesiais mūsų bažnyčia yra apytuštė sekmadieninių pamaldų metu. Vasaros malonumams pasibaigus, dalyvių skaičius vėl padidės. Tada tikimasi susilaukti aukų iš gerųjų parapijiečių ir už praleistus sekmadienius. Dabartinės sekmadieninės rinkliavos yra gan menkos.

— Kaikurie parapijiečiai nusiskundžia, kad susirgus ir atsidūrus ligoninėse niekas nieko nežino apie jų ligą, niekas neparašo. Šiam nesklandumui išvengti klebonas prašo parapijiečius pranešti jam sergančiuosius, kurie gydosi ligoninėse ar namuose.

— Parapijos komiteto pirmininko žmona A. Rašytinienė tikrinasi sveikatą Royal Victoria ligoninėje.

— Už keturių savaičių mūsų bažnyčioje bus laikomos gedulingos pamaldos už kun. J. Bobino sielą.

— Mirė O. Sakavičienė, 70 metų amžiaus. Palaidota iš Šv Kazimiero bažnyčios rugpjūčio 9 d. K. A.

"GINTARAS" RUOŠIASI IŠVYKAI

Susitarus su Vakarų Kanados kolonijomis, jau nustatytos Montrealio "Gintaro" ansamblio išvykos į Vakarus datos. Iš Montrealio aerodromo į Vankuverį "Gintaras" išskris rugsėjo 1 d. rytą, iš Vankuverio į Edmontoną — rugsėjo 5 d., iš Edmontono į Winnipegą — rugsėjo 6 d. Montrealin grįžtama rugsėjo 8 d. vakarą.

Šiuo metu gintariečiai, tėvai ir talkininkai pagrindinį dėmesį skiria organizaciniam reikalam. Didžiausias rūpestis yra lėšų telkimas. Jau pradėti platinti loterijos bilietai. Tenelieka nė vieno lietuvio Kanadoje, neįsigijusio šios loterijos bilieto. "Gintaras" kreipiasi į visuomenę, pirmą kartą prašydamas paramos. Iš federacinės vyriausybės gautos sumos šiai kelionei neužtenka. Ją reikia papildyti savu įnašu bei aukomis. Priešingu atveju tektų atsisakyti valdinės pašalpos ir koncertų Vakarų Kanados lietuviams.

"Gintaras" bus dėkingas kiekvienam, kuris savo auka taps šios kelionės dalininku. Šis ir kiti panašūs atvejai yra puiki proga parodyti, kad mes nesam abejingi lietuviškiems reikalams ir norime savo atžalyną įjungti lietuviškon bendruomenėn. Aukų laukia speciali "Gintaro" sąskaita Montrealio "Lite", 1465 De Seve St., Montreal 205, Que. Padėkime lietuvių vardą garsinančiam jaunimui! **I. L.**

Vilija Malciūtė, nuskridusi Čikagon, dalyvavo savo dėdės Igno Malciaus baigminiame rečitalyje Čikagos konservatorijos kolegijoje. Tenoras I. Malcius čia įsigijo dainavimo pedagogikos magistro laipsnį. Koncerte, be Haendelio, Rachmaninovo, Duparc, Hagemano, Cilea kompozicijų, jis padainavo J. Tallat-Kelpšos ir S. Šimkaus dainų. Maloniausia staigmena jam buvo netikėtas dukterėčios Vilijos atsilankymas.

TORONTO, ONT.

Toronto savivaldybės nutarimas už pusę kainos parduoti susisiekimo bendrovės TTC bilietėlius 65 metų amžiaus sulaukusiems torontiečiams padarys didesnių išlaidų nei buvo tikėtasi. Savivaldybė už šiuos bilietėlius buvo numačiusi metinę $1,4 milijono kompensaciją TTC bendrovei, tačiau per šių metų pirmuosius penkis mėnesius priemoka jau siekė $984.357. TTC pranašauja, jog metinė kompensacija Toronto miestui kainuos apie $2,6 milijono. Pirmiausia šia paslauga buvo leista naudotis tik neturtingiems pensininkams, kurie gauna pensijos papildą. Tokių Toronte yra apie 57.000. Vėliau tą pačią teisę gavo visi 65 metų amžiaus torontiečiai, net ir turintys pakankamai pinigų.

Izraelis nutarė pavadinti kultūrinį ir sportinį centrą Negevo dykumoje Toronto dienraščio "The Telegram" leidėjo John Bassett vardu. Toronto Žydų Fondo pirmininko E. Extono teigimu, šiuo mostu norimą pagerbti J. Bassett už jo humanistinius nuopelnus, brolybės idėjos propagavimą ir rūpestį Kanados mozaiką sudarančiomis etninėmis grupėmis.

A†A
Juozui Šilinskui
Windsore mirus, dukteris ir jų šeimas bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
P. Baikauskienė *Maskelių šeima*

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
SAVISTOVUS AGENTAS
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance broker
Su teise dirbti Quebeco ir Ontario Provincijose
Tel. Off.: 722-3545 • 3907A Rosemont Blvd. • Res. 256-5355
Sekr. M. ARLAUSKAITĖ, tel. 722-3986

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9.0% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus figuojius savaitgalius.